

**Kisfaludy Károly Általános Iskola és Alapfokú
Művészeti Iskola**

PEDAGÓGIAI PROGRAM

2021.

BEVEZETÉS

A Kisfaludy Károly Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola négy településen – a tétai székhely mellett a győrszemerei, a mórighidai és a rábacsécsényi tagintézményekben – lát el a köznevelési alapfeladatot. Intézményünk fenntartója a Győri Tankerületi Központ. (cím: 9022 Győr, Liszt Ferenc u. 17.)

Beiskolázási körzetünk: Árpás, Győrszemere, Kisbabet, Mérges, Mórighida, Rábacsécsény, Rábaszentmihály, Rábaszentmihály községek és Tét város.

Az intézmény hivatalos neve: Kisfaludy Károly Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
OM azonosítója: 030614

KISFALUDY KÁROLY ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA SZÉKHELYE, TAGINTÉZMÉNYEI/TELEPHELYEI		
név	cím	köznevelési és egyéb alapfeladat
Kisfaludy Károly Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola <i>székhely</i>	9100 Tét, Debrecen utca 3.	- általános iskolai nevelés-oktatás - nappali rendszerű iskolai oktatás - alsó és felső tagozat - 1-8. évfolyamok - sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelése-oktatása (mozgásszervi fogyatékos, beszéd-fogyatékos, autizmus spektrumzavar, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdők, értelmi fogyatékos – enyhe értelmi fogyatékos, érzékszervi fogyatékos – hallási fogyatékos, érzékszervi fogyatékos – látási fogyatékos) - integrációs felkészítés

		- képességkibontakoztató felkészítés - tehetségpont - sajátos nevelési igényű tanulók integrált ellátási feladata – értelmi fogyatékos – közép súlyos értelmi fogyatékos tanulók ellátása - alapfokú művészetoktatás - zeneművészeti ág (kifutó tanszakok: furulya tanszak, fuvola tanszak, harsona tanszak, klarinét tanszak, kürt tanszak, trombita tanszak, tuba tanszak, ütő tanszak;) (új tanszakok: fafúvós tanszak, fúvós tanszak, rézfúvós tanszak, ütős tanszak) - 12 évfolyam - egységes gyógypedagógiai, módszertani feladat (utazó gyógypedagógusi hálózat) - egyéb köznevelési foglalkozás - napközi, tanulószoba - iskolai könyvtár saját szervezeti egységgel
Kisfaludy Károly Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Györszemerei Tagiskolája	9121 Györszemere, Fő út 27. <i>ügyviteli telephely</i>	- általános iskolai nevelés-oktatás - nappali rendszerű iskolai oktatás - felső tagozat - sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelése-oktatása

		(mozgásszervi fogyatékos, beszéd fogyatékos, autizmus spektrumzavar, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdők, értelmi fogyatékos – enyhe értelmi fogyatékos, érzékszervi fogyatékos – hallási fogyatékos, érzékszervi fogyatékos – látási fogyatékos) - integrációs felkészítés - képességkibontakoztató felkészítés - Dalton-pedagógiai oktatás - egyéb köznevelési foglalkozás - tanulószoba
	9121 Győrszemere, Fő út 23. <i>tagintézmény</i> <i>telephelye</i>	- általános iskolai nevelés-oktatás - nappali rendszerű iskolai oktatás - alsó tagozat - sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelése-oktatása (mozgásszervi fogyatékos, beszéd fogyatékos, autizmus spektrumzavar, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdők, értelmi fogyatékos – enyhe értelmi fogyatékos, érzékszervi fogyatékos – hallási fogyatékos, érzékszervi fogyatékos – látási fogyatékos) - integrációs felkészítés

		- képességkibontakoztató felkészítés - Dalton-pedagógiai oktatás - egyéb köznevelési foglalkozás - napközi - iskolai könyvtár együttműködésben: Győrszemere Község Önkormányzata
Kisfaludy Károly Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Mórachidai Tagiskolája	9131 Mórachida, Béke utca 21. <i>ügyviteli telephely</i>	- általános iskolai nevelés-oktatás - nappali rendszerű iskolai oktatás - alsó tagozat, felső tagozat - 1-6. évfolyamok - sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelése-oktatása (mozgásszervi fogyatékos, beszéd-fogyatékos, autizmus spektrumzavar, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdők, értelmi fogyatékos – enyhe értelmi fogyatékos, érzékszervi fogyatékos – hallási fogyatékos, érzékszervi fogyatékos – látási fogyatékos) - egyéb köznevelési foglalkozás - napközi, tanulószoba - iskolai könyvtár együttműködésben: Önkormányzat Mórachida
Kisfaludy Károly Általános Iskola és Alapfokú	9136 Rábacsécsény, Petőfi Sándor utca 33. <i>ügyviteli telephely</i>	- általános iskolai nevelés-oktatás - nappali rendszerű iskolai oktatás

Művészeti Iskola Rábacsécsényi Tagiskolája		- alsó tagozat, felső tagozat - 1-4., 7-8. évfolyamok - sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelése-oktatása (mozgásszervi fogyatékos, beszéd fogyatékos, autizmus spektrumzavar, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdők, értelmi fogyatékos – enyhe értelmi fogyatékos, érzékszervi fogyatékos – hallási fogyatékos, érzékszervi fogyatékos – látási fogyatékos) - alapfokú művészetoktatás - zeneművészeti ág (kifutó tanszakok: citera tanszak, népi furulya tanszak, zongora tanszak) (új tanszakok: akkordikus tanszak, billentyűs tanszak) - képző- és iparművészeti ág (kifutó tanszakok: kézműves tanszak; út tanszakok: képzőművészeti tanszakok: képzőművészeti tanszak) - zeneművészeti ág: 10 évfolyam - képzőművészeti ág: 10 évfolyam - egyéb köznevelési foglalkozás - alsó tagozat – napközi - felső tagozat – tanulószoba
--	--	---

		- iskolai könyvtár együttműködésben: Rábacsécsény Község Önkormányzata
--	--	--

Jogszabályi háttér

- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény,
- a nemzeti köznevelési törvény végrehajtásáról szóló 229/2012. (VIII. 28.) Kormányrendelet
- a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet
- kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló a Nemzeti Alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelet
- a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról szóló 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet
- az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának bevezetéséről és kiadásáról szóló 27/1998. (VI. 10.) MKM rendelet
- 1042/2019. (II. 18.) Korm. határozat

Tartalomjegyzék

Tartalomjegyzék.....	9
1. NEVELÉSI PROGRAM	13
1.1 Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai.....	13
1.2 Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai feladatai, eszközei, eljárásai	15
1.2.1 Pedagógiai feladatok	15
1.2.2 Eszközök, eljárások.....	16
1.3 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	19
1.4 A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok.....	22
1.5 A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok.....	31
1.6 A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnök feladatai.....	35
1.7 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység	37
1.7.1 A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai feladatok	37
1.7.2 Beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel küzdő, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók segítése	39
1.7.3 A tehetség kibontakoztatását segítő tevékenységünk	44
1.7.4 Az gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátása	48
1.8 A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje	51
1.9 A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái	51
1.9.1 A diákok és a pedagógusok együttműködése	52
1.9.2 A szülők és a pedagógusok együttműködése	52
1.9.3 További partneri együttműködéseink	54
1.9.4 „Köznevelés az iskolában” projekt a partneri kapcsolatok fejlesztésének szolgálatában.....	55
1.10 A tanulmányok alatti vizsgák szabályai.....	56
1.10.1 Tanulmányok alatti vizsgák.....	56
1.10.2 Vizsgarészek és követelmények	58
1.10.3 Vizsgaidőszakok.....	59
1.10.4 A tanulmányok alatti vizsgák rendje	59
1.10.5 A vizsgák helye, ideje és magatartási szabályai	60
1.10.6 A vizsgák értékelése	60
1.11 A felvétel és átvétel szabályai	61
1.12 Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv	63
2. AZ INTÉZMÉNY HELYI TANTERVE	65
2.1 A kerettanterv, a helyi tantervi óratervek	65
2.1.1 Kerettanterv az általános iskola 1–4. évfolyamára	66
2.1.2 Kerettanterv az általános iskola 5-8. évfolyamára.....	67
2.1.3 Kerettanterv az enyhén értelmi fogyatékos tanulók számára (1-8. évfolyam)	68
2.1.4 Kerettanterv a középsúlyosan értelmi fogyatékos tanulók számára (1-8. évfolyam)	70
2.2 Helyi tantervi óratervek	71
2.2.1 Óratervek – Általános iskola 1-8. évfolyam.....	71
2.2.2 Óraterv – Enyhén értelmi fogyatékos tanulók 1-8. évfolyam.....	86
2.2.3 Óraterv – Középsúlyosan értelmi fogyatékos tanulók 1-8. évfolyam	87

2.3	Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei	88
2.4	A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása. 89	
2.4.1	Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	89
2.4.2	A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	89
2.4.3	Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	90
2.4.4	A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	90
2.5	A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja, a tanulók fizikai állapotának mérése	91
2.6	A választható tantárgyak, egyéb foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai és a csoportbontások elvei	93
2.7	Lázár Ervin Programban való részvétel.....	95
2.8	A tanulók tanulmányi munkájának ellenőrzése és értékelése.....	96
2.8.1	Az ellenőrzés és az értékelés alapja, formája, alapelvei, típusai	96
2.8.2	A tanulók teljesítményének értékelése	98
2.8.3	Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének rendje	100
2.8.4	Az írásbeli feladatok ellenőrzése.....	100
2.9	A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek.....	101
2.9.1	A tanuló jutalmazása	101
2.9.2	A tanuló magatartásának értékelése és minősítése	102
2.9.3	A tanuló szorgalmának értékelése és minősítése.....	104
2.10	A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei	105
2.11	Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt feladatok meghatározásának elvei és korlátai.....	106
2.12	Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei	107
2.12.1	Egészségnevelési elveink	107
2.12.2	Az iskola környezeti nevelése	108
2.13	A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések.....	112
2.14	Dalton-pedagógia	113
2.15	Hagyományaink	115
2.15.1	Hagyományos rendezvényeink.....	115
2.15.2	Tanórán kívüli foglalkozások hatékonyságának fejlesztése egy projekt segítségével	117
2.15.3	Referenciaintézmény az integrációs pedagógia területén	118
3.	ALAPFOKÚ MŰVÉSZETOKTATÁS	120
3.1	Művészeti nevelő-oktató munka	120
3.1.1	Alapelveink	120
3.1.2	Művészeti nevelésünk-oktatásunk általános célja és funkciója.....	120
3.1.3	Művészeti nevelésünk-oktatásunk kiemelt célja	120
3.1.4	A művésztoktatás fejlesztési követelményei, feladatai	121
3.1.5	Személyiségfejlesztés, tehetséggondozás.....	123
3.1.6	A tanórán kívüli foglalkozások és szervezési elvei	123
3.1.7	Közösségfejlesztés	125
3.1.8	Az alkalmassági és a tanulmányok alatti vizsgák rendje.....	126
3.1.9	A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzési és értékelési módja, és a szorgalom minősítése	127
3.1.10	Tanulmányok alatti vizsgák szabályai	129
3.1.11	Felsőbb évfolyamba lépés	133
3.1.12	Tanulmányok folytatása ugyanazon az évfolyamon.....	133
3.1.13	Évfolyamok összevonása.....	133

3.2	Helyi tanterv.....	133
3.2.1	Zeneművészeti ág.....	133
3.2.2	Képző- és iparművészeti ág.....	136
4.	MELLÉKLETEK.....	142
4.1	A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztő programja.....	142
	<i>Tevékenységi területek, lehetőségek:</i>	143
	<i>Tevékenységi formák</i>	143
	<i>Az alapfokú oktatás megvalósítása mellett a sajátos nevelési igényű tanulók integrált oktatásának irányelvei, céljai, feladatai</i>	144
	<i>A sajátos nevelési igényű tanulók képzése során a legfontosabb szempontok</i>	145
	<i>Ennek érdekében a következő pedagógiai alapelvek megvalósítására törekszünk:</i>	145
	<i>Céljaink</i>	145
	<i>Az iskolánkban folyó nevelés-oktatás fő feladatai a sajátos nevelési igényű tanulók szempontjából</i>	146
	<i>A pedagógiai célkitűzések, feladatok eszközei és eljárásai</i>	146
	<i>A fejlesztés szervezeti keretei</i>	148
	• Egyéni rehabilitáció, foglalkozás:.....	148
	• Kiscsoportos fejlesztés:	149
	<i>A tanórai és a tanórán kívüli fejlesztés kiemelt területei</i>	149
	<i>Tanulói jogviszony, ájárhatóság az SNI gyermekek esetében</i>	152
	<i>A beiratkozás módja, folyamata</i>	152
	<i>Pszichés fejlődés zavar miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanulók iskolai fejlesztésének elvei</i>	152
	<i>Diszlexia, diszgráfia esetében kiemelt fejlesztési célok, feladatok</i>	153
	<i>Diszkalkulia esetében kiemelt fejlesztési célok, feladatok</i>	153
	<i>Hiperkinetikus zavarok, aktivitászavarok, figyelemzavar esetében kiemelt fejlesztési célok, feladatok</i>	153
	<i>A beszéd fogyatékos, beszéd- és nyelvi fejlődésben akadályozott tanulók iskolai fejlesztésének alapelvei, célja és kiemelt feladatai</i>	154
	<i>Az enyhe és a közép súlyos értelmi fogyatékos tanulók iskolai fejlesztésének alapelvei, célja és kiemelt feladatai</i>	154
	<i>A nagyothalló tanulók iskolai fejlesztésének alapelvei, célja és kiemelt feladatai</i>	155
	<i>A mozgáskorlátozott tanulók fejlesztésének alapelvei, célja és kiemelt feladatai</i>	155
	<i>SNI esetében folyamatos továbbhaladás, egyéni fejlesztési terv, biztosítjuk a tantárgyi felmentéseket, könnyítéseket.</i>	156
	<i>Az SNI tanuló tantárgyi teljesítményének értékelése</i>	156
	<i>A szöveges értékelés:</i>	157

<i>Az iskolai beszámoltatások formái, rendje, korlátai, az SNI tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya</i>	157
<i>A magatartás és szorgalom értékelésének és minősítésének rendszere az SNI tanulók esetében</i>	158
<i>A közösségfejlesztés fontos feladatai a sajátos nevelési igényű gyermekek sikeres integrálása szempontjából</i>	158
<i>A beilleszkedési, magatartási nehézségek enyhítését szolgáló pedagógiai tevékenységek...</i>	159
4.2 A kerettantervek alapján készített tantárgyi helyi tantervek	160
4.2.1 Általános iskola	160
4.2.2 Alapfokú művészetoktatás	160
4.3. Pedagógiai Program kiegészítése-KAP 2021.....	162
4.3.1. Alapelvek, célok, feladatok.....	162
4.3.2. Feladatok, eljárások, eszközök, módszerek.....	163
4.3.3. A komplex alapprogram sajátosságai.....	168
4.3.4. A pedagógusok helyi intézményi feladatainak áttekintése, illesztése a Komplex Alapprogramhoz	175
4.3.5 A szülők és tanulók tájékoztatása.....	175
4.3.6. Az iskolában folyó munka időkeretének meghatározása.....	175
4.3.7. Jelölések az osztálynaplókban.....	178

1. NEVELÉSI PROGRAM

„A nevelés egyet jelent azzal, hogy segítsünk a gyermeknek valóra váltani lehetőségeit!”

(Kosztolányi Dezső)

1.1 Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai

Pedagógiai munkánkat meghatározó alapelvek, értékek

- az ember tisztelete,
- a tudás megbecsülése,
- fegyelem és önfegyelem,
- udvariasság, figyelmesség embertársaink iránt,
- kulturált magatartás és kommunikáció, melyben tükröződik az előítélet-mentesség, valamint a konfliktusok kezelésére és a megegyezésre való törekvés,
- mások szabadságának, szokásainak, választásainak és tulajdonának tiszteletben tartása,
- közösségi érzés és érdeklődés a társadalmi jelenségek és problémák iránt – igény a közéletiségre, a közösségi tevékenységekre – áldozatvállalás a szűkebb és tágabb környezetért,
- a törvényesség,
- az állampolgári jogok tisztelete;

Nevelési és oktatási céljaink

- Emberközpontú, az élet és az ember tiszteletén, megértésén és szükség szerinti segítségén, a másság elfogadásán alapuló humanista szemlélet közvetítése.
- Hazánkat ismerő és szerető, a nemzeti hagyományokat és az iskolai tradíciókat őrző fiatalok nevelése.
- A nemzeti értékek előtérbe állítása mellett az egyetemes emberi kultúra tisztelete, megbecsülése, nyitottság az európai kultúra iránt.
- Az egész életen át tartó tanulás megalapozását szolgáló képességek fejlesztése.

- Tanulóink számára biztosítani kívánjuk mindazon ismeretek átadását, azoknak az alapképességeknek és képességeknek, kulcskompetenciáknak – lehetőség szerint – egyénre szabott kialakítását és fejlesztését, melyek életkori sajátosságaiknak, fejlettségi fokuknak megfelelnek, és szükségesek ahhoz, hogy fejlődésük folyamatos legyen, megalapozva a felnőtt életben való boldogulásukat.
- Befogadó iskolaként a gyógypedagógiai és integrált nevelés hatékony megvalósítása.
- A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségének biztosítása.
- A tehetség kibontakozásának a segítése, a differenciálással történő fejlesztés és a hátránykompenzálás hatékony megvalósítása az iskolai élet minden területén.
- Az anyanyelv helyes használata szóban és írásban, a kommunikációs képességek fejlesztése.
- A jelenkor igényeinek megfelelő természettudományos és társadalomtudományos műveltségkép kialakítása, mely segíti tanulóinkat a körülöttük zajló események megismerésében és megértésében, s alkalmazható mintát ad a különböző cselekvésformákban.
- Ökotudatos magatartásformák, korszerű környezetbarát szemlélet kialakítása, amely hozzájárul az élő természet és az épített környezet fennmaradásáért, valamint a társadalom fenntarthatóságáért.
- Az aktivitás, a kezdeményezőkészség, az önálló tájékozódás és véleményformálás, a döntési képesség, a felelősségvállalás, az alkotás, az innovativitás alapjait kimunkáló pedagógiai tevékenység. Ezáltal olyan személyiségek fejlesztése, akik kellő önismerettel rendelkeznek, akik önállóan döntenek képességeiket, lehetőségeiket ismerve. Így egy következő életszakaszban képesek az önmegvalósításra.
- Egészséges életmódra nevelés, amely magában foglalja a helyes életvitelt, az egészséges életmód legfontosabb szabályait, a pozitív életszemléletet, az egészséges állapot örömteli megélését; a kudarcok, a negatív hatások, élmények kezelését, feldolgozását, a stressz-kezelést, és a harmonikus élet értéként való tiszteltét.

1.2 Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai feladatai, eszközei, eljárásai

1.2.1 Pedagógiai feladatok

Általános feladataink

Az iskolánk feladata, hogy:

- biztosítsa a különböző adottságú, különböző fejlődésű ütemű tanulók megfelelő fejlesztését;
- a tanulási folyamat megszervezésénél a bizalom, a nyugodt légkör, a pozitív megerősítés domináljon;
- megtanítsa a tanulóknak a tolerancia, a kölcsönös tisztelet fontosságát;
- segítse az önmegvalósítást, ezáltal az önbizalom megszilárdulását;
- készítse fel a tanulókat a kockázatvállaló magatartásra, a kudarcűrésre;
- biztosítsa a törvényben meghatározott szolgáltatásokat úgy, hogy annak igénybevétele ne jelentsen terhet a tanulók és a szülők számára.

Feladatok az alapfokú nevelés-oktatás alsó tagozatára

A nevelő-oktató munkánk feladata, hogy:

- a pedagógiai munka középpontjában a személyre szóló fejlesztési törekvés álljon;
- a gyermeki kíváncsiságra, érdeklődésre építsen, ezáltal motivált munkában fejlessze a kisgyermekek felelősségtudatát, a kitartási képességét;
- adjon mintát az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz;
- alapozza meg a tanulási szokásokat;
- támogassa az egyéni képességek kibontakozását;
- működjön közre a tanulási nehézségekkel való megküzdés folyamatában;
- törődjön azon hátrányok csökkentésével, melyek a gyermek szociokulturális környezetéből vagy eltérő ütemű éréséből fakadnak;
- tudatosítsa a megismerhető értékeket;

- erősítse a humánus magatartásmintákat, szokásokat, a pozitív megerősítés domináljon;
- a gyermek jellemét formálva szolgálja a személyiség érését.

Feladatok az alapfokú nevelés-oktatás felső tagozatára

A nevelő-oktató munkánk feladata, hogy

- fejlessze a tanulóknál azon képességeket, készségeket, melyek a környezettel való harmonikus, konstruktív kapcsolatokhoz szükségesek;
- a tanulási tevékenységek közben fejlessze az önismeretet, az együttműködési készséget, a segítőkészséget, empátiát;
- olyan helyzeteket teremtsen, melyekben a tanuló gyakorlati módon igazolhatja megbízhatóságának, becsületességének értékét;
- tudatosítsa a diákokban a közösség demokratikus működésének értékét és annak általános szabályait;
- tisztázza az egyéni és közérdek, a többség és kisebbség fogalmát, valamint ezek fontosságát a közösséghez, illetve az egymáshoz való viszonyulásban;
- a demokratikus normarendszert terjessze ki a természeti és épített környezet iránti felelősségre, mindennapi magatartásra;
- tudatosítsa a nemzeti hagyományokat, neveljen azok ápolására;
- fejlessze a tanulóknál a nemzeti azonosságtudatot, az egymás mellett élő kultúrák megismerésének igényét;
- fordítson figyelmet az emberiség közös problémáinak bemutatására.

1.2.2 Eszközök, eljárások

Az iskolában folyó nevelő - oktató munka során alkalmazott eszközök, eljárások a megfogalmazott nevelési célok megvalósítását szolgálják. A *nevelési eszköz* (köznyelvben gyakran a módszer fogalmával azonos értelemben használják) leggyakrabban a gyermekek főbb tevékenységformáit jelenti, amelyben a nevelési folyamat realizálódik.

A *nevelési módszer* nem más, mint a kitűzött nevelési cél érdekében alkalmazott eljárás. Célja, hogy a gyermeket pozitív tevékenységre készítsük és kiküszöböljük a negatív hatásokat. Az

eljárás a módszer konkretizálódását jelenti, amely függ a pedagógiai találékonyságtól, intuíciótól, a nevelő aktivitásától.

Az alkalmazott eszközök, eljárások megválasztásában fontos szempont, hogy igazodjon a tanulók életkori sajátosságaihoz, értelmi fejlettségéhez, képességeihez, az egyének érzelmi motiváltságához. Emellett szerepet játszik a pedagógus személyisége, szakmai felkészültsége és pedagógiai kulturáltsága is.

Nevelési módszereinket úgy kell megválasztanunk, hogy

- azok minden esetben pozitív hatást gyakoroljanak a tanulókra;
- a különböző szituációkban a cél elérését leghatékonyabban biztosítót alkalmazzuk;
- elsősorban a tanulók értelmére, meggyőzésére irányuljanak.

Alkalmazandó módszereink

Közvetlen (direkt) módszerek alkalmazása során a nevelő közvetlenül, személyes kapcsolat révén hat a tanulóra, amely során nagy szerepet tulajdonítunk a nevelői példaadásnak. A közvetett (indirekt) módszerek révén a nevelő hatás áttételesen, a tanulói közösségen keresztül érvényesül.

- *A szokások kialakítását célzó, a tevékenység megszervezésének módszerei*

közvetlen módszerek	közvetett módszerek
követelés, serkentés, ösztönzés, megbízás, kényszerítés, gátlás, gyakoroltatás, szoktatás, játék, munka, verseny, segítségadás, ellenőrzés, értékelés	a tanulói közösség tevékenységének megszervezése, közös célok kitűzése, elfogadtatása, hagyományok kialakítása

- *A meggyőzés, a felvilágosítás, a tudatosítás módszerei:*

közvetlen módszerek	közvetett módszerek
beszélgetés, meggyőzés, magyarázat, előadás, beszámoló, vita, bírálat, önbírálat, a tanulók önálló elemző munkája, példaképállítás	felvilágosítás a betartandó magatartási normákról, vita, döntéshelyzetek

- *A magatartásra ható ösztönző módszerek*

közvetlen módszerek	közvetett módszerek
ígéret, biztatás, helyeslés, kényszerítés, felszólítás, parancs, büntetés, elismerés, dicséret, osztályozás, jutalmazás, elbeszélés, tények, jelenségek műalkotások bemutatása	a pedagógus részvétele a tanulói közösség tevékenységében, a követendő egyéni és csoportos minták kiemelése a közösségi életből, a nevelő személyes példamutatása

- *Nyelvi (verbális) eszközök*
 - beszéd
 - beszélgetés
 - interjú
- *Nem nyelvi (nonverbális) eszközök*
 - arckifejezés
 - szemmozgás
 - tekintet
 - térközsabályozás
 - testtartás, testhelyzet
 - mozdulatok
- *Szociális technikák*
 - ön- és emberismeretet fejlesztő technikák
 - fejlesztő interjú
 - fejlesztő beszélgetés
 - szociális készségeket fejlesztő technikák
 - minta- és modellnyújtás
 - megerősítés
 - szerepjáték
 - dramatizáló tevékenység

1.3 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A személyiség fogalma

- Az ember, mint személyiség, pszichofizikai rendszerek összessége.
- A személyiség kialakulásában a tapasztalatoknak éppúgy szerepe van, mint a vele született adottságoknak.
- A személyiség működését két ellentétes folyamat egyensúlya jellemzi.
- A személyiséget, mint minden élő jellemzi a szüntelen átalakulás. Nem funkció-készen áll, hanem a környezettel való kölcsönhatásban bontakozik ki.

A személyiségfejlesztéshez kapcsolódó pedagógiai feladataink célkitűzéseinkre építve az alábbiak:

- a tanulók személyiségének széleskörű fejlesztése;
- a Nemzeti alaptantervben (NAT) és a kerettantervben leírt egységes alapvető tartalmak átadása, elsajátíttatása, valamint az ezekre épülő differenciálás;
- az ismeretek elsajátíttatása során törekszünk a tanulók értelmi, önálló ismeretszerzési, kommunikációs, egészséges és kulturált életmód iránti, cselekvési motívumainak, képességeinek kialakítására, fejlesztésére;
- kulcskompetenciák fejlesztése a NAT alapján;

○ *anyanyelvi kommunikáció*

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a gondolatok, érzések és érzelmek kifejezését és értelmezését szóban és írásban egyaránt, valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot az élet minden területén: családon belül, iskolában, társadalmi érintkezések, szabadidős tevékenységek stb. során.

○ *idegen nyelvi kommunikáció*

Az idegen nyelvi kommunikáció az anyanyelvi kommunikáció elemeivel jellemezhető: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), a társadalmi és kulturális tevékenységek megfelelő keretein belül - oktatás és képzés, munka, családi élet és szabadidős tevékenységek -, az egyén szükségleteinek megfelelően.

○ *matematikai kompetencia*

A matematikai kompetencia a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is. E kompetenciában és annak alakulásában a folyamatok és a tevékenységek éppúgy fontosak, mint az ismeretek. A matematikai kompetencia felöleli a matematikai gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását (képletek, modellek, grafikonok/táblázatok), valamint a törekvést az alkalmazásra.

○ *természettudományos és technikai kompetencia*

A természettudományos kompetencia készséget és képességet jelent arra, hogy ismeretek és módszerek sokaságának felhasználásával magyarázatokat és előrejelzéseket tegyünk a természetben, valamint az ember és a rajta kívüli természeti világ közt lezajló kölcsönhatásban lejátszódó folyamatokkal kapcsolatban magyarázatokat adjunk, előrejelzéseket tegyünk, s irányítsuk cselekvéseinket. Ennek a tudásnak az emberi vágyak és szükségletek kielégítése érdekében való alkalmazását tekintjük műszaki kompetenciának. E kompetencia magában foglalja az emberi tevékenység okozta változások megértését és az ezzel kapcsolatos, a fenntartható fejlődés formálásáért viselt egyéni és közösségi felelősséget.

○ *digitális kompetencia*

Ez a kulcskompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak magabiztos és kritikus használatát, az információ megkeresését, összegyűjtését és feldolgozását, a valós és a virtuális kapcsolatok megkülönböztetését.

○ *hatékony, önálló tanulás*

Minden műveltségi területen az önálló, hatékony tanulás azt jelenti, hogy az egyén képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást. Ez egyrészt új ismeretek megszerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti. A hatékony és önálló tanulás arra készíti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását és képességeit helyzetek sokaságában használja, otthon, a munkában, a tanulási és képzési folyamataiban egyaránt.

- *szociális és állampolgári kompetencia*

A személyes, értékorientációs, szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés feltételei, a közjó iránti elkötelezettség és tevékenység felöleli a magatartás minden olyan formáját, amely révén az egyén hatékony és építő módon vehet részt a társadalmi és szakmai életben, az egyre sokszínűbb társadalomban, továbbá, ha szükséges, konfliktusokat is meg tud oldani. Az állampolgári kompetencia képessé teszi az egyént arra, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudását felhasználva aktívan vegyen részt a közügyekben.

- *kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia*

A kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia segíti az egyént a mindennapi életben – így a munkahelyén is – abban, hogy megismerje tágabb környezetét, és képes legyen a kínálgzó lehetőségek megragadására. A tudást, a kreativitást, az újításra való beállítódást és a kockázatvállalást jelenti, valamint azt, hogy célkitűzései érdekében az egyén terveket készít és hajt végre. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek és képességeknek, amelyekre a gazdasági tevékenységek során van szükség.

- *esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség*

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség magában foglalja az esztétikai megismerés, illetve elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezése fontosságának elismerését, amely minden műveltségterületen jelentkezik. Olyan képességek tartoznak ide, mint művészi önkifejezés, műalkotások és előadások elemzése, saját nézőpont összevetése mások véleményével, a kulturális tevékenységben rejlő gazdasági lehetőségek felismerése és kiaknázása.

- további fejlesztendő nevelési területek

- *egészséges életmódra nevelés*

- az egészségnevelési és környezeti nevelési programmal koherens,
- a tanórai és az egyéb foglalkozások során a gyakorlatban a fizikailag aktív, egészségtudatos életvezetésre, a személyiségfejlesztésre, a tehetséggondozásra épül,

- környezettudatos magatartás, mely a fenntarthatóság szempontjaira koncentrál;

- társas kapcsolatokkal összefüggő ismeretek elsajátíttatása (szociális kompetencia);
- tanulásirányítás: az önálló tanulás képessége;
- aktív állampolgárságra nevelés (konfliktuskezelés, együttműködés képessége), amelynek szerves része az egészséges nemzeti öntudatra szocializálás;
- értékorientációk, beállítódások kialakítása (felelősség, autonóm cselekvés, megbízhatóság, tolerancia, társadalmilag elfogadott viselkedésformák), elsősorban az etikai alapú megközelítés módú szemléletet jelenti;
- nemzeti összetartozás ápolására irányuló hazafias elköteleződésre nevelés

1.4 A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

A NAT az iskola a kiemelt fejlesztési feladatai közé sorolja a testi és lelki egészségre nevelést.

Egészségnevelési alapelveink

Az egészségnevelés alapelvei közül az alábbiakat kell kiemelten kezelniünk:

- az egészségkultúra kialakítása, fejlesztése,
- önmagunk, és egészségi állapotunk ismerete,
- az egészséges táplálkozás kritériumai;
- rendszeresség a napirend kialakításában;
- az értékek ismeretét;
- tevékenység – mozgás – pihenés normarendszere;
- személyi higiéné – testápolás – öltözködés;
- káros szenvedélyek – helyes döntések;
- környezet higiéné alapvető szabályainak ismerete;
- a barátság, párkapcsolatok, a szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben;

Fejlesztési követelmények

- Munkánk során a tanulóink már meglevő ismereteire támaszkodunk.
- Az egészségre vonatkozó fogalomkészletüket a spirális elvére építve bővítjük, egyre differenciáltabbá tesszük.
- Folyamatosan értelmezzük az egészségfejlesztés fogalmát.
- Az egészség megőrzéséhez pozitív példákat mutatunk.

- Az egészséges életmódot magába foglaló területeket összefüggően, egymással kölcsönös kapcsolattartásban tárgyaljuk.
- Tudatosítjuk a tanulóknak, hogy az egészséges életmód igen sokféle lehet.
- Fejlődjön a tanulóknak saját jólétük érzése s ennek alapján a jövővel szembeni pozitív beállítottságuk.
- Fokozatosan fejlődjön mozgásigényük.
- Fejlődjön szociális és kreatív érzésük.

Egészségnevelési céljaink

Hosszú távú céljaink

- Egységes prevenciós szemléletet kell kialakítanunk, mely felöleli az egészséget támogató életmód gyakorlását.
- Szerves szükségletté kell, hogy váljon a mozgásban gazdag életmód, a testedzés az egyén és a közösség életében.
- Az iskola legyen – a család mellett – az egészségfejlesztés kiemelkedő színtere.
- Erősítjük a tanulóknak az egészség megtartásának helyes attitűdjét.
- Környezetünket alkalmassá kell tennünk az egészségbarát életformákat támogató üzenetek befogadására, továbbadására.
- „Nemet mondani probléma helyzetekre” – az egészségre káros szokások mellőzésének segítése, pozitív döntéshozás erősítése.
- Az egészségkultúra emelése.
- Olyan tulajdonságok kifejlesztése, melyek hozzásegítenek az egészséges életmóddal kapcsolatos tudás hasznosításához.

Rövid távú céljaink

- iskolanap keretén belül állandó programlehetőség biztosítása;
- az egészséges személyiségfejlődés elősegítése;
- mindennapi testmozgás megvalósítása;
- az egészséges táplálkozás szerepének hangsúlyozása;
- baleset megelőzés, a veszélyforrások felismertetése;
- káros szenvedélyek egészségkárosító hatásának tudatosítása;

A teljes körű egészségfejlesztési program célja:

- az életminőség, ezen keresztül az egészségi állapot javítása, olyan problémakezelési módszer segítségével, amely az iskola közösségének aktív részvételére épít;
- a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden tanuló részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

Az egészségfejlesztési program hozzásegíti a tanulókat

- az egészséges életvitel kialakításához;
- a helyes értékrend felépítéséhez;
- az egészségvédelem kérdéseinek megismeréséhez;
- az életmóddal kapcsolatos - biológiai-pszichés - tennivalók elsajátításához;
- a képességek erősítéséhez, fejlesztéséhez;
- az egészségre káros szokások megismeréséhez, kiküszöböléséhez.

Egészségfejlesztési feladataink

Kiemelt figyelmet fordítunk a tanuló egészséghez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyek különösen

- az egészséges táplálkozás;
- a mindennapos testnevelés, testmozgás;
- a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése;
- a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése;
- a balesetmegelőzés és elsősegélynyújtás;
- a személyi higiéné.

Az egészségmegőrzés kialakításának érdekében az iskolánk feladata, hogy:

- hozzájáruljon a tanulók képességeinek sokoldalú fejlesztéséhez, életmódjuk, szokásaik értékekkel történő kialakításához;
- eddze akaratukat mentálisan, fizikálisan, szociálisan;

- tudatosítsa, hogy alapvető értékünk az ember, az élet és az egészség;
- segítse mind az egészségeseket, mind a betegeket az egészségvédő öntevékenységekben, az egészséges életmód kialakításában, a döntési alternatívák kialakításában;
- motiválja, ösztönözze a tanulókat az egészségvédő magatartás szabályainak megtartására, közös véleményformálással, támogató tanácsadással is;
- átadja az egészség megvédésére, megedzésére, visszaszerzésére vonatkozó közérthető, de tudományos ismereteket;
- felkészítse a tanulókat arra, hogy önálló felnőtt életükben legyenek képesek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani, konfliktusokat megoldani;
- a fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást alakítsa ki;
- megismerjék a tanulók a környezetükben leggyakoribb, az egészséget, testi épséget veszélyeztető tényezőket;
- felkészítsen a veszélyhelyzetek egyéni és közösségi szintű megelőzésére, kezelésére;
- támogatást nyújtson a káros szenvedélyek kialakulásának megelőzésében;
- foglalkozzon a serdülőkor biológiai kérdéseivel, a kulturált magatartási szokások kialakításával;
- az iskolai környezet, mint élettér is biztosítsa az egészséges testi, lelki, szociális fejlődést.

Egészségnevelési módszereink

- Olyan módszereket választunk, amelyek segítségével kitűzött céljainkat minél eredményesebben képesek leszünk megvalósítani.
- A tanulói aktivitást igénylő ismeretszerzés biztosítunk.
- A szabadidős bemutató foglalkozásokat tartunk, melyek jó alkalmat teremtenek arra, hogy megismerjék tanulóink a helyes táplálkozási szokásokat, a személyi tisztasághoz szükséges eszközök alkalmazását, az elsősegély-nyújtási alapismereteket.
- Az egészségnevelő plakátokat készítünk, melyek jelentős információhordozók, s emellett mozgósító hatásuk sem elhanyagolható.
- Segíti a tanulási-tanítási folyamatot a gyűjtőmunkák alkalmazása, a témával foglalkozó újságok és folyóiratok cikkeinek feldolgozása.

- A faliújság alkalmas arra, hogy az ügyes gyűjtőmunkákat, a jó feladatmeghatározásokat a tanulók hosszabb ideig is tanulmányozhassák, továbbá mód nyílik az adott osztály egészségügyi témáinak, problémáinak konkrét leírására.

Az egészségfejlesztés témakörei

- Az egészség és a betegség fogalma
- A környezet egészsége
- Az egészséget befolyásoló tényezők
- A jó egészségi állapot megőrzése
- A táplálkozás és az egészség, betegség kapcsolata
- A testmozgás és az egészség, betegség kapcsolata
- Balesetek, balesetmegelőzés
- A lelki egészség
- A társadalom élete, a társadalmi együttélés normái: illem és etika, erkölcs
- A szenvedélybetegségek és megelőzésük (dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, játékszenvedély, internet- és tv-függés)
- A média egészséget meghatározó szerepe
- Fogyasztóvédelem
- Iskola-egészségügy igénybevétele

Az iskolai teljes körű egészségfejlesztés szinterei

- életviteli feladatok
- tanórai feladatok
- tanórán kívüli feladatok

Életviteli feladatok

Az iskolai élet a nevelés-oktatás színtere. A nevelési területek közt az egyik meghatározó tényező az egészség iránti igényre nevelés. Az általános iskoláskorú gyermek és kamasz iskolában eltöltött idejét számtalan tevékenysége közt jellemezhetjük az egészsége megóvása érdekében végzett tevékenységekkel is. A napi rutinban a tanító/tanár folyamatosan neveli, megszólítja a gyermeket az elvárt higiéniai szokások betartására, az életviteli szokások

kialakítására, azoknak mögöttes tartalmára. Az életkori sajátosságok figyelembevételével ezeknek a szokásoknak, elvárásoknak a beépítése a gyermek személyiségébe elsődleges feladatunk.

Tanórai feladatok

Az egészséges életmódra nevelés *tananyagának tervezésénél megfogalmazott célok és feladatok:*

- járuljon hozzá a tanulók képességeinek sokoldalú fejlesztéséhez,
- életmódjuk, szokásaik értékekkel történő kialakításához,
- eddigi akaratukat mentálisan, fizikálisan, szociálisan,
- bővítse ismereteiket.

Kötelező tanórai keretben végzett egészségnevelés

- tantárgyakba beépített egészségnevelés (testnevelés, környezetismeret, természetismeret, biológia, technika, életvitel és gyakorlat, osztályfőnöki órák);
- mindennapi testedzés megvalósítása történhet:
 - testnevelés órákon,
 - szabadidőben rendszeres sportfoglalkozások keretében,
 - egy-egy sportágnak az iskolában helyet adva, biztosítva a tanulók szervezett sportolási részvételét,
 - sporttáborok szervezése,
 - sportversenyek lebonyolítása révén;
- „Egységóra” (a védőnő vagy meghívott előadó foglalkoztató előadása);

Tanórán kívüli feladatok

- szakkörök,
- egészségnevelési akciók (előadás, témanap, témahét, projekt, egészségnap),
- nyári táborok,
- rendszeres, egészséges környezetben (pl. hegyekben) végzett túrák, kirándulások;
- előadások, csoportfoglalkozások, kiállítások,

Az egészségnevelés megvalósításában résztvevők

Az egészség a nemzetgazdaság fejlődésének szükséges feltétele, ezért nem kizárólag az emberek egyéni tulajdonának tekinthető, hanem nemzeti kincsnek, tehát erőforrásnak. Egészségnevelési munkánk céljainak eléréséhez elengedhetetlen feltétel, hogy az iskolai élet résztvevői egymással, valamint külső intézményekkel, szervezetekkel jó munkakapcsolatot, együttműködést alakítsanak ki. A résztvevők és a közöttük kialakuló együttműködés egyben az egészségnevelési munkánk erőforrása is.

- Belső (iskolai) résztvevők: pedagógusok, osztályfőnökök, szaktanárok, hitoktatók, iskolaorvos, védőnő.
- Külső partnerek: családsegítő szolgálat, szakszolgálati intézmény, egészségügyi szolgáltatók, sportlétesítmények vezetői, szakrendelők.

A teljes körű egészségfejlesztési program megvalósulása a tanévek során, az iskola munkatervében megtervezetten történik. Az osztálytanítók, szaktanárok és osztályfőnökök, a diákönkormányzat és más alkalmanként felálló munkacsoportok a napi munka tervezésekor figyelemmel kísérik a megvalósulását. A megvalósítás során a folyamatokat tervezzük, nyomon követjük, ellenőrizzük és értékeljük a megfogalmazott módszerek, értékek mentén.

A program megvalósulásának ellenőrzése-értékelése

- *Életvitelszerűen megvalósuló tevékenységek*

A napi iskolai élet során folyamatosan végzett és irányított tevékenységekkel szemben az elvárás az, hogy beépüljenek a tanuló magatartásformái sorába, és spontán végzett cselekedetökké váljanak. A tanítók, később a tanárok a tanulók közt élve „érezkelik” a folyamat fejlődését, érését, és szükség szerint korrigálják azt.

- *Tanórai keretben megvalósuló fejlesztés*

A tananyaghoz kapcsolódóan elsajátítandó ismeretek ellenőrizhetők, mérhetők. Részei a tanulási folyamatnak. A tananyag számonkérésének folyamatában ellenőrizhető, hogy az életvitelszerűen rögzítendő elemek valóban beépültek-e a tanuló viselkedési kultúrájába.

- *Tanórán kívüli tevékenységek (egyéb foglalkozások) során megvalósuló fejlesztés*

A munkaterv szerint megszervezett témanapok, témahetek, projektek egyrészt a fejlesztési folyamat előre tervezett elemei, másrészt a hiányosságok észlelését követő korrekciók. Az átadott ismeretek, a megtapasztalt egészségnevelési elemek a programok során be kell épüljenek a tanuló és adott esetben a családja napi életviteli kultúrájába, annak szerves részévé kell váljanak. Ezek a programok igen gyakran versenyeztetéssel együtt valósulnak meg, így az eredmények követhetőek.

Visszacsatolás

Az adott események, a tanév értékelése során elért eredmények adják a következő tervezési időszak szakmai alapját az iskolai éves munkatervben, valamint a program- és foglalkozási tervekben.

Komplex intézményi mozgásprogram

1. A mozgásos tevékenységek a tantárgyi jellegnek és az életkori sajátosságoknak megfelelően épüljenek be az óratervi órákba.
2. Az egyéb foglalkozásokon – a tantárgyfelosztás keretei között – változatos programok keretében képviseltesék magukat a sportfoglalkozások (tömegsport, sportkör).
3. Az éves munkatervben a szorgalmi időszak minden hónapjához – az évszak sajátosságainak megfelelően – legyen egy-egy kiemelt mozgásos tevékenység rendelve, amely az iskolai szabadidős és napközis időkeretben szervezett tevékenységek kiemelt iránya.
4. Alakuljon ki stratégiai együttműködés az iskola és a településen működő sporttevékenységgel foglalkozó társadalmi szervezetek között az iskola tanulóinak mozgáskultúráját fejleszteni hivatott programok támogatására.
5. A tanulmányi kirándulások és az erdei iskolai programok egyik központi eleme legyen a mozgás és az egészségtudatos életmódra nevelés.
6. A felső tagozat osztályfőnöki óráin és közösségfejlesztő foglalkozásain tematikus program kerüljön kidolgozásra a testmozgás propagálására, amely életvezetési tanácsokat is foglaljon magába.

7. Az uniós és a központi költségvetési források kimerítésével, az ezekre épülő anyagi alapokra támaszkodva a legkülönbözőbb sportprogramok kerüljenek megszervezésre.
8. A tanulók fizikai állapotának méréséből fakadó tapasztalatok értékelése alapján a szabadidős és sporttevékenységek terén a mozgásprogramok tartalmára készüljön minden tanévben javaslat.

A komplex intézményi mozgásprogram adott tanéve aktualizált feladatterve az éves munkaterv mellékleteként kerül kidolgozásra.

A tanulók fizikai állapotának és edzettségének (fizikai fittségének) mérése

Az általános fizikai teherbíró képesség mérése során feltérképezhetők az egyes képességek területén mutatkozó hiányosságok. E hiányosságok feltárása, a tanulók életmódjának ismerete kiindulási alapul szolgál mind az egyéni, mind a közösségi fejlesztő, felzárkóztató programok elkészítésében, lehetőséget biztosítva az egészségileg hátrányos helyzet megszüntetésére, az általános fizikai teherbíró képesség fokozatos fejlesztésére, a szükséges szint elérésére, megtartására.

A vonatkozó jogszabályok a tanulók fizikai állapotának mérését beemelték az országos mérések sorába. Ennek értelmében kell eljárni a mérésre felkészítés és a mérés elvégzése tekintetében. A jogszabály által megszabott kötelezettség végrehajtására a tanulók fizikai képességének mérésére egyszerű, kevés szerigényű és bárhol végrehajtható tesztek használunk, amelyek mutatják a tanulók fizikai felkészültségének mértékét. El kell érni, hogy az általános fizikai teherbíró képesség fejlődésének folyamatos nyomon követése, motivációs tényezőként hasson a tanulókra, és az iskolából kikerülve életvitelükben helyet kapjon a rendszeres fizikai aktivitás is.

A megfelelő szintű fizikai erőnlét, edzettség elérése, majd megtartása nemcsak a sport, hanem az egészség, az általános jólét szempontjából is igen fontos tényező. A fizikai aktivitás jellemzője az egészséges testsúly, az állóképesség és az izomerő.

Tudatosítani kell a tanulóknál a mozgásos tevékenységek, a testnevelés és a sport preventív értékeit. El kell érni, még a kevésbé jó biológiai és testi adottságokat öröklő tanuló esetében is, hogy a sportolás iránti igényük, szeretetük olyan erős és szilárd legyen, hogy tanulmányaik befejezése után is a rendszeres sportolás állandó életmódelemük legyen.

1.5 A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

A közösségfejlesztés az a folyamat, amely az egyén és a társadalom közötti kapcsolatot kialakítja, megteremti.

A közösségfejlesztési célunk olyan emberek formálása,

- akik ismerik és tudatosan vállalják a szűkebb közösség, illetve társadalom érdekeit, céljait;
- tisztelik a közösség szimbólumait és hagyományait, normáihoz, szokásaihoz alkalmazkodnak;
- szívesen, önként vállalnak közösségi munkát, annak tartalmára, szervezésére önálló javaslataik vannak;
- lendületesen, átgondoltan végzik el közösségi feladataikat, s társaikat is bevonják a munkába;
- szeretik azt a közösséget, amelyben élnek, ragaszkodnak hozzá, kezdeményezően lépnek fel, ha a körülmények úgy kívánják.

Feladatunk, hogy tanulóink

- törekedjenek a választékos magyar beszédre;
- ápolják nemzeti – azon belül iskolánk – hagyományait;
- ismerjék iskolánk névadójának életét, munkásságát, aktívan vegyenek részt az évenként megrendezésre kerülő Kisfaludy Napokon;
- ismerjék meg tanulmányi kirándulásokon, táborozások alkalmával szülőföldünk szépségeit, hazánk kultúráját, történelmi emlékeit, hagyományait;
- kapcsolódjanak be közvetlen környezetünk értékeinek felkutatásába, gyarapításába, védelmébe;
- vegyenek részt a nemzetközi kapcsolatok ápolásában, legyenek nyitottak, megértők a különböző szokások, életmódok, a másság iránt (testvériskola – Csíkszenttamás);
- legyenek képesek önálló ismeretszerzésre, véleményformálásra, érvelésre, (könyvtárhasználat, múzeumlátogatás, házirend kialakítása, élmény-beszámoló, „kis” előadások tartása);

- legyenek az új audiovizuális környezetet értő, azt szelektíven használó fiatalok (számítógép, internet, mobil telefon ésszerű használata);
- tanulmányaik során szerzett ismeretek felhasználásával törekedjenek egészségük megvédésére, fizikai erőnlétük megalapozására, a sérülések, balesetek elkerülésére;
- tanúsítsanak elfogadó és segítőkész magatartást a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránt;
- kapjanak támogatást a káros függőséghez vezető szokások kialakulásának megelőzésében;
- kapjanak életkoruknak megfelelő nemi felvilágosítást és felelős, örömteli párkapcsolatokra történő felkészítést;
- pályaválasztását az egyéni adottságaik, képességeik megismerésével segítsük;
- kapjanak lehetőséget és segítséget a diákönkormányzat megszervezéséhez és működtetéséhez;
- vegyenek részt saját életük irányításában, szervezésében, problémáik, feladataik megoldásában (tanulmányi versenyek, vetélkedők, pályázatok, sportélet, túrák, kirándulások, kulturális programok szervezése, iskolarádió, iskolaújság működtetése, bizonyos fegyelmi ügyek intézése).

A közösségi nevelés területi:

- a család,
- az iskola,
- az iskolán kívüli közösségek.

Az iskola keretén belül működő közösségi nevelés területei:

- tanórák,
- felnőttek által szervezett tanórán kívüli iskolai foglalkozások,
- diákok által szervezett tanórán kívüli iskolai foglalkozások,
- szabadidős tevékenységek.

A közösségfejlesztés különböző területei sajátos foglalkoztatási formát követelnek, ám az egyes területek céljai, feladatai abban megegyeznek, hogy valamennyien tevékenyen hozzájárulnak:

- a tanuló közösségi magatartásának kialakításához;
- a véleménynyilvánító képesség fejlődéséhez;

- közösségi szokások etikai értékrendjének kialakulásához;
- az együtt érző magatartás kialakulásához;
- a harmonikus emberi kapcsolatok fejlesztéséhez.

A tanítási órán megvalósítható közösségfejlesztő feladatok

- A tanuló elsődleges közössége az osztályközösség, ezért fontos, hogy tudjon ezért tenni; emellett lényeges, hogy a közösség is legyen nyitott, befogadó, toleráns az egyéni tulajdonságokkal szemben, fogadja el a másságot, tisztelje az egyént.
- E kölcsönhatás eredményeképp a tanuló legyen képes uralkodni az érzelmei és gondolatai felett.
- Személyes kapcsolatok során alakuljanak, fejlődjenek a következő tulajdonságok: őszinteség, megbízhatóság, segítségnyújtás, önzetlenség, jóindulat, figyelmesség, empátia, együttműködés, tolerancia, egymásra figyelés, alkalmazkodó képesség, udvariasság és kölcsönös tisztelet.
- A szabályok elfogadása a tanulásban fejlessze a rendszerességet, az ön- és mások értékelését.
- Minden tantárgy tanítása során törekedjünk arra, hogy segítsük a harmonikus kapcsolat kialakítását a természeti és társadalmi környezettel; a tanulók legyenek nyitottak, megértők a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások, a másság elfogadása iránt.
- Tanulóink legyenek tisztában európaiságukkal, ismerjék az európai és a magyar kultúra viszonyát az egyetemes kultúrához;
- Az iskola kisebb közösségei és tanulói törekedjenek arra, hogy közvetlenül is részt vegyenek a nemzetközi kapcsolatok ápolásában.
- A tanulók kapcsolódjanak be közvetlenül környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába.
- A tanulók szerezzenek személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén.
- Fejlesztjük a tanulóknál a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást.

- Az osztály- és iskolai közösségekben olyan közösségi szellemet kell kialakítanunk, amely egymás segítésén, támogatásán alapul, a gyerekek felelősséget éreznek egymás teljesítménye iránt, s a közösen megoldott feladat az egyéni sikerélmény forrása is lehet.
- Változatos munkaformákkal (csoportmunka, differenciált munka, egyéni munka, páros munka, kísérlet, verseny, projekt) fejlesztjük az együvé tartozás, az egymásért való felelősség érzését, önfegyelemre, fegyelemre, szabálykövetésre nevelünk.

Az egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai

- Sokoldalú és változatos foglalkozásokkal járuljunk hozzá a közösségi magatartás erősítéséhez.
- A tanulók önellenőrzésre, egymás segítésére és ellenőrzésére való nevelése.
- A séták, a kirándulások, erdei iskolák tevékenységeivel a természetszeretetet és a környezet iránti felelősség elmélyítése.
- Átgondolt játéktervvel és a játéktevékenység pedagógiai irányításával a közösséghez való tartozás érzésének erősítése.
- A közösségben végzett munka, a közösség szabályainak megismerésével a tanulók értékek iránti fogékonyságának erősítése.

A diákönkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai

- Törekedjen a közösség iránti felelősségtudat kialakítására, fejlesztésére.
- Jelöljön ki olyan közös értékeken és érdekeken alapuló közös és konkrét célokat, amellyel nem sérti az egyéni érdekeket.
- Fejlessze a meglevő közösségi munkákat, közösségépítő tevékenységeket.
- Alakítsa ki a tanulóknak a felelősségteljes közszereplés igényét, a demokratikus kommunikáció rutinját.

A közösségfejlesztést segítő hagyományos rendezvényeink

- a „jeles napok”, iskolai hagyományok (farsang, húsvét, Mikulás, karácsony, a kultúra napja, zenei világnap, az elsősök köszöntése, évnyitó, évzáró, ballagás);
- nemzeti ünnepek, megemlékezések (március 15., június 4., október 6., október 23.);
- klubdelutánok, játékdélutánok;
- környezetvédelmi tevékenység (vetélkedők, kampányok, projektnapok, témanapok);
- az énekkari munka (fellépések, versenyek, bemutatók, ünnepi műsorok);

- alkotóházak (karácsonyi, húsvéti);
- sportversenyek.

1.6 A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnök feladatai

A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg:

- a tanítási órákra való felkészülés;
- a tanulók dolgozatainak javítása, értékelése;
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése;
- a megtartott tanítási órák dokumentálása;
- kísérletek összeállítása;
- tanulmányi versenyek szervezése, megvalósítása és értékelése;
- tehetséggondozás, felzárkóztatás, hátránykompenzálás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok;
- felügyelet vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken;
- tanulmányi kirándulások, osztály- és iskolai szintű táborok, kulturális, és sportprogramok szervezése;
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása;
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása;
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása;
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken;
- részvétel az intézményvezető által elrendelt továbbképzéseken;
- a tanulók felügyelete (óráközi szünetekben, ebédeléskor, tanítási órák előtt, valamint a 16 és 17 óra közötti időszakban);
- iskolai ünnepségeken és rendezvényeken való részvétel;
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken;
- tanítás nélküli munkanapon az intézményvezető által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés;
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés;
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása;
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása;

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját.
- Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Szülői értekezletet tart.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, törzslapok és bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola ifjúságvédelmi felelősével.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére.
- Órát látogat az osztályban.

Az osztályfőnököt az intézményvezető bízta meg minden tanév júniusában, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

A pedagógusok feladatait részletesen a személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza.

1.7 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

A nevelés az ember céltudatos, tervszerű alakítása és segítése olyan társadalmi-pedagógiai feltételek megteremtésével, hogy személyiségét sokoldalúan kiművelje, képességeit a maga lehetőségeinek a felső határáig kifejlessze. Iskolánkban minden pedagógus feladata, hogy tanítványaink képességeinek kibontakoztatásához egyenlő esélyt, gazdag kínálatot, s többreutegű alternatívát biztosítson.

Az egyenlő esélyek biztosítása azonban nem jelent szükségsszerűen egyforma bánásmódot. Pedagógiai rendszerünk kiindulópontja, hogy a tanulók közti különbségek rendkívül sokfélék, a személyiség széles dimenzióiban írhatók le, és nem korlátozhatók valamely tantárgyban elért iskolai eredményekben megmutatkozó különbségekre. A differenciálás nem azonosítható a felzárkóztatással és a tehetségfejlesztéssel. A differenciálás tehát nem a tanulmányi eredményesség szintjeihez igazodik. A differenciálás mindenki számára a saját komplex személyiségstruktúrájának leginkább megfelelő, optimális fejlesztés biztosítását jelenti, figyelembe véve előzetes tudását, annak gyengébb és erősebb területeit, a tanuló igényeit, törekvéseit, érdeklődését, személyiségének rá jellemző vonásait, speciális erősségeit és gyengeségeit.

Nevelésünk, oktatásunk igazodik a tanulóhoz, és ez azt is jelenti, hogy igazodik ahhoz a közeghez, amelynek tanulóink részesei.

1.7.1 A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai feladatok

A hátrányos helyzetű tanulók nevelése az integrációs és képesség-kibontakoztató felkészítés pedagógiai rendszere (IPR) módszertani elemeinek adaptációja alapján folyik az iskolában.

Alapelveink

- Tanulóinkkal szemben az egyéni fejlődésnek megfelelő elvárásokat és ezzel harmonizáló feladatokat szükséges megfogalmazni és biztosítani.

- A mai kor elvárásainak megfelelő, korszerű kompetenciák (anyanyelvi, idegen nyelvi, matematikai, informatikai, természettudományi, társadalomtudományi, esztétikai, etikai) birtokába legyenek tanulóink.

Általános céljaink

- A tanulói kompetenciákra épülő oktatás és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók integrációs programjának összekapcsolása (a NAT és az IPR).
- Iskolai programunk – építve több hazai és nemzetközi iskolafejlesztő program legjobb tapasztalataira – egy olyan nyitott iskolamodell legyen, amely alapvetően fontosnak tartja a tanuló szükségleteire, viselkedésére, tulajdonságaira való reagálást, illetve érdekeltté, motiválttá akarja tenni őt saját nevelődési, tanulási folyamataiban. Az egyén fejlesztésén keresztül – azzal kölcsönhatásban – fejleszti a befogadó közösséget, s a közösen végzett tevékenységek, együttes élmények, az egész személyiség érzelmi, morális fejlődését segítik.
- A program a mások iránti nyitottságot és elfogadást, a szorgalmat kiemelt értéknek tekinti. Az egész személyiséget fejlesztve tanít. Meghatározó benne a gyermekközpontúság, a pedagógus és a tanuló kapcsolata. A tanulókon keresztül az iskolába járó gyermekek családjaira is hat.

Tudatos pedagógiai munkával arra törekszünk, hogy nevelési- és oktatásszervezési keretünket az alábbi kívánalmak való megfelelés jellemezze:

- biztosítjuk minden tanuló számára a lehetőséget képességei kibontakoztatásához;
- az előzetes, otthonról hozott tudást, kultúrát minden tanuló értéként képviselheti;
- tudatosan figyeljük és fejlesztjük a tanulók szociális készségeit;
- a szülő, a család (mint partner) résztvevője az iskolai folyamatoknak, erős a család, az iskola és a tanuló közötti kommunikáció;
- együttműködő, elfogadó, előítéletek nélküli környezetben dolgozunk;
- megvalósul az oktatásban, nevelésben érintett intézmények szervezett, tudatos együttműködése;
- munkánk hatékonyságának visszajelzésére tanulókövetést végzünk;
- pedagógusaink gazdag pedagógiai, módszertani kultúrával rendelkeznek, s ezt mindennapi nevelő-oktató munkájuk során eredményesen és hatékonyan alkalmazzák.

1.7.2 Beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel küzdő, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók segítése

A tanulási nehézségekkel küzdő tanulók problémái általában összetettek. Gondjaik nemcsak a tanulási folyamatban jelentkeznek, hanem beilleszkedési, magatartási nehézségekkel is küzdenek, s nem ritka, hogy a megfelelő mintát adó családi háttér is hiányzik.

Elsődleges feladatunk, hogy:

- kisiskolás korban felismerjük a tanulást nehezítő tényezőket (beszéd-, olvasás-, írás-, számolás-, mozgás zavarok);
- pedagógiai eszközökkel törekedjünk a problémák enyhítésére;
- szükség esetén intézkedéseket kezdeményezzünk: a nevelési tanácsadó vagy a szakértői rehabilitációs bizottság vizsgálatát kérjük.

A gondokkal küzdő tanulók felzárkóztatása egyéni bánásmódot, türelmet, megértést, elfogadást igényel a pedagógusoktól. A felzárkóztatás nemcsak a hiányok pótlását jelenti, hanem azt is, hogy a kudarctól való félelmüket olyan egyéni tevékenységekkel csökkentjük, amelyekben sikeresek. Ezáltal sikerélményhez juttatva őket a tanuláshoz való pozitív hozzáállásukat is erősíthetjük tanórai és tanórán kívüli tevékenységekkel. A szülőket tájékoztatjuk azokról a lehetőségekről, melyeket iskolánk nyújtani tud gyermekük fejlődéséhez.

Tanórai tevékenységeink

- olyan tanulási technikákat tanítunk a diákoknak, amelyek végzésével sikerélményhez juthatnak;
- olyan tevékenységi formákat végeztetünk a tanulókkal, amelyek egyéni haladási tempójuknak megfelelnek (differentiálás, kooperatív technikák);
- motivációval megfelelő viszonyulást alakítunk ki a tanulási tevékenységhez;
- gyakoroltatással, ismétléssel, analóg példák keresésével segítjük a megfelelő automatizmusok kialakulását.

Tanórán kívüli tevékenységeink

- egyéni vagy csoportos korrepetálással, foglalkozással segítjük a hiányok pótlását;
- az a tanköteles tanuló, aki a tanulmányi követelmények nem teljesítése miatt második vagy további alkalommal ismétli ugyanazt az évfolyamot, az adott tantárgyból, tantárgyakból egyéni foglalkozásokon vehet részt;

- otthon megoldandó egyéni feladatokkal fejlesztjük az önálló tanulási készséget;
- biztosítjuk a napközis / tanulószobai foglalkozáson való részvételt;
- a pedagógusok olyan tanórán kívüli tevékenységeket ajánlhatnak, amelyek sikerélményhez juttatják a tanulókat.

1.7.2.1 Beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel küzdők segítése

A beilleszkedési, tanulási és magatartási zavar az elfogadott társadalmi normáktól való eltérő viselkedés, valamint a tanulási képességek zavara. Fontos feladatunknak tartjuk, hogy ezeket a problémákat időben észrevegyük, tanítványunkat a megfelelő szakemberhez irányítsuk, lehetőséget teremtve a speciális fejlesztésre. Pedagógusainktól elvárt az együttműködés a gyógypedagógusokkal, pedagógiai szakszolgálatok szakembereivel és az egészségügyi intézményekkel.

A beilleszkedési, tanulási és magatartási zavarok enyhítését az alábbi pedagógiai tevékenységekkel kívánjuk elérni:

- fejlesztőpedagógus támogatásával egyéni fejlesztés, a tanulmányi munka segítése;
- többségi órákon támogató légkör kialakításával, békéltető, konfliktusmegoldó stratégia alkalmazásával;
- a felnőttek és a serdülők közötti barátságos viszony kialakításával, amely lehetővé teszi, hogy a tanuló problémáival, érzelmi konfliktusaival, kritikus élethelyzeteiben bizalommal fordulhat tanítóihoz, tanáraihoz;
- személyes szeretetteljes bánásmód kialakításával;
- teljesíthető, reális követelmények támasztásával, a pozitív énkép kialakulásának támogatásával (dicsérettel, biztatással);
- a szülőkkel való rendszeres kapcsolattartással;
- az egy osztályban tanító pedagógusok együttműködésével, egységes nevelési elvek alkalmazásával;
- az osztályközösség segítő erejének mozgósításával;
- a közös iskolai és iskolán kívüli programok során a peremhelyzetű tanulók bevonásával;
- következetes, a fegyelmi vétségek súlyával arányos büntetési rendszer kialakításával;
- a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokkal megbízott pedagógussal való együttműködéssel;

- szükség esetén pszichológus, ill. más külső szakember segítségének igénybevételével.

A tanulók fejlesztése a rendelkezésre álló törvényi óraszámok alapján, az éves tantárgyfelosztásban meghatározott módon történik. A fejlesztést fejlesztő pedagógus/szaktanár végzi.

1.7.2.2 Sajátos nevelési igényű tanulók segítése

Azoknál a tanulóknál, akiknek nevelhetősége eltér a többi tanulóétól, sajátos nevelési igényről beszélünk. A köznevelési törvény értelmében a sajátos nevelési igényű tanulónak joga, hogy különleges gondozás keretein belül állapotának megfelelő pedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdve, hogy fogyatékoságát megállapították.

A köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 4. § 25. pontja szerint:

„sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd, ”

A sajátos nevelési igényű tanulók beiskolázása

Iskolánk fogadja azon sajátos nevelési igényű tanulókat, akiket

- tanulásban akadályozottság, és értelmileg akadályozottság esetén a Győr-Moson-Sopron Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Székhelyintézménye,
- egyéb fogyatékoság esetén országos szintű tevékenységi körrel ellátott pedagógiai szakszolgálatok javaslata iskolánkba irányít.

A pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott sajátos nevelési igényű tanulók (a beszéd- és nyelvi fejlődés súlyos zavara, diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia, mutizmus, autizmus, stb.) integrált nappali rendszerű iskolai oktatásban vesznek részt. Emellett az intézmény gyógypedagógusai által vezetett, pedagógiai célú habilitációs és rehabilitációs ellátást kapnak tanórán kívüli foglalkozások keretében.

- Ezek a tanulók az általános iskolai tanterv végzik iskolai feladataikat, de a szükséges területeken támogatást kapnak. Ez jelenti a fokozott toleranciát, az egyéni fejlesztést, más munkaszervezési formák alkalmazását, speciális tankönyv használatát, az

ellenőrzés és értékelés szigorú igazítását a tanuló képességeihez, s az egyéni foglalkozásokat.

- Az integráció sikeressége érdekében az osztályban tanító pedagógusok és a különleges gondozást végző gyógypedagógusok közötti folyamatos kapcsolattartásra, párbeszédre van szükség.
- Az osztályban tanító pedagógusok figyelembe veszik a szakértői bizottság szakvéleményében leírt javaslatokat (hosszabb felkészülési idő, meghatározott segédeszközök használata, a tanuló adottságaitól függően az írásbeli vagy szóbeli beszámoló előtérbe helyezése, stb.).

Az enyhén vagy középsúlyosan értelmi fogyatékos tanulók nevelése-oktatása részleges integrációban nappali rendszerű iskolai oktatás keretében folyik.

- A részleges integráció azt jelenti, hogy a testnevelés, rajz, ének-zene, etika/hit-és erkölcstan, informatika, német nyelv tanórákon a többi tanulóval együtt vesznek részt; egyéb órákon külön csoportban, gyógypedagógus irányításával tanulnak állapotuknak megfelelően, a jogszabályi előírások szerinti speciális implementációjú tanterv szerint. Emellett habilitációs és rehabilitációs ellátásban részesülnek az intézmény gyógypedagógusai által.
- Oktatásukhoz a követelményszintekhez igazodó tankönyveket használunk.
- Az alkalmazott módszerek igazodnak hiányosságaikhoz, fogyatékoságukhoz.
- Értékelésük egyéni elbírálás alapján, a vonatkozó szabályozók által megfogalmazott módszernek megfelelően folyik.

Személyi feltételek

- Intézményünk rendelkezik tiflopedagógia, oligofrénpedagógia, tanulásban akadályozottak pedagógiája és gyógytestnevelő végzettségű szakemberrel. Munkájukat 2 fő pedagógiai asszisztens segíti.
- Utazó gyógypedagógiai ellátással biztosítjuk a szomatopedagógus, szurdopedagógus és logopédus végzettségű szakembereket.
- Pszichológust a Győr-Moson-Sopron Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Téli Tagintézménye biztosít.

A sajátos nevelési igényű tanulók diagnosztizálásának lépései

- Az osztályban tanító pedagógusok feladata a problémák felismerése, jelzése a gyógypedagógusok felé.
- Diszlexia, diszkalkulia, diszgráfia, egyéb beszéd- és nyelvfejlődési zavar gyanúja esetén a logopédus, illetve a gyógypedagógusok elvégzik a megfelelő felméréseket; ha szükségesnek látják, akkor folyamatdiagnosztikus eszközökkel figyelik meg a tanulót, majd a szülő, az osztályfőnök és az intézmény igazgatójának beleegyezésével küldik tovább az illetékes szakértői bizottsághoz.
- Az értelmi fogyatékoság gyanújának esetén a fenti folyamathoz hasonlóan az osztályban tanító pedagógus jelzi a gyanút a gyógypedagógusoknak, akik a tanuló problémájának megismerése, elemzése után – a szülő, az osztályfőnök és az igazgató egyetértésével – döntenek a további vizsgálatok kezdeményezéséről.

Fejlesztési tevékenységünk

- A tanulók fejlesztése a jogszabályokba előírt időkeret, pedagógiai tervezési és csoportszervezési előírások megtartásával speciális szakemberek igénybevételével, az éves tantárgyfelosztásban meghatározott módon folyik.
- A tanulók egyéni fejlesztési tervének elkészítése a szakértői véleményben foglaltak, illetve a gyógypedagógus megfigyelései, valamint bemeneti és kimeneti mérései figyelembe vételével történik.

A tanulói dokumentáció elemei

- Egészségügyi és pedagógiai célú habilitáció, rehabilitáció
 - Egyéni fejlődési lap – külív
 - Egyéni fejlődési lap – betétív
- Szakértői vélemény
- Egyéni fejlesztési terv tartalma
 - a tanuló adatai
 - a fejlesztés helye
 - a fejlesztést végző szakemberek neve, végzettsége
 - a diagnózis
 - a jelen állapot rövid leírása megfigyelések, vizsgálatok alapján
 - a szakértői vélemény javaslata

- a fejlesztendő területeket célokra lebontva, az eszközök, módszerek ismertetésével
- a fejlesztés során felhasználandó segédanyagok
- 3 hónapos ciklusra lebontott fejlesztési terv

Az egyéni fejlesztési tervet a sajátos nevelési igényű tanulók esetében gyógypedagógus készíti és a gyermekek rehabilitációs, illetve fejlesztő óráit is ő tartja, a jogszabályi előírásoknak megfelelő óraszámban.

A fejlesztés célja

- az elmaradást mutató képességek, funkciók fejlesztése a jól működő képességekre építve;
- a fokozatosság elvének betartásával analógiás feladatok alkalmazása a begyakorlásra és megerősítésre.

A fejlesztés szempontjai

- Az egyes részegységek (3 hónapos ciklusok) elején és végén kellő figyelmet fordítunk a bemeneti, illetve kimeneti mérések elvégzésére.
- A fejlesztés ütemét, eredményességét meghatározza a tanulási zavar mértéke, az alapkészségekben mutatkozó elmaradás.
- A fejlesztésnek lépésről-lépésre egymásra épülő feladatokból kell állnia, ezáltal biztosítva az eredményességet.
- A foglalkozások során mutatkozó eredmények igazolják a fejlesztés helyességét. Amennyiben huzamosabb ideig tartó fejlesztés eredményeként sem tapasztalunk pozitív változást a kiinduló állapothoz képest, mindenképpen változtatunk a fejlesztési terven.
- Fontosnak tartják a gyógypedagógusok, a többségi pedagógusok, a fejlesztésben részt vevő szakemberek, illetve a szülők közötti a rendszeres konzultáció és tapasztalatcsere.

1.7.3 A tehetség kibontakoztatását segítő tevékenységünk

Minden nemzet jövője, felemelkedésének kulcsa a tehetségek megtalálásában, sokoldalú, célorientált, tervszerű fejlesztésében rejlik. A tehetség meghatározására sokféle elképzelés

született már. A fogalom változására hatással voltak/vannak a társadalom és kultúra igényei és elvárásai.

De kik a tehetségesek? A legjobb tanulók? Az intelligencia tesztekben legmagasabb pontszámot elérők? A sikeres emberek? A leggazdagabb emberek?

Harsányi István klasszikus megfogalmazása áll hozzánk a legközelebb: „Tehetségen azt a velünk született adottságokra épülő, majd gyakorlás, céltudatos fejlesztés által kibontakozott képességet értjük, amely az emberi tevékenység egy bizonyos vagy több területén az átlagosat messze túlhaladó teljesítményeket tud létrehozni.”

Tehetségesnek tartjuk azt a tanulót, akinek:

kognitív jellemzője	affektív jellemzője
• a szimbólumok, szimbólumrendszerek használata • a koncentrációs kapacitás • az asszociációs készség • az összefüggések meglátása • az újrafogalmazás, • az organizáció, • a kombináció • a flexibilitás, • az eredetiség • a szokatlanul jó memória • a korai nyelvfejlődés • a tanulásvágy • az önálló tanulásra való hajlam • a gazdag képzelőerő • a kreativitás	• a fejlett igazságérzet, • a jó humorérzék, • az érzelmi intenzitás, • a sok energia, • a maximalizmus, • a kíváncsiság, az érdeklődés, • a kitartás, • a nyitottság, • a játékosság, • az önállóság, • a függetlenség, • a becsvágy, • a kalandvágy, • a dominancia, • az érzékenység • a kötődés

Természetesen ez nem mindegyike egyszerre jellemző, inkább a felsorolt tulajdonságok sokszínű kombinációját feltételezzük a tehetségazonosításkor.

Intézményünk minden pedagógusának feladata, hogy felhívja a figyelmet tehetséges tanítványainkra, hogy megfelelően gondoskodhassunk fejlesztésükről. E tevékenység kiterjed

a tanórai és tanórán kívüli területekre egyaránt, s együttműködést tételez fel a családdal és a tehetségek fejlesztésével foglalkozó intézményekkel, szakemberekkel.

A tehetséggondozás módszerei három nagy csoportba sorolhatók:

1. léptetés, ugratás, gyorsítás;
2. kiválogatás, elkülönítés, szegregáció;
3. gazdagítás, dúsítás.

A három módszer közül a **gazdagítás, dúsítás** jelenik meg leggyakrabban tehetséggondozásunkban. Teret nyit arra, hogy a kötelező tananyagon túl az egyéni érdeklődés és a személyre szabott, differenciált képességfejlesztés révén továbbfejlődhessenek tanítványaink. A minőségi gazdagítás során a következő elveket alkalmazzuk:

- *a hagyományos tanulási tapasztalatok bővítése*, nem pedig a tananyaggal történő túlterhelés;
- *produktív gondolkodás (célorientált kreatív gondolkodás)* nem pedig rutinszerű feladatmegoldás;
- *komplex gondolkodás*, nem pedig leegyszerűsített műveletvégzés;
- *fogalmak „kialakítása”* nem csupán üres szavak, tények, adatok biflázása;
- *a tanultak felhasználása gyakorlati feladatmegoldásban*, nem pedig az ismeretek egyszerű visszaadása;
- *belső összefüggésekre koncentráló tanulás*, nem pedig „sterilizált” részismeretek elsajátítása;
- *a tanulók igényeire, szükségleteire épülő tanulás*, nem pedig mindent előíró, merev keretekben mozgó oktatás;
- *a probléma – feltárás, - keresés tanulása*, nem pedig a tanár rutin - kérdéseinek megválaszolása;
- *a kritikai gondolkodás fejlesztése*, nem pedig a „vak” elfogadásé;
- *a jövőbeni lehetőségeken való gondolkodás*, nemcsak a jelen valóság megismerése.

A tehetséggondozás gyakorlati megvalósítása során törekszünk:

- *a mélységben történő gazdagításra*
 - több lehetőséget kínálunk a tehetséges gyerekeknek tudásuk és képességeik alkalmazására;

- *tartalmi gazdagításra*
 - a tananyagot a tanulókra érzékenyen szerkesztjük meg, figyelembe véve érdeklődésüket, szükségleteiket;
- *feldolgozási képességek gazdagítására*
 - elsősorban a kreatív és kritikus gondolkodás fejlesztését jelenti felfedező, illetve interdiszciplináris tevékenység közben;
- *tempóban történő gazdagításra*
 - a tehetséges gyerekek átlagosnál gyorsabb munkájára épül: ugyanannyi idő alatt többet képesek feldolgozni társaiknál.

A tehetségfejlesztési lehetőség iskolánkban

- tanórai differenciálás (kiscsoport, egyénre szabott feladatok);
- felkészítés versenyekre, pályázatokon való részvételre;
- délutáni foglalkozások (szakkörök, önképzőkörök)
 - kiemelten a művészeti oktatás, mely tanulóink délutáni szabadidejének optimális kihasználását is jelenti,
 - anyanyelvi és idegen nyelvi nevelés,
 - drámapedagógia (színjátszás),
 - matematika,
 - természettudományok,
 - modern tánc (majorette);
- kapcsolódás a regionális tehetséggondozó programokhoz;
- felkészítés középiskolai tanulmányokra;
- személyes beszélgetések, a biztatás, a jutalmazás megfelelő formáinak megkeresése;
- a kiugró tehetségek megfelelő szakemberhez való irányítása, aki gondoskodik speciális fejlesztésükről;
- versenyeztetés: tantárgyakhoz köthető, sport, művészeti és komplex versenyek megszervezése, és azokon való részvétel intézményi, illetve területi szinten.

Intézményünk kiválóan akkreditált tehetségpont

Akkreditált Kiváló Tehetségpont címet iskolánk 2015 szeptemberében kapta meg. A Tehetségpont kialakítása szempontjából az általános iskolai és művészetoktatási tevékenységünkre építettünk. A létrehozásáról azért döntött nevelőtestületünk, mert kiemelten

fontos számunkra a tanulók egyénre szabott oktatása, nevelése. A gyerekek egyéni adottságainak megismerését több területen is felhasználjuk: a tanulók felzárkóztatásában, differenciált fejlesztésében és a tehetséggondozásában is. A tanulók képességének felmérése folyamatosan segíti a személyre szabott fejlesztést. Munkánkat szükség esetén, felkérés alapján különböző szakemberek segítik. Tehetségpontunk intézményi hatókörrel rendelkezik, együttműködve a szülőkkel, civil szervezetekkel.

1.7.4 Az gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátása

A társadalmi, gazdasági változások a családok helyzetének megváltozásával érintik a gyermekeket is. Nehezebb helyzetbe kerültek a kevésbé tehetős környezetből jövő közepesen vagy annál gyengébben teljesítő tanulók. Ehhez kapcsolódóan új gyermekvédelmi problémák kerültek előtérbe.

Az iskolai munkához a gyermeknek az intellektuális tényezőkön kívül pszicho-szociális biztonságérzetre van szüksége. Ennek legfőbb alkotóelemei a családból hozott erkölcsi, testi, szellemi, érzelmi tartalékok. Ezek hiányát az iskolában nekünk kell pótolni.

Az iskolai gyermekvédelem kiterjed intézményünk minden tanulójára. Magába foglalja a pedagógiai, pszichológiai, szociális, egészségügyi, jogi feladatokat egyaránt. Tevékenységünket a diákok lelkiismereti- és vallásszabadságát tiszteletben tartva végezzük.

Tanulóink között sok a hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű, ill. veszélyeztetett gyermek. Megfelelő erkölcsi, szellemi, érzelmi, testi fejlődésüket környezetük károsan befolyásolja vagy gátolja. A gyermeki jogok biztosítása, a veszélyeztetettségekből és a hátrányos helyzetből adódó problémák csökkentése, illetve megszüntetése, valamint mentális segítségnyújtás hatékony működtetése adják iskolánk gyermek- és ifjúságvédelmi programját.

Az iskolai ifjúságvédelem feladatai

- nappali felügyeleti ellátás: magában foglalja az iskola valamennyi szolgáltatását (ügyelet, étkezés, napközi, tanulószoba, fejlesztő- és felzárkóztató foglalkozások, bejáró tanulók felügyelete) a tanulók igényei szerint; a tanuló napközbeni ellátását különösen olyanok számára kell biztosítani, akiknek testi, illetve szellemi fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szüksége;
- a tanulókkal való közvetlen beszélgetés, családlátogatás, illetve az osztályfőnökök, pedagógusok megfigyelő tevékenysége;
- kapcsolattartás a családdal, a szülőkkel családlátogatások, közös programok, szülői értekezletek, fogadóórák formájában;
- a diákönkormányzat segítése, bevonása az iskola közösségi programjainak tervezésébe, szervezésébe olyan iskolai tevékenységformának számít, amely arra irányul, hogy a tanulók megismerjék jogaikat és kötelességeiket, véleményt nyilváníthassanak az őket érintő kérdésekben;
- rendszeres egészségügyi ellenőrzés biztosítása a védőnői, iskolaorvosi, fogorvosi szolgálaton keresztül;
- gyermek és ifjúságvédelmi felelős foglalkoztatása;

A gyermek- és ifjúságvédelem szorosan kapcsolódik az iskola pedagógiai tevékenységéhez, átfogja az iskolai élet egészét, és minden pedagógus alapvető feladata. Ebben a munkában kiemelkedő szerepet hárul az ifjúságvédelmi felelősre, az osztályfőnökökre és a napközis/tanulószobai foglalkozásokat vezető pedagógusokra.

A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős feladatai

- tájékoztatja a tanulókat arról, hogy milyen problémával, hol és mikor fordulhatnak hozzá;
- jól működő munkakapcsolatot alakítson ki az osztályfőnökökkel, legyen a tantestület gyermekvédelmi munkájának aktív segítője;
- a pedagógusok, szülők vagy tanulók jelzése alapján a veszélyeztetett tanulóknál (a veszélyeztető okok feltárása érdekében) családlátogatáson megismeri a tanuló családi környezetét;

- felderíti a gyermekek testi-lelki fejlődését gátló tényezőket, a további tevékenység érdekében ismernie kell a gyermek személyiségét, családi hátterét, környezetét, a gyermek közösségi kapcsolatait;
- tájékoztatja a szülőt a problémák megoldásának lehetőségeiről, segítséget nyújt a szülőnek az ügyintézésben különböző segélyek, anyagi támogatások kérése esetén
- gyermekbántalmazás vélelme vagy egyéb pedagógiai eszközökkel meg nem szüntethető veszélyeztető tényező megléte esetén kezdeményezi, hogy az intézményvezető értesítse a gyermekjóléti szolgálatot;
- a gyermekjóléti szolgálat felkérésére részt vesz az esetmegbeszéléseken;
- az iskolában a tanulók és szülők által jól látható helyen közzéteszi a gyermekvédelmi feladatot ellátó fontosabb intézmények (gyermekjóléti szolgálat, szakszolgálat, drogambulancia, ifjúsági lelkisegély-telefon) címét, telefonszámát;
- tevékenységéről nyilvántartást vezet, amelyben rögzíti tevékenységeit, jelzéseit a megfelelő segítő szervezetekhez, a személyiségi jogok tiszteletben tartása mellett.

A hátrányos szociokulturális helyzetű tanulók felzárkóztatása tanítási órákon és napközis/tanulószobai csoportokban, valamint tanórán kívüli kiscsoportos foglalkozások szervezésével valósul meg.

Minden pedagógusnak észre kell vennie, ha a tanuló tanulmányi eredményei látszólag indokolatlanul leromlanak. Folyamatos ellenőrzést, nyomon követést igényel a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett tanuló otthoni életformája, ellátása, pihenése, a rendszeres iskolába járás elérése, tanulmányai befejezése, a pályaválasztás és eredményes továbbtanulás érdekében.

Amennyiben az iskolai eszközök már nem elégségesek a veszélyeztetettség megelőzésére, esetleg megszüntetésére az intézmény vezetőjének kötelessége értesíteni a Gyermekjóléti Szolgálatot, illetve indokolt esetben köteles hatósági eljárást kezdeményezni. A gyermekek veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében az iskola együttműködik:

- a Gyermekjóléti Szolgálattal,
- az Önkormányzat Szociális és Egészségügyi Bizottságával,
- a helyi Gyermekvédelmi Kerekasztallal,
- a rendőrség Bűnmegelőzési Osztályával,
- a rendőrségi körzeti megbízottal („Egy iskola-egy rendőr”),
- a Nagycsaládosok Egyesületével,

- a Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottsággal,
- a Pedagógiai Szakszolgálattal,
- a Polgárőrséggel és a Polgárvédelemmel,
- a civil szervezetekkel,
- a Kormányhivatallal.

1.8 A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

A tanulót megilleti az a jog, hogy életkorának megfelelő mértékben részese legyen az őt érintő döntések meghozatalának. Ezt a jogát személyesen, illetve választott képviselőin, valamint szülőjén/gondviselőjén keresztül gyakorolhatja. Joga van megismerni az őt érintő döntés tartalmát, okát, következményeit. A döntési folyamat során joga van véleményét elmondani.

A nevelési-oktatási intézmény a tanulóval kapcsolatos döntéseit – jogszabályban meghatározott esetben és formában – írásban közli a tanulóval, a szülővel. A diákjogok gyakorlásának módját, vélemény-nyilvánításának lehetőségeit, formáit iskolánk házirendje tartalmazza.

Tanulói részvétel formája az iskolai életben a diákönkormányzat. Működésének célja az iskolai demokrácia, az öngazgatási állampolgári technikák gyakorlása. A diákönkormányzat működését az önmaga által összeállított és elfogadott dokumentum szabályozza. Iskolánk minden tanulója, aki a szabályzatot elfogadja és magára nézve kötelezőnek tekinti, az önkormányzat tagja lehet. A diákönkormányzatnak egy titkára, egy helyettese és osztályonként 2 küldött tagja van. Évente legalább egy alkalommal össze kell hívni a diákközsgyűlést. A diákönkormányzat működését a tanulók által választott és intézményvezetői megbízással rendelkező pedagógus segíti.

1.9 A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

Az iskolai nevelés-oktatás, a gyermeki személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülői ház és a pedagógus közösség együttműködése.

Ezen együttműködés

- *alapja* a gyermek iránt érzett közös nevelési felelősség;
- *jellemzője*:
 - kölcsönös támogatás,
 - koordinált pedagógiai tevékenység;
- *feltétele*:
 - a kölcsönös bizalom,
 - a kölcsönös tájékoztatás,
 - a kölcsönös őszinteség;
- *eredménye*:
 - a családi és iskolai nevelés egysége,
 - a gyermeki személyiség kedvező fejlődése.

1.9.1 A diákok és a pedagógusok együttműködése

- A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkatervről, ill. az aktuális feladatokról az intézményvezetője, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják.
- Az iskolavezetés legalább évente egyszer a diákközyűlésen, valamint a diákönkormányzat vezetőségének ülésén, a diákönkormányzat vezetője havonta egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén és faliújságon keresztül, az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon tájékoztatják a diákokat.
- A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik útján közölhetik az intézmény vezetőjével, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel.
- A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról az osztálytanítók és a szaktanárok folyamatosan tájékoztatják.

1.9.2 A szülők és a pedagógusok együttműködése

A szülő három minőségben alanya a jogoknak és kötelezettségeknek:

- a gyermek gondozójaként és nevelőjeként: saját jogokat gyakorol;
- a tanuló törvényes képviselőjeként: a gyermeket megillető jogokat gyakorolja;
- iskolahasználóként: kollektív szülői jogokat gyakorol.

A szülőkkel történő együttműködésünket többféle módon valósítjuk meg. Az együttműködés formái:

- szülői értekezlet,
- fogadóóra,
- egyéni beszélgetés,
- nyílt nap,
- családlátogatás,
- írásbeli tájékoztatás (tankönyv, étkezési támogatás, iskolai felszerelés, választható foglalkozások),
- előadások szervezése,
- közös iskolai és családi programok,
- pályaválasztási tanácsadás,
- kooperatív technikák alkalmazása a szülők megnyerése, szemléletformálása az együttműködés növelése érdekében,
- intézményi dokumentumaink nyilvánossága, elérhetősége.

A szülői részvétel fórumai

A szülői munkaközösség

Az iskolában a szülők jogainak érvényesítése, kötelességük teljesítése érdekében szülői munkaközösség működik. Az osztályba járó tanulók szülei alkotják az osztály szülői munkaközösségét, amelyet maguk közül választott 2 személy képvisel a szülői választmányban. A választmány tagjai maguk közül elnököt és tisztségviselőket választanak.

A szülői munkaközösség főbb tevékenységi területei

- szervezi a szülők tájékoztatását az intézmény céljairól, közvetíti a szülők véleményét az iskola igazgatójának;
- aktivizálja a szülőket a nevelő-oktató munka és a diákélet támogatása érdekében;
- segíti a tanórán kívüli nevelőmunkát;
- szülő-pedagógus találkozót szervez;
- lehetőségeihez mérten részt vállal a tanulók jutalmazásában, segélyezésében, az iskolai eszközállomány fejlesztésében, az iskolai munka körülményeinek javításában;
- az intézményvezető és az iskola szülői munkaközösségének képviselője szükség szerint, de legalább félévenként találkozoja.

A szülők és a pedagógusok közötti közvetlen információcsere fórumai

A szülői értekezlet

A szülői értekezletek feladata a szülők tájékoztatása az iskola célkitűzéseiről, az iskola és a szülői ház együttműködésének elősegítése, a tapasztalatcsere, a felvetődő problémák megbeszélése a megoldáskeresés szándékával. A szülői értekezlet idejét, témáját a nevelőtestület határozza meg a tanév elején. A szülők meghívásáról az osztályfőnöknek kell gondoskodnia.

A tanév során az éves munkaterv szerint tartjuk a szülői értekezleteket, de szükség esetén rendkívüli szülői értekezlet is összehívható. A rendkívüli szülői értekezletet kezdeményezheti az iskolavezetés, az osztályfőnök vagy az iskola szülői munkaközösségének elnöke. A szülői értekezleten az osztályközösséget érintő kérdések tárgyalásánál jelen lehetnek az osztály tanulóinak képviselői is.

Fogadóórák

Az iskola pedagógusai az éves munkatervben meghatározottak szerint biztosítják a szülők részvételét a fogadóórákon. Amennyiben a szülő az adott lehetőségen túl is találkozni szeretne gyermeke pedagógusával, úgy arra egyéni fogadó órák keretében nyílik lehetősége.

1.9.3 További partneri együttműködéseink

Az iskola partneri körét szűkebb és tágabb értelemben is értelmezhetjük. Legszorosabb partnereink a szülők és tanulóink, akikkel a kapcsolattartás mindennapos és szabályozott. Partnereink továbbá az óvodák, ahonnan tanulóink érkeznek, a középiskolák, ahová tanulóinkat beiskolázzuk, valamint azok a kulturális intézmények és szakmai szervezetek, melyek pedagógiai céljaink megvalósításában adnak segítséget.

Óvodákkal való kapcsolat

- környékbeli óvodák egy részével együttműködési megállapodásunk van a szakmai tevékenységeink összehangolására;
- minden óvodának, ahonnan tanítványaink érkeztek lehetőséget adunk a nyílt tanítási órákon való részvételre, illetve visszajelzést adunk növendékeik félévi eredményéről;

Középiskolákkal való kapcsolat

- pályaorientációs programjaink szerves részt vevői, támogatói;
- visszajelzést kapunk tőlük tanulóink eredményeiről;

Kulturális intézményekkel való kapcsolat és együttműködés

- értesítések, egyedi megkeresések révén;
- pályázati partneri együttműködés által;

Intézményünk rendszeres kapcsolatot tart az alábbi szakmai szervezetekkel:

- gyermek és ifjúságvédelmi szervezetekkel,
- gyámhatósággal,
- szakmai szolgáltató szervezetekkel,
- szakszolgálatokkal,
- iskola-egészségüggyel,
- kulturális- és sportszervezetekkel,
- civil szervezetekkel.

A kapcsolattartás rendjét az SZMSZ tartalmazza.

1.9.4 „Köznevelés az iskolában” projekt a partneri kapcsolatok fejlesztésének szolgálatában

A TÁMOP 3.1.4. B-13/1-2013-0001 számú „Köznevelés az iskolában” projekt célja, hogy fejlessze az iskolákban a köznevelési rendszer hatékonyságát a partneri kapcsolatok kiépítése által. Ezen belül a Partnerség és hálózatosodás modul arra kereste a választ, hogy az iskolák a már meglévő társadalmi kapcsolatai hogyan újíthatók meg, hogyan fejleszthetők tovább. Hogyan vonhatók be az iskolán kívüli szervezetek mindinkább az intézmények mindennapjaiba annak érdekében, hogy a közösen szervezett programok, a gyermekek, a szülők, a pedagógusok és a településen működő civil szervezetek eredményes, hasznos, és a jövőben is fenntartható együttműködését szolgálják.

A meglévő kapcsolatok mellé új, külső partnerkapcsolatokat is ki kell építeni. Ezek az együttműködések fontos szerepet töltenek, tölthetnek be a tanulók nevelésében, személyiségfejlesztésében.

E szerint intézményünk elősegíti különböző intézményekkel az együttgondolkodást, hogy miként lehet partner a család, valamint miként lehetnek az iskolán kívüli szervezetek partnerek a nevelésben. Közösségi eseményeit más intézményekkel, iskolákkal, civil szervezetekkel együttműködve úgy szervezi, hogy az elősegítse az iskolai közösség fejlődését, választ találjon a társadalomból begyűrűző kérdésekre. Törekszik a szülők hatékony bevonására, a gyermekek

aktív részvételére, a fiatalok aktivitásának fokozására, új közösségfejlesztő módszerek alkalmazására.

Az ifjúság nevelése minden kornak fontos volt, de most különösen lényeges, hogy ez ne csak az iskola feladata legyen, hanem iskolán kívüli szervezetek is vegyenek részt benne, támogassák azt közös kirándulások, szabadidős programok, gyár- és üzemlátogatások szervezésével, a karitatív munka fontosságának bemutatásával.

1.10 A tanulmányok alatti vizsgák szabályai

1.10.1 Tanulmányok alatti vizsgák

Tanulmányok alatti vizsgákat a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet által előírt esetekben szervez iskolánk (magántanulók, tantestületi döntés alapján kötelezettek esetében).

A tanulmányok alatti vizsgák:

- osztályozó vizsga,
- különbözeti vizsga,
- pótlóvizsga
- javítóvizsga

A vizsgák időpontjáról – a javítóvizsga kivételével – a vizsgára történő jelentkezéskor írásban kell tájékoztatni a tanulót és a szülőt, legalább 10 nappal a vizsga kezdő időpontja előtt. Tanulmányok alatti vizsgát – az e rendeletben meghatározottak szerint – független vizsgabizottság előtt, vagy abban a nevelési-oktatási intézményben lehet tenni, amellyel a tanuló jogviszonyban áll. A tanulmányok alatti vizsgán vizsgabizottság ellenőrzi és értékeli a vizsgakötelezettséggel érintett időszakra vonatkozó követelmények elsajátítását. A bizottság az összesített részeredmények és a kérdező tanár véleményezése alapján dönt a minősítésről.

Gyakorlati vizsgát kell tenni, szóbeli vizsgával együtt a készségtárgyakból: ének-zene, vizuális kultúra, testnevelés és sport, informatika.

Ha a tanuló a tanulmányok alatti vizsga letételére a nevelőtestülettől halasztást kap, a halasztott időpontig úgy folytathatja tanulmányait, mintha sikeres vizsgát tett volna.

A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételhető.

A tanulmányok alatti vizsgák követelményeit, részeit, az értékelés szabályait a szakmai munkaközösségek határozzák meg. A vizsga tantárgyi/évfolyamonkénti követelményei megegyeznek a kerettantervek alapján készült, a Pedagógiai Program részét képező helyi tanterv adott tantárgyra és évfolyamra vonatkozó követelményeivel.

Az intézmény *három időszakot biztosít a tanulmányok alatti vizsgák lebonyolítására: augusztus, január és május* folyamán. A vizsgaidőszakok pontos időpontja a tanév helyi rendjében meghatározott, közzétételre kerül az intézmény honlapján.

Osztályozó vizsga

Osztályozó vizsgát kell tenni a tanulónak a félévi és év végi osztályzatok megállapításához, ha:

- felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól;
- engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget;
- tanulmányait magántanulóként végzi;
- hiányzása a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 51. § (7) bekezdésében előírt mértéket meghaladja, és ezért nem osztályozható; amennyiben a tantestület engedélyezi, hogy osztályozó vizsgát tegyen.

Ha a tanuló hiányzása adott félévben meghaladja adott tantárgyból a 30%-ot, köteles a tantárgyból osztályozó vizsgát tenni; ha a két félévben összesen lépi át a 30%-ot, a nevelőtestület dönthet az osztályozó vizsgáról, vagy a jegyek alapján történő értékelésről, ha az elégséges számú. Ha a hiányzás mértéke a tanévben meghaladja a 250 órát, a tanév végén nem osztályozható, magasabb osztályba való lépése csak sikeres osztályozó vizsga tétele mellett lehetséges. A vizsgára a tanulót a szülő írásban jelentkezteti és felkészíti.

Egy osztályozó vizsga egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik. A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszerezni.

Különbözeti vizsga

A tanulót jogszabály értelmében megilleti az a jog, hogy a választható tantárgyak esetében a május 20-i határnappal, a következő tanévre más választható tantárgyat válasszon. Ennek feltétele a sikeres különbözeti vizsga. A különbözeti vizsga a tantárgyi követelmények optimumát kéri számon. A vizsgára a szülő jelentkezteti és készíti fel a tanulót.

Különbözeti vizsgát tehet a tanuló, ha:

- írásbeli határozat alapján engedélyezték,
- átvétellel tanulói jogviszonyt kíván létesíteni és az előző iskolájából eltérő tanterv szerinti tanulmányokat folytatott.

Különbözeti vizsgát a tanév során folyamatosan lehet szervezni.

Javítóvizsga

Ha a tanuló tanév végén bármely tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, a nevelőtestület határozata alapján javítóvizsgát tehet, kivéve, ha háromnál több tantárgyból van elégtelen osztályzata. Amennyiben a javítóvizsgán nem teljesíti a meghatározott követelményeket, vagy nem jelenik meg, köteles évet ismételni. A javító vizsga időpontját a szorgalmi időszak lezárásakor az iskola bejáratára kell kifüggeszteni.

A tanulót a vizsgára a szülő készíti fel, az iskola a nyár folyamán két ízben konzultációs lehetőséget biztosíthat (június-augusztus).

A javítóvizsgán elégséges osztályzatot kapott tanuló magasabb évfolyamba léphet.

Pótló vizsga

Amennyiben a tanuló neki fel nem róható okból nem jelent meg a vizsgán, vagy a vizsga letétele előtt távozott, a vizsgát megismételheti.

Pótló vizsgát tehet a tanuló, ha:

- neki fel nem róható okokból elkésik, távol marad;
- megkezdett vizsgáról engedéllyel távozik.

Pótló vizsgát – az intézményvezető döntése alapján – az adott vizsganapon vagy az iskola által megszervezhető legközelebbi vizsganapon kell megtartani.

1.10.2 Vizsgarészek és követelmények

Tantárgy	Évfolyam	Írásbeli	Szóbeli	Gyakorlati
Magyar nyelv	1-8.	x	x	
Irodalom	1-8.	x	x	
Idegen nyelv	3-8.	x	x	
Matematika	1-8.	x		
Etika	1-8.		x	
Történelem	5-8.	x	x	
Környezetismeret	1-4.	x	x	
Természetismeret	5-6.	x	x	
Fizika	7-8.	x		

Kémia	7-8.	x		
Biológia-egészségtan	7-8.	x		
Földrajz	7-8.	x		
Ének-zene	1-8.	x	x	x
Hon-és népismeret	5.	x	x	
Vizuális kultúra	1-8.		x	x
Informatika	5-9.	x	x	x
Technika, életvitel és gyakorlat	1-8.		x	x
Testnevelés és sport	1-8.			x

A vizsga tantárgyanként az X-szel megjelölt módon teljesítendő.

A tanulmányok alatti vizsga évfolyamonkénti, tantárgyankénti követelményeit az iskola nevelőtestülete határozza meg a helyi tanterv követelményeit figyelembe véve. Ezekről a tanuló minimum a vizsga előtt 6 héttel írásbeli tájékoztatást kap.

1.10.3 Vizsgaidőszakok

- *javítóvizsga:* augusztus 15. – augusztus 31. között
- *osztályozó vizsga* két vizsgaidőszakban tehető: májusban és augusztusban. Az igazgató ettől eltérő időpontokat is kijelölhet. A vizsga konkrét időpontjait az igazgató jelöli ki. Erről a vizsgázó, ill. a szülő minimum a vizsga előtt 6 héttel értesítést kap
- *a pótló és a különbözeti vizsgáról* a tanuló, kiskorú tanuló esetén a szülő (gondviselő) írásos tájékoztatást kap.

1.10.4 A tanulmányok alatti vizsgák rendje

A vizsgák témaköreit írásban kapja meg a diák a vizsgára jelentkezést követően a vizsgát szervező igazgatóhelyettestől, vagy a szaktanártól.

Az írásbeli vizsgák rendje:

Egy napon összesen legfeljebb három szóbeli/írásbeli vizsga szervezhető.

Az elégtelen írásbeli vizsgaeredmény szóbeli vizsgán javítható.

A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázók számára az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló időt legfeljebb harminc perccel meg kell növelni. Lehetővé kell tenni számukra, hogy az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközt használják. Írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tehet, vagy a szóbeli vizsgát írásban teheti le a tanuló, ha szakértői vélemény ezt javasolja, vagy sajátos helyzete, adottságai ezt indokolják.

A szóbeli vizsgák rendje

A szóbeli vizsgán a tanuló folytatólagosan, szünet közbeiktatása nélkül vizsgázik. A tanuló a kérdező tanár által kiadott kérdések megválaszolására 30 perc gondolkodási időt kap. Ezt követően válaszát maximum 10-15 percen önállóan fejt ki.

Ha a vizsgázónak engedélyezték, hogy az írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tegyen, és a vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészekből áll, két témakört kell kifejtenie. A felkészüléshez és a tétel kifejtéséhez rendelkezésre álló időt témakörönként kell számítani.

Egy napon összesen legfeljebb három szóbeli/írásbeli vizsga szervezhető.

A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára harminc perc gondolkodási időt legfeljebb tíz perccel meg kell növelni,

A szóbeli vizsgák eredményének kihirdetése az adott vizsganapon történik.

A gyakorlati vizsgák rendje

A gyakorlati vizsgarész megkezdése előtt a vizsgázókat tájékoztatni kell a gyakorlati vizsgarész rendjéről és a vizsgával kapcsolatos egyéb tudnivalókról, továbbá a gyakorlati vizsgarész helyére vonatkozó munkavédelmi, tűzvédelmi, egészségvédelmi előírásokról.

1.10.5 A vizsgák helye, ideje és magatartási szabályai

A vizsgák az iskola épületében az igazgató által kijelölt vizsgatermekben és időpontokban zajlanak.

A tanulmányok alatti vizsgák nem nyilvánosak.

A vizsgázók kötelesek az előre kifüggesztett vizsgabeosztás szerint pontosan megjelenni, az alkalomhoz illő öltözékben. Javító vizsga esetén a bizonyítványt a vizsga megkezdése előtt le kell adni az osztályfőnöknek.

A tanulók a vizsgateremben segítséget nem vehetnek igénybe, egymással nem beszélgethetnek, és a vizsga rendjét nem zavarhatják meg.

Rendbontás esetén a vizsgabizottság elnöke – jegyzőkönyv felvétele mellett – az érintett tanuló részére a vizsgát felfüggesztheti.

1.10.6 A vizsgák értékelése

A szóbeli és a gyakorlati vizsga értékelése egyetlen érdemjeggyel történik, amelyet a kérdező tanár javaslatára a vizsgabizottság állapít meg.

Abban az esetben, ha egy tantárgyból szóbeli és írásbeli vizsgát is tesz a tanuló, ezek külön osztályzatának átlagából kell számítani a végső eredményt.

A vizsgák eredményének kihirdetése

Ha a tanuló az összes vizsgáját egy napon teszi le, az eredmény kihirdetése a vizsganapon történik. Amennyiben a vizsga időtartama több nap, az eredményhirdetésre az utolsó vizsganapon kerül sor.

1.11 A felvétel és átvétel szabályai

A tanuló felvételének és átvételének szabályait a köznevelési törvény és a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2013. (VIII. 31.) EMMI rendelet tartalmazza.

A tanulói jogviszony keletkezésének szabályai

A tanulói jogviszony felvétel vagy átvétel útján keletkezik. A felvétel és az átvétel jelentkezés alapján történik. A felvételtől vagy átvételtől az iskola igazgatója dönt.

A tanulói jogviszony a beíratás napján jön létre. A tanuló a tanulói jogviszonyon alapuló jogait az előbbi időponttól kezdve gyakorolhatja.

Tanuló felvétele

Az iskolába a tanköteles tanulókat az első évfolyamra a járási hivatal által meghatározott időpontban kell beíratni. Az iskola felvételi körzete a kormányhivatal által meghatározott körzethatár jegyzéke.

A beiratkozásra meghatározott időpontot az iskola a helyben szokásos módon közzé teszi.

Az általános iskola első évfolyamára történő beiratkozáskor be kell mutatni a gyermek személyazonosítására alkalmas, a gyermek nevére kiállított személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági igazolványt, továbbá az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérését tanúsító igazolást, döntést.

Az iskola első évfolyamára felvételt nyer minden olyan tanköteles és iskolaérett gyermek, aki:

- az iskola beiskolázási körzetében állandó vagy ideiglenesen bejelentett lakásban él,
- illetve a fenntartó által előírt létszámkeretig felvehető minden gyermek, akinek szülei az intézményünket választották.

A kötelező felvételt biztosító iskola a felvételi körzetébe nem tartozó tanuló felvételét csak helyhiány miatt tagadhatja meg.

Ha az általános iskola a felvételi kötelezettsége teljesítése után további felvételi, átvételi kérelmeket is teljesíteni tud, köteles először a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók kérelmét teljesíteni a 20/2013. (VIII. 31.) EMMI rendelet 24. § (2) bekezdésében foglalt arányok figyelembevételével.

A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók felvétele után a további felvételi kérelmek elbírálásánál előnyben kell részesíteni azokat a jelentkezőket, akiknek a lakóhelye, a lakóhellyel nem rendelkezők esetében, akiknek tartózkodási helye azon a településen található, ahol az iskola székhelye vagy telephelye, feladat-ellátási helye található.

A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók felvételi (átvételi) kérelmének teljesítése után a jelentkezők közül először a sajátos nevelési igényű tanulókat vesszük fel, majd azokat, akiknek ezt különleges helyzete indokolja. Különleges helyzetnek minősül, ha a tanuló:

- szülője, testvére tartósan beteg vagy fogyatékkal élő,
- testvére iskolánk tanulója
- munkáltatói igazolás alapján a szülő munkahelye az iskola beiskolázási körzetében található.

Tanuló átvétele (iskolaváltás)

Magasabb évfolyamra felvételt nyerhet minden tanuló,

- aki beiskolázási körzetünkbe költözött,
- körzeten kívüli tanuló abban az esetben, ha az osztályok létszáma ezt lehetővé teszi.

Más iskolából történő tanulói átvétel esetén be kell nyújtani az előző iskolából hozott távozási lapot, az iskolai bizonyítványt, illetve tanév közben a tájékoztató füzetet, ellenőrző könyvet.

Ha a tanulót kijelölt iskolába áthelyezik, a beiratkozáskor be kell mutatni az előző iskolából hozott távozási lapot, az iskolai bizonyítványt, az áthelyezési határozatot is, illetve tanév közben a tájékoztató füzetet, ellenőrző könyvet.

Az átvett tanuló tudás – és képességszintjének diagnosztizálása után szükség esetén:

- különbözeti vizsgát tesz, ha előző iskolájából eltérő tanterv szerinti tanulmányokat folytatott,
- illetve egyéni haladási ütem, egyéni tanulási út, türelmi idő biztosításával szaktanári irányítással segítjük.

1.12 Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Az elsősegélynyújtás célja

Az elsősegélynyújtásnak biztosítania kell, hogy a bajba jutott ember orvosi ellátást kapjon, és amíg az orvosi segítség megérkezik, megakadályozza a bajba jutott állapotának romlását.

Az elsősegélynyújtás elemi szabályai

Alapvető emberi tulajdonság, hogy segíteni szeretnénk azokon, akik bajbajutottak. Sokszor akaratunk ellenére is árthatunk, ha nem ismerjük az elsősegélynyújtás elemi szabályait. A segélynyújtónak néhány általános magatartási szabályt is be kell tartania.

Főbb szabályok:

- A sérültet az orvosnak kell ellátnia. Nekünk gondoskodnunk kell a mentők értesítéséről, valamint arról, hogy a segítség megérkezéséig ne romoljon a sérült állapota.
- Úgy cselekedj, hogy ne okozz további balesetet!

Az iskolai elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy tanulóink

- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat;
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét;
- legyenek tisztában a vérzések és csontsérülések alapvető ellátásával;
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;
- ismerjék fel a vészhelyzetet és a vészhelyzetben a lehető legjobb döntést hozzák;
- életkoruknak megfelelően tudjanak dönteni baleseti helyzetekben;
- tudjanak segítséget kérni, ha szükséges;
- alapvető ellátást tudjanak nyújtani;
- tudják elkerülni a balesetet előidéző helyzeteket;
- sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni;
- ismerjék az újraélesztés technikáját.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatunk, hogy tanulóink

- korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek az elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;
- gyakorlás útján kerüljenek birtokába az elsősegélynyújtás alapismereteknek;
- az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és egyéb foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegélynyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását nem önálló tantárgyként, hanem több tantárgyba integrálva, a tantárgyi tanterveknek megfelelően biztosítjuk. Ezek a természetismeret, a biológia, a kémia, a fizika, a testnevelés és osztályfőnöki órák.

Az elsősegély nyújtásával kapcsolatos ismeretek tantárgyankénti és évfolyamonkénti megjelenését a pedagógiai program mellékletét képező tantervek tartalmazzák.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának és gyakorlásának további lehetőségét jelenti az éves munkatervünkbe is beépített „Egészség hét”, valamint az osztály- és iskolai kirándulások, tanulmányi séták, táborok.

2. AZ INTÉZMÉNY HELYI TANTERVE

Képzésünk tartalma az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra, a technikára vonatkozó kultúra alapvető eredményeit foglalja magában, a tanulók életkori fejlettségi szintjéhez méretezett kiválasztással és elrendezéssel.

A tananyag feldolgozása, összefüggéseinek feltárása megalapozza a tanuló:

- műveltségét,
- világképének formálódását,
- társas kapcsolatát,
- eligazodását lelkivilágukban,
- tájékozódásukat a szűkebb és tágabb környezetben.

A helyi tanterveket is magában foglaló pedagógiai program összeállításánál az elsődleges szempont a tanulók képességeinek fejlesztéséhez szükséges olyan követelmények meghatározása, melyek ösztönzik a személyiségfejlesztő oktatást.

2.1 A kerettanterv, és a helyi tantervi óratervek

Iskolánk a Magyar Közlöny 17. számában megjelent, a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelet alapján készítette el a helyi tantervét.

Az eddigi szabályozást jelentő 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet az átmeneti időszakban érvényben marad.

2.1.1 Kerettanterv az általános iskola 1–4. évfolyamára

A kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelet alapján a kerettanterv tantárgyait és kötelező minimális óraszámait az alábbi táblázat tartalmazza.

Az átmeneti időszakban a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) számú EMMI rendelet 1. melléklet – (Javítva a 34/2014. (IV. 29.) EMMI rendelet 2. melléklete szerint) is érvényben marad.

Az 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelet értelmében az előírt óratervek felmenő rendszerben kerülnek bevezetésre:

- 2020/2021. tanévben az 1. évfolyamokon,
- 2021/2022. tanévben az 1-2. évfolyamokon,
- 2022/2023. tanévben az 1-2-3. évfolyamokon,
- 2023/2024. tanévben az 1-2-3-4. évfolyamokon.

Óraterv a kerettantervekhez – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	7	7	5	5
Matematika	4	4	4	4
Első élő idegen nyelv	0	0	0	2
Etika	1	1	1	1
Környezetismeret	0	0	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Digitális kultúra	0	0	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2
Rendelkezésre álló órakeret	24	24	24	25
Nkt. 27. § (5) bek. alapján kötelezően biztosított időkeret tehetséggondozásra és felzárkóztatásra	2	2	2	2

2.1.2 Kerettanterv az általános iskola 5-8. évfolyamára

A kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelet alapján a kerettanterv tantárgyait és kötelező minimális óraszámait az alábbi táblázat tartalmazza.

Az átmeneti időszakban a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) számú EMMI rendelet 1. melléklet – (Javítva a 34/2014. (IV. 29.) EMMI rendelet 2. melléklete szerint) is érvényben marad.

Az 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelet értelmében az előírt óratervek felmenő rendszerben kerülnek bevezetésre :

- 2020/2021. tanévben az 5. évfolyamokon,
- 2021/2022. tanévben az 5-6. évfolyamokon,
- 2022/2023. tanévben az 5-6-7. évfolyamokon,
- 2023/2024. tanévben az 5-6-7-8. évfolyamokon.

Óraterv a kerettantervekhez – 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3	3
Idegen nyelv	3	3	3	3
Matematika	4	4	3	3
Etika	1	1	1	1
Történelem	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek	0	0	0	1
Hon- és népismeret	1			
Dráma-és színház	1			
Természettudomány	2	2	-	-
Fizika			1	2
Kémia			1	2
Biológia			2	1
Földrajz	-	-	2	1
Ének-zene	2	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Digitális kultúra	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	-
Testnevelés	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	1	2	2	2
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	30	30
Nkt. 27. § (5) bek. értelmében kötelezően biztosított időkeret tehetséggondozásra és felzárkóztatásra	2	2	2	2

2.1.3 Kerettanterv az enyhén értelmi fogyatékos tanulók számára (1-8. évfolyam)

A kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelet alapján a kerettanterv tantárgyait és kötelező minimális óraszámait az alábbi táblázat tartalmazza.

Központi kidolgozás alatt.

Az átmeneti időszakban a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) számú EMMI rendelet 1. melléklet – (Javítva a 34/2014. (IV. 29.) EMMI rendelet 2. melléklete szerint) is érvényben marad.

Kötelező tantárgyak és minimális óraszámok az 1–4. évfolyamon (átmeneti időszak)

Tantárgyak	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	7+1 (sztó)	7+1 (sztó)	6+1 (sztó)	7+1 (sztó)
Matematika	4+1 (sztó)	4+1 (sztó)	3+1 (sztó)	4+1 (sztó)
Etika/hit- és erkölcsstan	1	1	1	1
Környezetismeret	2	2	2	2
Ének-zene	2	1	2	2
Vizuális kultúra	1	2	2	2
Informatika	-	-	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Összesen:	25	25	25	27
Eü.és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs foglalkozás	3	3	3	3

Kötelező tantárgyak és minimális óraszámok az 5-8. évfolyamon (átmeneti időszak)

Tantárgyak	5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam
Magyar nyelv	2+1 (sztó)	2+1 (sztó)	2+1 (sztó)	2+1 (sztó)
Irodalom	2	2	2	2
Idegen nyelv	-	-	2	2

Matematika	4+1 (sztó)	4+1 (sztó)	4+1 (sztó)	4+1 (sztó)
Etika/hit- és erkölcsstan	1	1	1	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Hon- és népismeret	1	-	-	-
Természetismeret	2	2	4	4
Földrajz	-	1	1	2
Ének-zene	2	2	1	1
Vizuális kultúra	2	2	1	1
Informatika	1	1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	2	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Osztályfőnöki óra	1	1	1	1
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	31	31
Eü. és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs foglalkozás	3	3	3	3

2.1.4 Kerettanterv a középsúlyosan értelmi fogyatékos tanulók számára (1-8. évfolyam)

A kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelet alapján a kerettanterv tantárgyait és kötelező minimális óraszámait az alábbi táblázat tartalmazza.

Központi kidolgozás alatt.

Az átmeneti időszakban a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) számú EMMI rendelet 1. melléklet – (Javítva a 34/2014. (IV. 29.) EMMI rendelet 2. melléklete szerint) is érvényben marad.

Fejlesztési területek (tantárgyak) struktúrája és óraszámok (átmeneti időszak)

A nevelés- oktatás- fejlesztés területei	Tantárgy	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Anyanyelv és kommunikáció	Kommunikáció	4	4	4	4	4	4	5	5
	Olvasás-írás	2	2	3	3	4	4	2	2
Társadalmi környezet	Számolás-mérés	2	2	2	2	3	3	3	3
	Játékra nevelés	2	2	2	2				
	Társadalmi ismeretek					1	1	2	2
Életvitel és gyakorlat	Önkiszolgálás	2	2						
	Életvitel és gyakorlat			2	2	2	2	3	3
Természeti környezet	Környezetismeret					1	1	2	2
Művészetek	Ének-zene	2	2	2	2	2	2	2	2
	Ábrázolás- alakítás	3	3	2	2	2	2	2	2
Informatika	Információs eszközök használata							1	1
Testi nevelés	Mozgásnevelés	5	5	5	5	5	5		
	Testnevelés							5	5
Szabadon tervezhető órakeret		3	3	3	4	4	4	4	4
Összesen		25	25	25	26	28	28	31	31

2.2 Helyi tantervi óratervek

A helyi tanterv tantárgyait és óraszámait a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelet alapján határoztuk meg.

Az 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelet értelmében az előírt óratervek felmenő rendszerben kerülnek bevezetésre:

- 2020/2021. tanévben az 1-5. évfolyamokon,
- 2021/2022. tanévben az 1-2. és az 5-6. évfolyamokon,
- 2022/2023. tanévben az 1-2-3. és az 5-6-7. évfolyamokon,
- 2023/2024. tanévben az 1-2-3-4. és az 5-6-7--8. évfolyamokon.

Az átmeneti időszakban a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) számú EMMI rendelet 1. melléklet – (Javítva a 34/2014. (IV. 29.) EMMI rendelet 2. melléklete szerint) is érvényben marad.

2.2.1. Óratervek – Általános iskola 1-8. évfolyam

Alsó tagozat óraterve – Tét (NAT 2020.)				
Tantárgyak / évfolyam	1.	2.	3.	4.
Magyar nyelv	3	3	2+1 (sztó)	2+1 (sztó)
Irodalom	4+1 (sztó)	4	3	3+1 (sztó)
Német nyelv		1 (sztó)	1 (sztó)	2
Matematika	4+1 (sztó)	4+1 (sztó)	4	4
Etika/hit-és erkölcsstan	1	1	1	1
Környezetismeret			1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Digitális kultúra			1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret (sztó)	2	2	2	2
Rendelkezésre álló órakeret	22	22	22	23
Tantárgyi óraszám összesen	24	24	24	25
A tanulók heti maximális órászáma	24	24	24	25
Tervezhető további időkeret (egyéb foglalkozás)	28	28	28	30
Az osztályok számára engedélyezett heti időkeret	52	52	52	55
Nkt. 27. § (5) bek. értelmében kötelezően biztosított időkeret	2	2	2	2

tehetséggondozásra és felzárkóztatásra				
--	--	--	--	--

Alsó tagozat óraterve – Tét (átmeneti időszak)				
Tantárgyak / évfolyam	1.	2.	3.	4.
Magyar nyelv	3+1 (sztó)	3	2	2+0,5 (sztó)
Irodalom	4	4	4+1 (sztó)	4+1 (sztó)
Német nyelv		+1 (sztó)	+2 (sztó)	2+1 (sztó)
Matematika	4+1 (sztó)	4+1 (sztó)	4	4
Erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1+0,5 (sztó)
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret (sztó)	2	2	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27
Tantárgyi óraszám összesen	25	25	25	27
A tanulók heti maximális óraszám	30	30	30	35
Tervezhető további időkeret (egyéb foglalkozás)	27	27	27	28
Az osztályok számára engedélyezett heti időkeret	52	52	52	55
Nkt. 27. § (5) bek. értelmében kötelezően biztosított időkeret tehetséggondozásra és felzárkóztatásra	2	2	2	2

Felső tagozat óraterve – Tét (NAT 2020.)				
Tantárgyak / évfolyam	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv	2	2	1+1 (sztó)	1+1 (sztó)
Irodalom	2	2	2	2
Német nyelv	3	3	3	3
Matematika	4	4	3+1 (sztó)	3+1 (sztó)
Etika/hit- és erkölcstan	1	1	1	1
Történelem	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek				1
Természettudomány	2	2+1 (sztó)		
Fizika			1	2
Kémia			1	2
Biológia			2	1
Földrajz			2	1
Ének-zene	2	1	1	1
Dráma és színház		1(sztó)		
Hon- és népismeret	1(sztó)			
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Digitális kultúra	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	
Testnevelés	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret (sztó)	1	2	2	2
Rendelkezésre álló órakeret	27	26	28	28
Tantárgyi óraszám összesen	28	28	30	30
A tanulók heti maximális óraszám	28	28	30	30
Tervezhető további időkeret (egyéb foglalkozás)	23	23	26	26
Az osztályok számára engedélyezett heti időkeret	51	51	56	56
Nkt. 27. § (5) bek. értelmében kötelezően biztosított időkeret tehetséggondozásra és felzárkóztatásra	2	2	2	2

Felső tagozat óraterve – Tét (átmeneti időszak)				
Tantárgyak / évfolyam	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv	2	2	1+1 (sztó)	2
Irodalom	2	2+1 (sztó)	2	2+1 (sztó)
Német nyelv	3	3	3	3
Matematika	4	3+1 (sztó)	3+1 (sztó)	3+1 (sztó)
Erkölcstan	1	1	1	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Természetismeret	2+1 (sztó)	2+1 (sztó)		
Fizika			2	1+0,5 (sztó)
Kémia			1+0,5 (sztó)	2
Biológia-egészségtan			2	1+0,5 (sztó)
Földrajz			1+0,5 (sztó)	2
Ének-zene	1	1	1	1
Dráma és tánc/ <u>Hon- és népismeret</u>	1			
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Informatika	+1 (sztó)	1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret (sztó)	2	3	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	31	31
Tantárgyi óraszám összesen	28	28	31	31
A tanulók heti maximális órászáma	35	35	35	35
Tervezhető további időkeret (egyéb foglalkozás)	23	23	25	25
Az osztályok számára engedélyezett heti időkeret	51	51	56	56
Nkt. 27. § (5) bek. értelmében kötelezően biztosított időkeret tehetséggon- dozásra és felzárkóztatásra	2	2	2	2

Alsó tagozat óraterve – Győrszemere (NAT 2020.)

Tantárgyak/ évfolyam	1.	2.	3.	4.
Magyar nyelv	3	3	2+1 (sztó)	2+1 (sztó)
Irodalom	4+1 (sztó)	4+1 (sztó)	3	3
Német nyelv				2
Matematika	4+1 (sztó)	4+1 (sztó)	4+1 (sztó)	4+1 (sztó)
Etika/hit- és erkölcsstan	1	1	1	1
Környezetismeret			1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Digitális kultúra			1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret (sztó)	2	2	2	2
Rendelkezésre álló órakeret	22	22	22	23
Tantárgyi óraszám összesen	24	24	24	25
A tanulók heti maximális órászáma	24	24	24	25
Tervezhető további időkeret (egyéb foglalkozás)	28	28	28	30
Az osztályok számára engedélyezett heti időkeret	52	52	52	55
Nkt. 27. § (5) bek. értelmében kötelezően biztosított időkeret tehetséggondozásra és felzárkóztatásra	2	2	2	2

Alsó tagozat óraterve – Győrszemere (átmeneti időszak)				
Tantárgyak/ évfolyam	1.	2.	3.	4.
Magyar nyelv	3	3	2+1 (sztó)	2+0,5 (sztó)
Irodalom	4+1 (sztó)	4	4	4+1 (sztó)
Német nyelv		+1 (sztó)	+2 (sztó)	2+1 (sztó)
Matematika	4+1 (sztó)	4+1 (sztó)	4	4
Etika	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1+0,5 (sztó)
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret (sztó)	2	2	3	3

Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27
<i>Tantárgyi óraszám összesen</i>	25	25	25	27
<i>A tanulók heti maximális óraszám</i>	30	30	30	35
<i>Tervezhető további időkeret (egyéb foglalkozás)</i>	27	27	27	28
<i>Az osztályok számára engedélyezett heti időkeret</i>	52	52	52	55
Nkt. 27. § (5) bek. értelmében kötelezően biztosított időkeret tehetséggondozásra és felzárkóztatásra	2	2	2	2

Felső tagozat óraterve – Győrszemere (NAT 2020.)				
Tantárgyak / évfolyam	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv	2+0,5 (sztó)	2+0,5 (sztó)	1	1+1 (sztó)
Irodalom	2+0,5 (sztó)	2+0,5 (sztó)	2	2
Német nyelv	3	3	3	3
Matematika	4	4	3+1 (sztó)	3+1 (sztó)
Etika/hit- és erkölcstan	1	1	1	1
Történelem	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek				1
Természettudomány	2	2		
Fizika			1	2
Kémia			1	2
Biológia			2	1
Földrajz			2	1
Ének-zene	2	1	1	1
Dráma és színház			1 (sztó)	
Hon- és népismeret		1 (sztó)		
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Digitális kultúra	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	
Testnevelés	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret (sztó)	1	2	2	2
Rendelkezésre álló órakeret	27	26	28	28
Tantárgyi óraszám összesen	28	28	30	30
A tanulók heti maximális óraszám	28	28	30	30
Tervezhető további időkeret (egyéb foglalkozás)	23	23	26	26
Az osztályok számára engedélyezett heti időkeret	51	51	56	56
Nkt. 27. § (5) bek. értelmében kötelezően biztosított időkeret tehetséggondozásra és felzárkóztatásra	2	2	2	2

Felső tagozat óraterve – Győrszemere (átmeneti időszak)				
Tantárgyak / évfolyam	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv	2	2+0,5 (sztó)	1+1 (sztó)	2
Irodalom	2	2+0,5 (sztó)	2	2+1 (sztó)
Német nyelv	3	3	3	3
Matematika	4	3+1 (sztó)	3+1 (sztó)	3+1 (sztó)
Etika	1	1	1	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Természetismeret	2+1 (sztó)	2+1 (sztó)		
Fizika			2	1+0,5 (sztó)
Kémia			1+0,5 (sztó)	2
Biológia-egészségtan			2	1+0,5 (sztó)
Földrajz			1+0,5 (sztó)	2
Ének-zene	1	1	1	1
Dráma és tánc / <u>Hon- és népismeret</u>	1			
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Informatika	+1 (sztó)	1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret (sztó)	2	3	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	31	31
Tantárgyi óraszám összesen	28	28	31	31
A tanulók heti maximális óraszám	35	35	35	35
Tervezhető további időkeret (egyéb foglalkozás)	23	23	25	25
Az osztályok számára engedélyezett heti időkeret	51	51	56	56
Nkt. 27. § (5) bek. értelmében kötelezően biztosított időkeret tehetséggondozásra és felzárkóztatásra	2	2	2	2

Alsó tagozat óraterve – Mórchida (NAT 2020.)				
Tantárgyak/ évfolyam	1.	2.	3.	4.
Magyar nyelv	3	3	2+1 (sztó)	2+1 (sztó)
Irodalom	4+1 (sztó)	4+1 (sztó)	3+1 (sztó)	3+1 (sztó)
Angol nyelv				2
Matematika	4+1 (sztó)	4+1 (sztó)	4	4
Etika/hit- és erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret			1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Digitális kultúra			1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret (sztó)	2	2	2	2
Rendelkezésre álló órakeret	22	22	22	23
Tantárgyi óraszám összesen	24	24	24	25
A tanulók heti maximális órászáma	24	24	24	25
Tervezhető további időkeret (egyéb foglalkozás)	28	28	28	30
Az osztályok számára engedélyezett heti időkeret	52	52	52	55
Nkt. 27. § (5) bek. értelmében kötelezően biztosított időkeret tehetséggondozásra és felzárkóztatásra	2	2	2	2

Alsó tagozat óraterve – Mórchida (átmeneti időszak)				
Tantárgyak/ évfolyam	1.	2.	3.	4.
Magyar nyelv	3	3	2+1 (sztó)	2+1 (sztó)
Irodalom	4+1 (sztó)	4+1 (sztó)	4+1 (sztó)	4+0,5 (sztó)
Angol nyelv				2+1 (sztó)
Matematika	4+1 (sztó)	4+1 (sztó)	4+1 (sztó)	4
Etika	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1+0,5 (sztó)
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5

Szabadon tervezhető órakeret (sztó)	2	2	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27
<i>Tantárgyi óraszám összesen</i>	25	25	25	27
<i>A tanulók heti maximális óraszám</i>	30	30	30	35
<i>Tervezhető további időkeret (egyéb foglalkozás)</i>	27	27	27	28
<i>Az osztályok számára engedélyezett heti időkeret</i>	52	52	52	55
Nkt. 27. § (5) bek. értelmében kötelezően biztosított időkeret tehetséggondozásra és felzárkóztatásra	2	2	2	2

Felső tagozat óraterve – Mórachida (NAT 2020.)		
Tantárgyak / évfolyam	5.	6.
Magyar nyelv	2	2+0,5 (sztó)
Irodalom	2	2+0,5 (sztó)
Angol nyelv	3	3
Matematika	4	4
Etika	1	1
Történelem	2	2
Állampolgári ismeretek		
Természettudomány	2	2+1 (sztó)
Fizika		
Kémia		
Biológia		
Földrajz		
Ének-zene	2	1
Dráma és színház		
Hon- és népismeret	1 (sztó)	
Vizuális kultúra	1	1
Digitális kultúra	1	1
Technika és tervezés	1	1
Testnevelés	5	5
Osztályfőnöki	1	1
Szabadon tervezhető órakeret (sztó)	1	2
Rendelkezésre álló órakeret	27	26
Tantárgyi óraszám összesen	28	28
A tanulók heti maximális óraszám	28	28
Tervezhető további időkeret (egyéb foglalkozás)	23	23
Az osztályok számára engedélyezett heti időkeret	51	51
Nkt. 27. § (5) bek. értelmében kötelezően biztosított időkeret tehetséggondozásra és felzárkóztatásra	2	2

Felső tagozat óraterve – Mórachida (átmeneti időszak)		
Tantárgyak / évfolyam	5.	6.
Magyar nyelv	2	2+0,5 (sztó)
Irodalom	2	2+0,5 (sztó)
Angol nyelv	3	3

Matematika	4	3+1 (sztó)
Etika	1	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2
Természetismeret	2+1 (sztó)	2+1 (sztó)
Fizika		
Kémia		
Biológia-egészségtan		
Földrajz		
Ének-zene	1	1
Dráma és tánc / <u>Hon- és népismeret</u>	1	
Vizuális kultúra	1	1
Informatika	+1 (sztó)	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1
Testnevelés és sport	5	5
Osztályfőnöki	1	1
Szabadon tervezhető órakeret (sztó)	2	3
Rendelkezésre álló órakeret	28	28
Tantárgyi óraszám összesen	28	28
A tanulók heti maximális óraszám	35	35
Tervezhető további időkeret (egyéb foglalkozás)	23	23
Az osztályok számára engedélyezett heti időkeret	51	51

Alsó tagozat óraterve – Rábacsécsény (NAT 2020.)				
Tantárgyak/ évfolyam	1.	2.	3.	4.
Magyar nyelv	3+1 (sztó)	3	2+1 (sztó)	2+1 (sztó)
Irodalom	4	4	3	3+1 (sztó)
Német nyelv		1 (sztó)	1 (sztó)	2
Matematika	4+1 (sztó)	4+1 (sztó)	4	4
Etika/hit- és erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret			1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Technika és tervezés	1	1	1	1

Digitális kultúra			1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret (sztó)	2	2	2	2
Rendelkezésre álló órakeret	22	22	22	23
Tantárgyi óraszám összesen	24	24	24	25
A tanulók heti maximális óraszám	24	24	24	25
Tervezhető további időkeret (egyéb foglalkozás)	28	28	28	30
Az osztályok számára engedélyezett heti időkeret	52	52	52	55
Nkt. 27. § (5) bek. értelmében kötelezően biztosított időkeret tehetséggondozásra és felzárkóztatásra	2	2	2	2

Alsó tagozat óraterve – Rábacsécsény (átmeneti időszak)				
Tantárgyak/ évfolyam	1.	2.	3.	4.
Magyar nyelv	3+1 (sztó)	3	2+1 (sztó)	2+0,5 (sztó)
Irodalom	4	4	4	4+1 (sztó)
Német nyelv		+1 (sztó)	+2 (sztó)	2+1 (sztó)
Matematika	4+1 (sztó)	4+1 (sztó)	4	4
Etika	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1+0,5 (sztó)
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret (sztó)	2	2	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27
Tantárgyi óraszám összesen	25	25	25	27
A tanulók heti maximális óraszám	30	30	30	35
Tervezhető további időkeret (egyéb foglalkozás)	27	27	27	28
Az osztályok számára engedélyezett heti időkeret	52	52	52	55
Nkt. 27. § (5) bek. értelmében kötelezően biztosított időkeret	2	2	2	2

tehetséggondozásra és felzárkóztatásra				
--	--	--	--	--

Felső tagozat óraterve – Rábacsécsény (NAT 2020.)		
Tantárgyak / évfolyam	7.	8.
Magyar nyelv	1	1+1 (sztó)
Irodalom	2	2
Német nyelv	3	3
Matematika	3+1 (sztó)	3+1 (sztó)
Etika	1	1
Történelem	2	2
Állampolgári ismeretek		1
Hon-és népismeret		
Természettudomány		
Fizika	1	2
Kémia	1	2
Biológia-egészségtan	2	1
Földrajz	2	1
Ének-zene	1	1
Vizuális kultúra	1	1
Dráma és színház	1 (sztó)	
Digitális kultúra	1	1
Technika és tervezés	1	
Testnevelés	5	5
Osztályfőnöki	1	1
Szabadon tervezhető órakeret (sztó)	2	2
Rendelkezésre álló órakeret	28	28
Tantárgyi óraszám összesen	30	30
A tanulók heti maximális óraszám	30	30
Tervezhető további időkeret (egyéb foglalkozás)	26	26
Az osztályok számára engedélyezett heti időkeret	56	56
Nkt. 27. § (5) bek. értelmében kötelezően biztosított időkeret tehetséggondozásra és felzárkóztatásra	2	2

Felső tagozat óraterve – Rábacsécsény (átmeneti időszak)		
Tantárgyak / évfolyam	7.	8.
Magyar nyelv	1+1 (sztó)	2
Irodalom	2	2+1 (sztó)
Német nyelv	3	3
Matematika	3+1 (sztó)	3+1 (sztó)
Etika	1	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2
Természetismeret		
Fizika	2	1+0,5 (sztó)
Kémia	1+0,5 (sztó)	2
Biológia-egészségtan	2	1+0,5 (sztó)
Földrajz	1+0,5 (sztó)	2
Ének-zene	1	1
Dráma és tánc/ <u>Hon- és népismeret</u>		
Vizuális kultúra	1	1
Informatika	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	
Testnevelés és sport	5	5
Osztályfőnöki	1	1
Szabadon tervezhető órakeret (sztó)	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	31	31
<i>Tantárgyi óraszám összesen</i>	31	31
<i>A tanulók heti maximális óraszám</i>	35	35
<i>Tervezhető további időkeret (egyéb foglalkozás)</i>	25	25
<i>Az osztályok számára engedélyezett heti időkeret</i>	56	56
Nkt. 27. § (5) bek. értelmében kötelezően biztosított időkeret tehetséggondozásra és felzárkóztatásra	2	2

2.2.1. Óraterv – Enyhén értelmi fogyatékos tanulók 1-8. évfolyam (átmeneti időszak)

Tantárgyak	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	7+1 (sztó)	7+1 (sztó)	6+1 (sztó)	7+1 (sztó)
Matematika	4+1 (sztó)	4+1 (sztó)	3+1 (sztó)	4+1 (sztó)
Etika/hit- és erkölcsstan	1	1	1	1
Környezetismeret	2	2	2	2
Ének-zene	2	1	2	2
Vizuális kultúra	1	2	2	2
Informatika	-	-	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Összesen:	25	25	25	27
Eü.és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs foglalkozás	3	3	3	3

Tantárgyak	5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam
Magyar nyelv	2+1 (sztó)	2+1 (sztó)	2+1 (sztó)	2+1 (sztó)
Irodalom	2	2	2	2
Idegen nyelv	-	-	2	2
Matematika	4+1 (sztó)	4+1 (sztó)	4+1 (sztó)	4+1 (sztó)
Etika/hit- és erkölcsstan	1	1	1	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Hon- és népismeret	1	-	-	-
Természetismeret	2	2	4	4
Földrajz	-	1	1	2
Ének-zene	2	2	1	1
Vizuális kultúra	2	2	1	1
Informatika	1	1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	2	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Osztályfőnöki óra	1	1	1	1
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	31	31
Eü. és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs foglalkozás	3	3	3	3

**2.2.2. Óraterv – Középsúlyosan értelmi fogyatékos tanulók 1-8. évfolyam
(átmeneti időszak)**

A nevelés- oktatás- fejlesztés területei	Tantárgy	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Anyanyelv és kommunikáció	Kommunikáció	4+1	4+1	4+1	4+1	4	4	5	5
	Olvasás-írás	2+1	2+1	3+1	3+1	4+1	4+1	2+1	2+1
Társadalmi környezet	Számolás-mérés	2	2	2	2+1	3+1	3+1	3+1	3+1
	Játékra nevelés	2	2	2	2				
	Társadalmi ismeretek					1	1	2	2
Életvitel és gyakorlat	Önkiszolgálás	2	2						
	Életvitel és gyakorlat			2	2	2	2	3	3
Természeti környezet	Környezetismeret					1	1	2	2
Művészetek	Ének-zene	2	2	2	2	2	2	2	2
	Ábrázolás-alkotás	3	3	2	2	2	2	2	2
Informatika	Információs eszközök használata							1	1
Testi nevelés	Mozgásnevelés	5	5	5	5	5	5		
	Testnevelés							5	5
Etika/hit- és erkölcstan (Szabadon tervezhető órakeret terhére)		1	1	1	1	1	1	1	1
Osztályfőnöki (Szabadon tervezhető órakeret terhére)		-	-	-	-	1	1	1	1
Összesen		25	25	25	26	28	28	31	31
Eü.és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs foglalkozás		3	3	3	3	3	3	3	3

2.3. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei

A tankönyvellátás rendjének iskolán belüli kialakítása a tankönyvpiac rendjéről szóló törvény előírásai alapján a nevelőtestület jogkörébe tartozik. A nevelőtestületnek döntése meghozatala előtt ismerni kell:

- a szakmai igényeket,
- a szülői elvárásokat és igényeket.

A pedagógus joga, hogy megválassza az általa alkalmazott könyveket a szakmai munkaközösség véleményének kikérésével, a kiválasztásnál alkalmazkodni kell az osztályba járó szülők, tanulók elvárásaihoz, igényeihez, lehetőségeihez.

A szakmai munkaközösség feladata az adott tantárgyat tanítók között folyó munka, tankönyvválasztás összehangolása, koordinálása, az egyes pedagógus igények összevetése a pedagógiai programban meghatározott elvekkel.

A választott tankönyvnek alkalmasnak kell lennie a helyi tantervben foglalt követelmények átadásához és lehetővé kell tennie, hogy minden érdekelt tanuló meg tudja vásárolni. Az iskolának valamilyen formában minden tanulóról gondoskodnia kell, ezt az elvet a tankönyvpiacról szóló törvény biztosítja.

Az iskolai tankönyvrendelés elkészítésének jogszabályban nem szabályozott kérdéseit az iskola szervezeti és működési szabályzatában határoztuk meg.

A tankönyvrendelésben csak tankönyvvé nyilvánított könyvek szerepelnek. Lehetőséget biztosítunk igény esetén elektronikus adathordozón rögzített könyv megrendelésére is.

Az olyan könyvek megrendeléséről, amelyek nem szerepelnek a tankönyvjegyzékben, a szakmai munkaközösség és a szülői szervezet dönt.

2.4. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

2.4.1. Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

- fokozatosan átvezetjük a gyermeket az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe;
- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait;
- a mozgásigény kielégítése, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével; a koncentráció és a relaxáció képességének alapozása;
- az egészséges életvitel kialakításához az egészséges életmód gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni;
- az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával kívánjuk megvalósítani;
- fontosnak tartjuk az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelését;

2.4.2. A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

- a pedagógiai munkánk középpontjában a személyre szóló fejlesztés törekvése áll;
- a gyermeki kíváncsiságra, érdeklődésre építve, motivált feladatvégzéssel fejlesztjük tanítványaink felelősségtudatát, kitartó munkavégzését;
- mintát adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz;
- megalapozzuk a tanulási szokásokat;
- támogatjuk az egyéni képességek kibontakozását;
- aktívan közreműködünk a tanulási nehézségekkel való megküzdés folyamatában;
- törekszünk azon hátrányok csökkentésére, melyek a tanulók szociokulturális környezetéből, vagy eltérő ütemű éréséből fakadnak;
- tudatosítjuk a megismerhető értékeket;
- pozitív megerősítés által humánus magatartásmintákat, szokásokat közvetítünk;
- a személyiség érési folyamatát szem előtt tartva törekszünk tanítványaink jellemének formálására;

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Fokozatosan előtérbe kerül a NAT elveiből következő motiválási és a tanulásszervezési folyamat.

2.4.3. Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

- az önismeret alakítása, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztése, az együttműködés értékének tudatosítása a mikro- és makrokörnyezetben (társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban, az osztályban, a családban, stb.);
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont: az életkori jellemzők figyelembevétele; az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása;
- a kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük;
- a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozása; helyes magatartásformák megismertetése és gyakoroltatása;
- a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátítása;
- a mentális képességek célirányos fejlesztése; az önálló tanulás és az önművelés megalapozása;
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat;

2.4.4. A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy tanítványaink fektessenek hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaaorientációra.

- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait;

- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása;
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat;

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

2.5. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja, a tanulók fizikai állapotának mérése

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját a köznevelési törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezzük meg a következőképpen.

Célunk

- tanulóinkban felkelteni a rendszeres testmozgás, az egészséges életmód iránti igényt, elsajátíttatni az ehhez szükséges elméleti és gyakorlati tudnivalókat, ismereteket;
- tudatosítani a tanulóknál a saját szervezetük felépítésének és működésének legalább alapfokú tudnivalóit;
- a testnevelés, sport segítségével kialakítani a tanulóknál a mindennapi élethez szükséges alapvető tulajdonságokat, készségeket: akaraterő, szorgalom, kitartás, becsületesség, szabályok betartása, a társak tisztelete, segítése, a csapatmunka szerepe, az idegi és fizikai állóképesség, az egészséges önbizalom, a céltudatosság (a teljesség igénye nélkül);
- megismertetni a tanulókat a társadalmi élet alapvető elvárásaival, a megfelelő viselkedéskultúrával, az alapvető erkölcsi követelményekkel, az önvédelem alapjaival;

A fenti célok elérése érdekében a következő sajátos **egészségügyi és pedagógiai szempontok**nak kell érvényesülniük, megjelenniük a tanítási órákon, egyéb foglalkozásokon:

- minden tanuló minden tanítási napon részt vesz a testmozgás-programban;

- minden testnevelési órán és sportfoglalkozáson figyelünk a keringési- és légzőszerv rendszer megfelelő terhelésére;
- minden testnevelési órán, foglalkozáson van gimnasztika, valamint a helyes testtartást szolgáló gyakorlatsor, légző torna;
- a testnevelési tananyag egészében betartandóak a gerinc- és ízületvédelmi szabályok;
- fontos feladat a tanulók fizikai és motorikus képességeinek mérése a Hungarofitt teszt alapján. Minden tanévben kétszer, október és május hónapban végezzük ezt el;
- fontosnak tartjuk, hogy minden testnevelési óra, sportfoglalkozás örömet, sikerélményt jelentsen az eltérő adottságú tanulóknak is;
- alapvető, hogy érvényesüljenek a sport személyiségfejlesztő hatásai;
- fontos, hogy minden foglalkozáson szerepeljenek életmód-sportok, amelyeket egy életen át lehet folytatni;
- figyelünk arra, hogy a program népi játékokat is tartalmazzon – így a hagyományőrzés is szerepet kap;
- a tánc, mint mozgás is szerepel programunkban;

A mindennapos testnevelés formái:

- tanítási órák,
- sportkörök,
- napköziben játékos sportfoglalkozások;

A tanulók fizikai állapotának mérése

A megfelelő szintű fizikai erőnlét, edzettség elérése, majd megtartása nemcsak a sport, hanem az egészség, az általános jólét szempontjából is igen fontos tényező. A fizikai aktivitás jellemzője az egészséges testsúly, az állóképesség és az izomerő.

A vonatkozó jogszabályok a tanulók fizikai állapotának mérését tanévenként április-május hónapra írják elő. A mérésre egyszerű, kevés szerigényű és bárhol végrehajtható tesztek használunk.

El kell érni, hogy az általános fizikai teherbíró képesség fejlődésének folyamatos nyomon követése motivációs tényezőként hasson a tanulókra, és az iskolából kikerülve életvitelükben helyet kapjon a rendszeres fizikai aktivitás is.

2.6. A választható tantárgyak, egyéb foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai és a csoportbontások elvei

Az iskola belső életét a személyiséget, a tehetséget, a tudást egyaránt tisztelő, demokratikus légkör, s a benne tanítók és tanulók természetes együttműködése kell, hogy jellemezze.

Iskolánk alapfunkciója: 8 osztályos általános iskolaként az általános alapműveltséget megalapozó pedagógiai szakaszban a nevelés és az oktatás tartalmi egységének biztosítása, amely:

- részben megalapozza az általános műveltséget;
- kialakítja a társadalmi együttéléshez, önműveléshez, munkavégzéshez, a továbbtanuláshoz szükséges alapvető képességeket;
- gondoskodik az eltérő ütemben fejlődő tanulók képességeinek egyéni fejlesztéséről;
- az iskolai nevelési-oktatási tevékenységet az alkotmány, a köznevelési törvény, a köznevelési tárgyú végrehajtási rendeletek, a gyermekvédelmi törvény, a pedagógiai program és a működési szabályzat szerint végzi.

A szabadon felhasználható órakeret terhére megvalósított többlet óraszámú képzés

A szülői igények és más iskolák hatása miatt a választható órakeret terhére Rábacsécsényben és Téten 2. osztályban indítjuk a német nyelvi képzést, amely előkészítő jellegű. A 2. évfolyamon félévkor –a többi tantárgyhoz hasonlóan – még szöveges értékeléssel fejezzük ki, hogy a tanuló kiválóan, jól megfelelően vagy megfelelően teljesített vagy felzárkóztatásra szorul. A második félévtől érdemjeggyel, osztályzattal minősítünk, tanév végén a tanulók bizonyítványába „részt vett” megjegyzés kerül.

A többi tantárgy esetében a szabadon felhasználható órakeret terhére megvalósított többlet óraszámú képzés a tananyag tartalom elmélyítését, gazdagítását, a felzárkóztatást és a tehetséggondozást hivatott megvalósítani.

Az alapképzést kiegészítő, nem kötelező tanórai foglalkozások indításának elvei, feltételei összhangban vannak

- iskolánk alapelveivel,
- az iskolahasználók igényeivel,

- az iskola és környezet adottságaival és feltételeivel,
- a választható területekre fordítható időkerettel.

Nem osztály- illetve nem órakeretben folyó tevékenységek:

- napközi, tanulószoba,
- sportkörök,
- szakkörök;

A képesség kibontakoztatását segítő tevékenységi formák:

- szakkörök,
- sportkörök,
- tanulmányi és egyéb versenyekre felkészítő foglalkozások,
- felvételi előkészítők;

Szociális hátrányok, valamint tanulási nehézségeket enyhítő tevékenységi formák:

- napközis és tanulószobai foglalkozás,
- logopédiai fejlesztés,
- tanulási képességet fejlesztő foglalkozás;

A pedagógusválasztás szabályai

A választható tantárgyakat, foglalkozásokat a jogszabályi előírásoknak megfelelő végzettségű és szakképzettségű pedagógusok vezetik. Az iskolai pedagógiai munka tervezéséhez a mindenkor tanévre készített tantárgyfelosztás határozza meg a pedagógusok által ellátott óratervi órák és egyéb foglalkozások számát osztályonként és tantárgyanként, egyéb foglalkozásonként. A tantárgyfelosztást az intézményvezető készíti, a nevelőtestület véleményezi, a fenntartó hagyja jóvá.

Csoportbontások és a csoportok kialakításának elvei

A tanulók hatékony egyéni, képesség szerinti fejlesztésére, felzárkóztatására, tehetséggondozására minden életkorban a kis létszámban történő oktatás nyújt lehetőséget.

Csoportok kialakításának típusai

- létszámhoz kötött: jogszabályban meghatározott, fenntartó engedélye alapján
 - a csoportok kialakítása a tanulók képesség- és tudásszintje szerint

- a tanulók egyéni fejlődése és a tantervi követelményeknek történő megfelelés alapján félévkor, év végén átjárhatók a csoportok a tanuló – szülő – pedagógus közötti egyeztetéssel,
- lehetőleg egyforma létszámú csoportok, inkább a legyenek a legkevesebben,
- lehet egy-egy osztályból vagy egy-egy évfolyamból;
- az egyes csoportokba eltérő képesség- és tudásszintű tanulók kerülnek
 - a tanulók egyéni fejlődése és a tantervi követelményeknek történő megfelelés alapján félévkor, év végén átjárhatók a csoportok a tanuló – szülő – pedagógus közötti egyeztetéssel,
 - lehetőleg egyforma létszámú csoportok,
 - lehet egy-egy osztályból vagy egy-egy évfolyamból;
- tanulói /szülői igényekhez igazított: Etika/Hit- és erkölcstan tantárgy
 - az egyes csoportokba eltérő képesség- és tudásszintű tanulók kerülnek,
 - a csoportok kialakítása évfolyamszintű;

2.7. Lázár Ervin Programban való részvétel

A nemzeti identitás erősítését célzó programokról szóló 1042/2019. (II.18.) kormányhatározat alapján az ezeréves magyar kultúra a jelen állampolgárainak és a jövő nemzedékeinek művelődése, önkifejezése és kulturális fennmaradása szempontjából fundamentális jelentőségű érték, ennél fogva megismertetésében kiemelt felelősségünk van.

A Kormány által létrehozott Lázár Ervin Program, amely szociális helyzetű és lakóhelytől függetlenül minden, 1-8. évfolyamon tanuló általános iskolai diák részére tanévenként egyszeri alkalommal ingyenesen biztosítja a színházi-, tánc-, és cirkuszi előadások, komolyzenei hangversenyek, illetve az őshonos állatok bemutató helyei látogatásának élményét.

A LEP célja:

- Magyarország teljes lefedettségének megteremtése a diákok kultúrafogyasztása tekintetében.
- Szociális, gazdasági és területi különbségek csökkentése a gyermekek művészethez jutásával kapcsolatosan.

- A kulturális esélyegyenlőtlenség felszámolása.
- A diákok életkori sajátosságainak megfelelő, tanulmányaikhoz kapcsolódó, az oktatási-nevelési célokkal összhangban lévő művészeti élményhez jutás elősegítése.
- A felnövekvő generációk felnőttkori színház, illetve kulturálisintézmény-látogatási szokásainak megalapozása.
- A fiatal generációk nemzeti identitástudatásak erősítése.

Az egyes évfolyamok esetében a lehetséges programelemek köre:

1. évfolyam: Bábelőadás bemutatása oktatási intézményekben
2. évfolyam: Előadó-művészeti produkció bemutatása oktatási intézményekben
3. évfolyam: Színházi előadás bemutatása saját játszóhelyen (kőszínház)
4. évfolyam: Komolyzenei vagy népzenei koncert bemutatása oktatási intézményekben vagy koncerttermekben
5. évfolyam: Színházi előadás bemutatása saját játszóhelyen (kőszínház)
6. évfolyam: Cirkuszművészeti előadás bemutatása saját játszóhelyen (Fővárosi Nagycirkusz)
7. évfolyam: Előadó-művészeti produkció bemutatása oktatási intézményekben
8. évfolyam: Színházi előadás bemutatása Budapesten - (kőszínház)

Általános iskolai tanulmányaik ideje alatt egy alkalommal **egy őshonos állatokat** bemutató farmot is meglátogatnak a tanulók, ennek időpontjáról.

2.8. A tanulók tanulmányi munkájának ellenőrzése és értékelése

2.8.1. Az ellenőrzés és az értékelés alapja, formája, alapelvei, típusai

A tanulói teljesítmények ellenőrzése és értékelése a nevelési-oktatási folyamat teljes egészét átfogja, rendszerszintű, a tanulói tevékenység valamennyi területére kiterjed. Alapját a köznevelés tartalmi szabályozói – a NAT, kerettantervek és iskolánk Pedagógiai Programja – jelentik.

Az értékelés mindhárom formáját alkalmazzuk, ezek az alábbiak:

- **diagnosztikus**, amely fontos információkat ad a pedagógusnak a helyzetfelméréshez, a csoport és az egyén tanulási folyamatának tervezéséhez; az adott állapotot mutatja meg; nem adunk érdemjegyet;
- **formatív**, amely fejlesztő, szabályozó, formáló-segítő funkciót tölt be; a tanulás folyamatához, annak korrekciójához ad segítséget pedagógusnak, szülőnek, diáknak; lehet érdemjeggyel és nem érdemjeggyel értékelt;
- **szummatív**, amely a megerősítést, a visszacsatolást szolgálja, lezáró-összegző, egy-egy tanítási-tanulási szakasz végén rögzíti az eredményeket; lehet érdemjeggyel és nem érdemjeggyel értékelt;

Az ellenőrzés és az azt követő értékelés alapelvei

- pedagógiailag kifogástalan,
- folyamatos, rendszeres, tervszerű és aktuális,
- kiszámítható, nem kampányszerű,
- sokoldalú, vegye figyelembe a tanuló valamennyi pedagógiai szempontból fontos tevékenységét,
- módszertanilag változatos,
- konkrét, objektív és igazságos, szükség esetén méltányos,
- természetes kísérője a tanulási folyamatnak, ne kísérje túlzottan feszült légkör.

Az ellenőrzés és értékelés során figyelembe kell venni a tanulók életkori sajátosságait, a tantárgy jellegét, a tanuló önmagához viszonyított fejlődését is.

Az érdemjegy nem lehet a fegyelmezés, büntetés eszköze.

A felszerelés otthon hagyása érdemjegyre átváltható értékelő eszközzel nem minősíthető.

A félévi, illetve az év végi osztályzat félévente minden tantárgyból minimum a tantárgy heti óraszám + 1 érdemjegy legyen.

Az ellenőrzés, értékelés típusai

- szóbeli: beszélgetés, összefüggő felelet, kiselőadás, stb.
- írásbeli: feladatlap, teszt, dolgozat, témazáró, stb.
- gyakorlati: munkadarab, gyűjtőmunka, sportteljesítmény

Mindezekből kiválasztva a pedagógus maga tervezi meg az ellenőrzést, értékelést.

A tantárgyi követelményeket a helyi tanterv határozza meg. Az értékelésnél figyelemmel kell lenni a tanuló általános állapotára, fejlesztés esetén egyéni haladására, képességeire.

A vonatkozó jogszabályi előírások alapján az alsó tagozaton első évfolyamon félévkor és tanév végén, a második évfolyam első félévében szöveges értékelésen értékeljük a tanulók teljesítményét (kiválóan, jól, megfelelően teljesített, vagy felzárkóztatásra szorul), majd az ötfokozatú érdemjegy az osztályozás eszköze. A későbbiekben és a *felső tagozaton* a tanulók teljesítményének értékelése tanév közben érdemjegyekkel, félévkor és tanév végén osztályzatokkal (kitűnő, jeles, jó közepes, elégséges, elégtelen) történik.

2.8.2. A tanulók teljesítményének értékelése

Az értékelés kategóriái első osztálytól a második évfolyam félévéig

Kiváló

- A tantervi követelményeket megbízhatóan teljesíti.
- Ismeretei biztosak, képes azokat az évfolyam követelményeinek megfelelő szinten alkalmazni.
- Szóban és írásban is képes gondolatai, véleménye és a tanultak pontos megfogalmazására.
- Életkorának megfelelő szinten képes az összefüggések meglátására, alkotó módon tudja a megszerzett ismeretanyagot hasznosítani.

Jó

- A tantervi követelményeket általában jól teljesíti.
- Ismeretanyaga jó, alkalmazásában kissé bizonytalan.
- Szóban és írásban kevés segítséget igényel feladatmegoldásai során.
- Kevés segítséget igényel az összefüggések meglátásában, ismereteit önállóan is képes alkalmazni.

Megfelelt

- A tantervi követelményeket alapvető szinten teljesíti.
- Ismeretanyaga közepes szintű, alkalmazása során többször igényel segítséget.
- Szóban és írásban nehézkesen nyilvánul meg.
- Összefüggések meglátására csak segítséggel képes.

Felzárkóztatásra szorul

- A tantervi követelményeket alacsony szinten teljesíti.
- Ismeretanyaga csekély, önálló alkalmazására is csak sok segítséggel képes.
- Szóban és írásban csak kérdések segítségével tud megnyilvánulni, fogalmakat nem ért, önállóan egyszerű összefüggéseket sem tud felismerni.

A tantárgyi érdemjegyek, osztályzatok és azok kritériumai

Jeles

- A tantárgyi követelményeknek kifogástalanul megfelel.
- Ismeri, érti, önállóan képes alkalmazni a tananyagot.
- Szóban és írásban pontosan, szabatosan fogalmaz.
- Fogalmai pontosak, tiszták, összefüggésüket, rendszerüket átalakítja.
- A váratlan problémák nem riasztják vissza, hanem biztos ismeretei birtokában közelíteni képes a megoldáshoz.

Jó

- A tantervi követelményeket megbízhatóan teljesíti.
- Fogalmai tiszták, az önálló alkalmazásban kissé bizonytalan.
- Szóbeli és írásbeli fogalmazásában nem követ el értelemzavaró pontatlanságokat.
- Az alapvető összefüggéseket tudja, a begyakorolt módszerekkel biztosan dolgozik.

Közepes

- Csak az alapvető tantervi követelményeket teljesíti.
- Pontatlanul, nehézkesen nyilvánul meg szóban, írásban egyaránt.
- Fogalmai nem tiszták, az összefüggéseket csak segítséggel ismeri fel.

Elégséges

- A tantervi követelményekből csupán annyit képes elsajátítani, amennyi a továbbhaladáshoz feltétlenül szükséges.
- Fogalmakat nem ért, önállóan egyszerű összefüggéseket sem tud felismerni.
- A legalapvetőbb feladatok megoldásához is tanári segítségre szorul.

Elégtelen

- A tantervi követelményeknek nevelői segítséggel sem tud eleget tenni.

2.8.3. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének rendje

Az ellenőrzés fontosabb területei:

- szóbeli
 - felelet
 - kiselőadás
 - beszámoló
 - memoriter
- írásbeli
 - írásbeli feleltetés
 - feladatlapos ellenőrzés
 - témaközi és témazáró dolgozat
 - felmérés
 - házi dolgozat
- gyakorlati
 - gyűjtőmunka
 - tantárgyi produktum (munkadarab)
 - sportteljesítmény

2.8.4. Az írásbeli feladatok ellenőrzése

Formái

- *témazáró dolgozat*
 - A tantárgyak sajátosságaitól és óraszámától függően, az egyes részösszefoglalók után, fejezetek végén írják a tanulók.
 - Általában a tankönyvekhez mellékletként kapható feladatlapokon, ritkábban a szaktanár által összeállított feladatlapokon dolgoznak.
 - A feladatok kidolgozására egy tanóra időtartam fordítható.
 - Egy tanítási napon két tantárgynál többször nem lehet témazáró dolgozatot íratni.
- *írásbeli felelet*
 - Kisebb heti óraszámú tanított tantárgyakból gyakrabban alkalmazott beszámoltatási forma, néhány tanóra anyagának elsajátításáról (új ismeretek és

ismétlő kérdések) adnak számot a tanulók, a témazáró dolgozatnál kisebb terjedelemben, nem egész tanórát kitöltő időkeretben.

- Az egy napon írátható írásbeli feleletek száma nincs korlátozva.
- *házi dolgozat*
 - A tantárgyak jellegéből adódó sajátosságoknak megfelelő nagyobb terjedelmű önálló fogalmazvány.
 - Elkészítésének határideje legalább egy hét.
- *írásbeli házi feladat*
 - A rendszeres otthoni felkészülés része, a feldolgozott ismeretanyag elmélyítését, alkalmazását szolgálja.
 - A tantárgyak jellegéből adódóan több vagy kevesebb rendszerességgel alkalmazott módszer.
 - Elkészítésének határideje általában a következő tantárgyi óra.

2.9. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

2.9.1. A tanuló jutalmazása

A jutalmazás szempontjai

Azt a tanulót, aki képességeihez mérten

- példamutató magatartást tanúsít,
- folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el,
- az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez,
- iskolai, iskolán kívüli tanulmányi, sport-, kulturális versenyeken, vetélkedőkön vagy előadásokon részt vesz,
- vagy bármely más módon hozzájárul az iskola hírnevének megőrzéséhez, növeléséhez az iskola jutalomban részesíti.

Tanév közben elismerésként a következő dicséretet adhatók:

- szaktanári dicséret
- osztályfőnöki dicséret
- igazgatói dicséret

- nevelőtestületi dicséret

Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulók a tanév végén:

- szaktárgyi teljesítményért,
- példamutató magatartásért,
- kiemelkedő szorgalomért, dicséretben részesíthető, melyet bizonyítványba be kell írni;

Egyéb jutalmazási formák

- az egyes tanévek végén, valamint a nyolc éven át kitűnő tanulmányi eredményt elért tanulók könyvjutalmat kapnak, melyet a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt vehetnek át;
- az iskolai szintű versenyek első három helyezettje oklevelet kap, melyet az iskola közössége előtt vehet át;
- az iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók dicséretben részesülnek;
- a dicséretet írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására hozni.

2.9.2. A tanuló magatartásának értékelése és minősítése

Példás

- A házirendet minden körülmények között betartja, és másokkal is betartatja.
- Órai és órán kívüli magatartása kifogástalan.
- A közösség alakításában aktívan részt vesz, kezdeményez.
- Iskolai feladatokat önként vállal, és maradéktalanul teljesít.
- Megnyilvánulásaiban őszinte, társaival, tanáraival szemben tisztelettudó, együttműködő és segítőkész.
- Fegyelmező intézkedés nem volt ellene.

Jó

- A házirendet betartja, apróbb hibáit törekszik javítani.
- A közösségben a rábízott feladatokat ellátja.
- Fegyelmezési problémák ritkán fordulnak elő.
- Fegyelmi fokozata: legfeljebb szóbeli figyelmeztető.

Változó

- A házirendet több ízben megsérti, vét a közösségi szabályok ellen.
- A közösség alakításában nincs szerepe, munkájában vonakodva vesz részt.
- Társaival szemben közönyös, megnyilvánulásaiban durva, tanáraival szemben tiszteletlen.
- Fegyelmi fokozata: legfeljebb igazgatói figyelmeztetés.

Rossz

- A házirendet nagyon hiányosan tartja be.
- A közösség munkáját hátráltatja, szándékosan árt a közösségnek.
- A nevelésére tett erőfeszítéseket rendre elutasítja.
- Társaival szemben durva, goromba; tanáraival szemben tiszteletlen, udvariatlan, elutasító.
- Fegyelmi fokozata: igazgatói intézés.

2.9.3. A tanuló szorgalmának értékelése és minősítése

A szorgalom értékelésekor a tanuló iskolai és tanulmányi munkához való hozzáállását értékeljük. A szorgalom értékelése nem feltétlenül függ össze az eredményes, jó jeggyel értékelt tanulási eredménnyel, hiszen gyenge képességű tanuló is lehet kiemelkedően szorgalmas.

Példás

- Aki tanulmányi munkájában kitartó, a tanítási órákra képességeihez mérten pontosan és rendben, maximálisan felkészül.
- Tanulmányi munkájában többletfeladatokat végez, részt vesz versenyeken, pályázatokon.
- Az órai munkát érdeklődésével, aktivitásával segíti.

Jó

- A tanítási órákra lelkiismeretesen felkészül, feladatait elvégzi, de többletfeladatokat nem végez.
- Órai aktivitása a tőle elvárható, de különösebb érdeklődést nem mutat.
- Érdeklődése csak az iskolai tananyagra korlátozódik.

Változó

- Iskolai és otthoni munkájában csak időnként teljesít képességeihez mérten.
- Órai aktivitása hullámzó teljesítményt mutat.
- Házi feladatait hiányosan készíti el, felszerelése is többször kifogásolható.
- Gyakran szétszórt, figyelmetlen.

Hanyag

- Tanulmányi munkájában gyakran képességei alatt teljesít, megbízhatatlan, feladatait nem végzi el.
- Felszerelése hiányos, így az órai tanulmányi munkát hátráltatja.
- Munkafegyelme rossz, érdektelenség, közömbösség jellemzi.

2.10.A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei

Az iskola magasabb évfolyamára léphet az a tanuló, aki a helyi tantervben előírt, a továbbhaladáshoz szükséges követelményeket teljesítette, beleértve a szükséges készségek meglétét és az elvárt kimeneteli követelményeket valamennyi tantárgyból.

Magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához, a tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie, ha:

- az iskola igazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
- az iskola igazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse,
- egy tanítási évben 250 tanítási óránál többet mulasztott,
- ha a tanuló mulasztása egy adott tantárgyból a tanítási órák 30%-át meghaladja,
- magántanuló volt.

Ha a tanuló tanév végén bármely tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, a nevelőtestület határozata alapján javítóvizsgát tehet, kivéve, ha háromnál több tantárgyból van elégtelen osztályzata.

Az évfolyamot megismételni köteles az a tanuló, aki az adott tanévben a javítóvizsgán nem felelt meg.

Az első évfolyamot megismételheti a tanuló szülői kérésre, ilyenkor bizonyítványt a tanuló a megismételt évről kap.

A tanuló az első évfolyamon csak abban az esetben utasítható évfolyamismétlésre, ha a tanulmányi követelményeket az iskolából való igazolt és igazolatlan mulasztás miatt nem tudta teljesíteni, vagy a szülő írásban ezt kéri.

Évfolyamtól függetlenül idegen nyelvből a tanuló az idegen nyelv tanulásának első évében nem utasítható évfolyamismétlésre azért, mert a tanulmányi követelményeket nem teljesítette.

2.11. Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt feladatok meghatározásának elvei és korlátai

Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt feladatok célja

- a tanórán feldolgozott ismeretanyag elmélyítése, alkalmazása
- a tanuló önálló ismeretszerzésének ösztönzése
- a tanuló önálló alkotókészségének fejlesztése

Formái

- *szóbeli*
- *írásbeli*
 - *házi feladat:*
 - a következő tanóra elkészítendő kisebb terjedelmű írásos feladat, fogalmazás,
 - az ismeretek elmélyítést, gyakorlást szolgálja,
 - készíthető füzetbe, munkafüzetbe, vagy más adathordozóra, a tantárgy és a feladat jellegétől függően;
 - *házi dolgozat:*
 - hosszabb beadási határidővel készül,
 - a tanuló önálló ismeretszerzését, alkotókészségének fejlesztését szolgálja
 - készíthető füzetbe, munkafüzetbe, feladatlagra, vagy más adathordozóra;

A felkészüléshez előírt feladatok meghatározásának elvei

- Folyamatos megfigyelés eredményeként a helyes tanulási technikák kiválasztása, fejlesztése. Minden tanuló számára a leoptimalisabb – életkori szintjének és aktuális szükségletének megfelelő – tanulási módszerek megismerése, az egyéni tanulásban az önállóság fokozása.
- A figyelem, az akarat fejlesztése, irányítása.
- A tanulók természetes érdeklődésének felkeltése, ébrentartása, elmélyítése, az egyéni érdeklődés és az egyéni képességek kibontakoztatása.

- Az önművelési igény felkeltése, az önművelés legfontosabb jártasságainak, készségeinek, képességeinek kialakítása, fejlesztése, önálló ismeretszerzésre ösztönzés.
- A tanórai keretben folyó nevelő-oktató munka speciális foglalkozások keretében történő megszilárdítása, kiegészítése, bővítése.
- A hátránnyal induló tanulók következetes fejlesztése, felzárkóztatása, a gyengébb képességűekkel való differenciált foglalkozás.
- A tehetséges tanulók képességeinek kibontakoztatása, fejlesztése.
- Segédkönyvek, kézikönyvek, lexikonok használatának megismertetése, segítségnyújtó szerepének, hasznosságának felismertetése.
- Önképzésre nevelés.
- Önálló gyűjtőmunka végzése.
- Csoportos feladat elvégzése a tanítási időn kívül.
- Önellenzésre, önértékelésre nevelés.
- A tantárgyakhoz kötődő, differenciált képességfejlesztést szolgáló feladatok.
- A tanulókat (versenyre készülők, a tantárgy iránt aktívan érdeklődők) egyéni választásuk, kérésük alapján szorgalmi feladattal segíthetjük, számukra szorgalmi feladatot javasolhatunk.
- Az otthoni tanulási idő (írásbeli és szóbeli feladatok elvégzésének együttes ideje) maximum 20-30 percet vehet igénybe egy-egy tantárgyból.
- A napi felkészülés otthoni (napközis, iskolaotthonos, tanulószoba) ideje nem lehet több 1-1,5 óránál.

A házi feladatok legfontosabb funkciója a tanórán feldolgozott tananyaghoz kapcsolódó gyakorlás, ismeretek megszilárdítása. Az első-negyedik évfolyamon a tanulók hétvégére, valamint tanítási szünetek idejére nem kapnak sem szóbeli, sem írásbeli házi feladatot. Az ötödik-nyolcadik évfolyamon a tanítási szünetek idejére (a szokásos egyik órától a másikra esedékes feladaton túl) nem kapnak sem szóbeli, sem írásbeli feladatot.

2.12. Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei

2.12.1. Egészségnevelési elveink

Az iskolai egészségnevelési programmal szeretnénk megvalósítani, hogy iskolánk tanulóiban kifejlődjön egy egészség- és környezettudatos magatartás. Az egészségnevelés az iskola

minden dolgozójának, kiemelten a pedagógusoknak, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozásnak a feladata.

- Minden rendelkezésre álló módszerrel elősegíteni a tanulók és a tantestület egészségének a védelmét.
- Az iskola a szocializációnak olyan színtere legyen, ahol az egészséges, harmonikus életvitelt megalapozó szokásokat, magatartásmintákat tanulóinknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk. Az egészséges életmódot szolgáló tevékenységi formák, az egészségbarát viselkedés mindenkinek személyiség-tulajdonságává váljon.
- Együttműködést kialakítani a pedagógiai, az egészségügyi, a gyermekvédelmi szakemberek, valamint a szülő és a diákok között, annak érdekében, hogy az iskola mintául szolgáljon, mint egészséges környezet.
- Segíteni a diákokat, az iskola dolgozóit, a diákokon keresztül a családokat egészségük megőrzésében.
- Olyan oktatási-nevelési gyakorlatot bevezetni, amely figyelembe veszi a pedagógusok és a tanulók jól-létét és méltóságát, elismeri az erőfeszítéseket, a szándékokat, támogatja az egyén előrejutását.

2.12.2. Az iskola környezeti nevelése

Környezeti nevelési elveink

A környezeti nevelés célja a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel elősegítése. Távlatból nézve a környezeti nevelés a természet s benne az emberi társadalom harmóniájának megőrzését, fenntartását célozza. További célja a természetet, az épített és társadalmi környezetet, az embert tisztelő szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása.

A környezeti nevelés tartalma világszerte, így Magyarországon is kiszélesedett, a fenntarthatóságra, az emberiség jövőjének biztosítására irányul. Gondot kell arra fordítanunk, hogy diákjaink a jövőben mindennapi életvitelükben képesek legyenek a bonyolultabb természeti, társadalmi, gazdasági és politikai konfliktusokat kezelni, megoldani. Meg kell alapoznunk tanítványaink környezeti erkölcsét, társadalmi-természeti felelősségét, formálnunk kell alakuló értéktudatát, együttműködési képességeit, a személyes és a közös felelősségtudat

alapjait. E nevelési célok hatékony személyiségformálást, az önszabályozás és egyben a társas együttműködés és konfliktuskezelés készségeinek erősítését igénylik.

A fenntarthatóság pedagógiája a környezetért felelős, aktív kiscsoportok és tágabb közösségek kialakítására törekszik, előtérbe emelve azokat a tanulószervezési módszereket, amelyekben felerősödhet a társas részvétel, felértékelődhet a felelős együttműködés. Ennek megvalósítása rendszerszemléletű megközelítést, új tanítási-tanulási stratégiát igényel, amely messzemenően figyelembe veszi az egyéni (személyes) különbségeket, esélyt teremt minden gyermek számára a környezeti kultúra és az ezzel összefüggő kompetenciák elsajátításában.

E pedagógiai törekvés sajátos tartalmakat és módszereket igényel a testi vagy szociális hátrányokkal küzdő gyerekeknél, hiszen életük során halmozódhatnak környezeti konfliktusaik. A környezeti nevelés a fenntarthatóság pedagógiai gyakorlata kiterjed az emberi együttélés, illetve az ember-természet kapcsolat bemutatására és formálására, egyben elősegíti a környezeti- és egészség-tudatosság erősödését. A pedagógiai gyakorlatban kiterjed a testi-lelki egészségnevelésre, a társas készségek (mindenekelőtt a konfliktuskezelés, döntés, együttműködés) fejlesztésére és a mentálhigiénés nevelésre is. A környezeti nevelés iskolai gyakorlatában harmonikusan ötvöződik a környezettudományi és a társadalomtudományi ismeretek köre, hiszen csak az ember biológiai és társas-társadalmi természetének sajátosságaira építve történhet az értékrend, az erkölcs és az életviteli szokások formálása.

A környezeti nevelés legfontosabb értéktartalmai a fenntartható fejlődéssel, a jövő nemzedékek életminőséghez fűződő jogaival, a bioszféra iránti felelősségünkkel kapcsolatosak, ezért hangsúlyosan erkölcsi-etikai irányultságúak, attitűdöket és szokásokat formálóak. A környezeti nevelési kutatások eredményeinek elemzése azt mutatja, hogy a környezeti ismeretek önmagukban nem elegendők. Környezettudatos életvitelt azok a személyek tanúsítanak, akik azon túl, hogy pontos ismereteik és fogalmaik vannak a környezetről, az aktuális környezetvédelmi problémákról és tennivalókról képesek e célok érdekében felelősen cselekedni, sőt hisznek is tevékenységük jelentőségében.

A környezeti nevelés során felértékelődik a tantárgyak közötti integráció, a különböző tantárgyak ismeretkészletét összekapcsoló, harmonizáló pedagógiai törekvés. Ezzel párhuzamosan erősödik egy szintetizáló, összefoglaló tantárgy iránti igény is.

Környezeti nevelési célkitűzéseink

- *rendszer szemléletre nevelés*

A tanulókat képessé kell tenni arra, hogy a tanórán szerzett ismereteket össze tudják kapcsolni az élet valós ügyeivel, hogy önmaguk lássák meg a problémákat, azok összefüggéseit, és önmaguk keressék az arra adható válaszokat. Ennek során el kell jutni odáig, hogy a tanulók képesek legyenek megérteni a fejlődés és környezet kérdéseinek összefüggő rendszerét.

- *az alternatív, problémamegoldó gondolkodás elsajátítása*

Nem elegendő az egyes problémák, de még a problémák összefüggéseinek felfedeztetése sem, ha nem alakul ki az a képesség, hogy a problémákra válaszokat is keressenek a tanulók. Fontos, hogy az egyes kérdések megválaszolására több alternatíva felállítását igényeljék, s az alternatívák értékelése, ellenőrzése után képesek legyenek a helyes, megfelelő válasz kiválasztására.

- *a globális összefüggések megértése*

A létező környezeti problémák mögött gazdasági, társadalmi problémák állnak, amelyek globális problémákká szövődnek össze. Nagyon fontos, hogy ne csak egyenként lássák ezeket a gondokat a tanulók, hanem azok gazdasági, társadalmi okait is megértsék. Legyenek képesek ezeket az okokat azonosítani saját környezetükben, életükben és tanuljanak meg ezeket szem előtt tartva cselekedni. Nem elegendő a szemléleti alapok megteremtése, arra is szükség van, hogy közösen fedezzük fel, hogy mit is tehetünk egyéni életünkben. Az ember a természet része, csak akkor van esélye a boldogulásra, ha együttműködik környezetével. Nem uralkodni akar felette, ami a természet törvényeinek megértését, az élet minden formájának elismerését feltételezi. Fel kell fedeztetni, hogy biológiai sokféleség nélkül nincs emberi létezés sem.

A környezeti nevelés sajátos értékelési formái

A környezeti nevelés pedagógiai céljai, feladatai, illetve előírt követelményei határozzák meg azokat a tartalmakat, melyek értékelése a feladatunk. Nevelő tevékenységünk során szakítani szeretnénk a passzív befogadás, a konvergens gondolkodás egyeduralkodásával, a beszűkülés, az uniformizálás rossz gyakorlatával. Az értékmegőrzésre, az értékteremtésre és értékátadásra vállalkoztunk, a gyermek teljes személyiségét fejlesztjük.

A pedagógusok környezeti nevelési gyakorlatával kapcsolatos intézményi elvárások

- Rendelkezzenek mindazon ismeretekkel, szakmai hozzáértéssel és személyiségvonásokkal, amelyek a környezettudatosság és az együttélési morál alakítása során mintaként szolgálnak.
- Felkészülésüket hassa át az együttműködésre törekvés.
- Törekedjenek fenntartani az egyensúlyt a személyiség szabadsága és a munkavégzés rendje között.
- Tanulóik számára jól szervezett tevékenységek során biztosítsanak sokoldalú, személyes tapasztalatszerzési lehetőséget és kommunikációs helyzetet.
- Adjanak alkalmat az önálló elemzés, szabály, sejtés tanulói megfogalmazásának.
- Segítsék a szabály, összefüggés, megállapítás napi élethelyzetekben megjelenő példáinak és a szükségszerűségek felismerését.
- Olyan lehetőségeket biztosítsanak, hogy a tananyag legyen természetes valóságában tanulmányozható, és élményt nyújtson.
- Szervezzék meg az egyéni és kooperatív tanulás formáit, biztosítsák a differenciálás lehetőségeit a képességek fejlesztésének folyamatában.
- A rendszerszemléletű gondolkodás kialakulását célozzák meg.
- A tevékenységek szervezése és koordinálása során biztosítsák:
 - a tanulói kíváncsiság megőrzését;
 - az aktivitás fenntartását és megerősítését;
 - a belső motivációs bázis fejlesztését;
 - az általános és különleges adottságok felismerését, fejlesztését;
 - a megismerő és rövid úton célravezető stratégiák felismerését, lehetőségeit;
 - a tanuló jogát véleményének megfogalmazására, a tévedésre,
 - elgondolásainak módosítására,
 - az új utak keresésére; az igények kialakulását a gondolatmenetek elemzésére;
 - a problémamegoldás folyamatának tudatos tervezésére, megvalósítására és
 - a szükséges következmények számbavételére is.

A környezeti nevelés lehetőségei

A pedagógus által kialakított környezet, az általa nyújtott viselkedési minta, értékrend a környezeti nevelés szempontjából is döntő. Az esztétikus, rendezett környezet, a mindennapi élet megszervezése segíti a kisiskolásokat az új környezetben való eligazodásban, és felkelti a vágyukat az iskolai élethez, a munkához nélkülözhetetlen tisztaság és rend iránt.

Az iskolaérett gyermek közvetlen környezetének számos jelenségével találkozott már, sok személyes emléke, tapasztalata van, de ennek olykor nincs is tudatában. A tanító dolga, hogy a mozaikszerű tudásdarabokat egymás mellé illessze, rendszerezze. Az elsősök természetesen fogadják el a tanító magatartását, viselkedését, utasításait, véleményét. A tiszta környezet (beleértve a mellékhelyiségek, az iskolaudvar állapotát is), a mozgásigény kielégítése, a szétválogató hulladékgyűjtés (elemek, papír, komposztálható életmaradékok) napi gyakorlata természetes velejárói lehetnek a tanulók hétköznapijainak. A későbbi években ez a kör bővíthet, tudatosodhat.

A tanító egyben osztályfőnök is: az osztály életének szervezésében hatékonyan segítheti a környezeti nevelést (állatok, növények gondozása az osztályteremben; a környezetvédelem jeles napjainak megünneplése; kirándulások szervezése az élő természet és az épített környezet szépségének átélésére stb.) A családdal való kapcsolata lehetővé teszi, hogy közös programok szervezésével a szülőkre is hatással legyen.

2.13.A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Valamennyi tanulónak joga van képességei minél maradéktalanabb kibontakoztatására, személyiségfejlődésének támogatására. Külön figyelmet kell fordítani a valamilyen okból hátrányos helyzetbe került tanulóira, akiknek olyan támogató környezetre van szükségük, amely biztosíthatja iskolai sikerességüket. Az esélyegyenlőség megteremtése érdekében számukra *iskolánk az alábbi segítséget nyújtja:*

- kulcskompetenciák fejlesztését;
- az oktatásban használt információs, kommunikációs technológiák alkalmazását, a digitális tananyagok felhasználásának elősegítését;
- méltányos és egészséges tanulási környezet kialakítását;
- a pedagógusok módszertani kultúrájának fejlesztését;

- tapasztalat-, élményszerzésen alapuló tanulást;
- a differenciáló módszerek alkalmazását;
- a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelését;
- a mindennapos testedzés, a mozgás, sportolás biztosítását;
- környezettudatos szemléletű oktatás-nevelést;
- egészségügyi, szociális támogató rendszer kialakítását;
- hatékony, új tanulási módszerek elsajátíttatását és alkalmazását a tanórákon;
- a tanulói aktivitás növelését a tanítási órákon;
- a tanulási attitűd pozitív átformálását;
- a továbbtanulás támogatását;
- személyiségfejlesztést és közösségépítést;
- a szabadidő hasznos eltöltésének elősegítését;
- partnerközpontú nevelést.

2.14. Dalton-pedagógia

A Dalton-terv pedagógiáját iskolánk győrszemerei tagintézményének pedagógusai alkalmazzák.

A Dalton-terv megalkotója **Helen Parkhurst** volt, aki a Dalton – tervet az iskolai gyakorlatra alapozva fejlesztette ki. Kevésbé érdekelte a pedagógiai bölcselet, annál inkább a pszichológia és az antropológia. Korának egyetlen reformpedagógusa.

A Dalton-terv három alapelve

- **Freedom (Szabadság):** Szabadság, amelyet az adott feladat keretein belül a tanulók megvalósíthatnak (a munka tervezése és megvalósítása, időbeosztás, társas forma, a feladatmegoldás helye)
- **Cooperation (Együttműködés):** Ez az alapelv feladatmegoldás során létrejövő társas kapcsolatokra vonatkozik. A tanulók választhatnak, hogy együtt vagy egyedül dolgoznak, tapasztalatokat szereznek a kollegiális munkakapcsolatról. A tanulók „kényszer” nélkül dolgoznak együtt.

- **Budgeting Time (Időbeosztás):** A harmadik alapelv az ellenőrzött önálló munkatervezésre és végrehajtásra, illetve a tanuló a munkára fordított időért és a munka eredményéért vállalt felelősségére vonatkozik.

Penzum

A tanulók penzumot, azaz írásban rögzített feladatsort kapnak, amelyet előre megadott idő alatt kell elvégezniük. A feladatok megoldásának dátumát megegyezés szerint rögzítik (mágneses falitáblán, a feladatok mellett, külön penzumlapon, stb.). A penzum figyelemfelkeltő és motiváló erejű.

A Dalton-terv jelentősége a gyakorlatban

- lehetővé teszi minden tanuló fejlesztését, az átlag fölötti, illetve átlag alatti képességekkel rendelkezőket is beleértve;
- minden tanulónak lehetőséget biztosít, hogy egyéni munkatempójához igazodva dolgozhasson;
- a tanár és a tanuló szerepét új megvilágításba helyezi:
 - a tanulók megértik, hogy képesek tanulni,
 - a tanárnak hagynia kell, hogy a benne rejlő tanácsadó, segítő és támogató kompetenciák kerüljenek előtérbe;
- fejleszti azokat a képzési célokat, amelyek a modern és komplex társadalom alapkövetelményeihez tartoznak: az egyéni képességek kibontakoztatását, a szociális érzékenységet, a felelősségvállalási készséget, az együttműködő-készséget;

A Dalton-terv számunkra legfontosabb jellemzői

- középpontjában a gyermek áll,
- őszinte emberi kapcsolatokra épül,
- fejleszti a toleranciát és a szolidaritást,
- segít az önismereten alapuló öntudat kialakításában.

Szükséges tárgyi feltételek

- tantárgyi szaksarkok kialakítása a tanteremben;
- számítógép (lehetőleg Internet hozzáféréssel), magnetofon/discman;

- egységes tankönyvhasználat helyett sokféle oktatási anyag használata;
- a különböző oktatási segédanyagok (tanulást segítő játékok, munkalapok, lexikonok) folyamatosan rendelkezésre állnak;
- többféle tanulóhely (szőnyeg, folyosó stb.) lehetséges;
- elegendő mennyiségű polc;
- mozgatható iskolabútorok;
- elegendő mennyiségű eszköz (mappa, irattartó) az anyagok rendezéséhez és rendszerezéséhez;

Szervezési feltételek

- tábla az időbeosztáshoz;
- üzenőtábla;
- színek hozzárendelése tantárgyakhoz és/vagy napokhoz;
- nem megszokott tananyag;
- szabad tanulási fázisok;
- az osztályt tanító pedagógusok száma alacsony;
- működik a tutor-rendszer;
- a szülők megnézhetik a Dalton-órákat;

2.15. Hagyományaink

Székhely intézményünk 1993-ban születésének 205. évfordulóján vette fel Tét vár szülöttének, Kisfaludy Károlynak a nevét. Iskolánk nevelési folyamatában fontos szerepet játszik a névadó „Szülőföld” gondolata, mely az egészséges lokálpatriotizmust, a szülőföldért, a hazáért való tenni akarásban kell, hogy kiteljesedjen.

2.15.1. Hagyományos rendezvényeink

Névadónk életének, munkásságának megismerésén túl, évenként a **„Kisfaludy Napok”** alkalmából több napos rendezvénysorozaton emlékezünk meg szellemi nagyságáról. Tiszteletére művészeti- (népdaléneklés, versmondó és prózamondó verseny, rajzverseny), szaktárgyi és sportversenyeket szervezünk és rendezünk a térség általános iskolás diákjai számára.

További hagyományos rendezvényeink:

- tanévnyitó ünnepélyünk a maga jelentőségén túl elsősorban az elsősök köszöntését, fogadását hangsúlyozza, megajándékozunk őket,
- nemzeti ünnepeinkhez évfordulókhoz kapcsolódó megemlékezések,
- októberben köszöntjük városunk nyugdíjasait,
- Mikuláskor a felsősök ajándékozzák meg az alsóbb évfolyamosokat,
- a „Luca-bulit” december közepén rendezzük meg,
- adventi és húsvéti ajándékkészítés,
- decemberben karácsonyi ajándékműsort mutatunk be a gyerekeknek és szüleiknek,
- „Tini-klub” egészségnevelési délután,
- farsangi bál gyerekeknek,
- osztálykirándulások (az éves munkatervben meghatározott napon; 2 vagy 3 napos kirándulást csak a szabad napok terhére lehet megszervezni),
- Anyák napi műsor,
- Erdei iskola (hatodik évfolyamon),
- Határtalanul! kirándulás,
- különböző témájú projektek,
- gyermeknap a diákönkormányzat szervezésében,
- nyolcadik osztályosok ballagása, tanévzáró ünnepély,

A pedagógiai programban a személyiségfejlesztéssel, iskolai egészségfejlesztéssel, környezeti neveléssel és közösségfejlesztéssel kapcsolatos alapelvekben megfogalmazott célok elérése érdekében a fentieken túl tagintézményeinkben az alábbi hagyományos programokat is megrendezzük:

Győrszemere

- Március 15. Kupa (lány labdarúgó torna)
 - résztvevők: a térség általános iskolái
- Tanulni jó! – tanulmányi verseny alsó tagozatosoknak
 - résztvevők: a térség általános iskolái

Mórichida

- Költészet Napja –megemlékező műsor

- Madarak és Fák Napja – iskolai szintű tanulmányi kirándulás
- Széchenyi Kupa – fiú és lány labdarúgó torna
 - résztvevők: a térség általános iskolái

Rábacsécsény:

- Kompetenciaverseny
 - résztvevők: a kistérség általános iskoláinak 6. és 8. osztályos tanulói

2.15.2. Tanórán kívüli foglalkozások hatékonyságának fejlesztése egy projekt segítségével

A TÁMOP-3.1.1-11/1-2012-0001 számú a „XXI. századi közoktatás (fejlesztés, koordináció)” II. szakasz című kiemelt projekt 3. alprojekt, 6351 számú és „A gyakorlati életre nevelés nevelési-oktatási programjának fejlesztése” című téma/témaegység keretében zajlott le egy kutatási-fejlesztési projekt iskolánkban az előző két tanévben, amely az egész napos iskolai tanulásszervezési forma támogatására készült el témaspecifikus formában, elsősorban tanórán kívüli foglalkozások továbbgondolására, korszerűsítésére.

Fontos a gyermekek problémamegoldó képességének a fejlesztése, hiszen az oktatás sikeressége akkor biztosított, ha kellő hangsúlyt fektetünk az említett képesség fejlesztésére.

Az új helyzetekhez való alkalmazkodás korszerű nevelési-oktatási szemléletmódot és módszertant kíván pedagógustól, iskolától. A modulok tervezése, kipróbálása új gondolkodásmódra készítette a kutatás-fejlesztésben részt vevő team-et. A „storyline” módszer „megtanulása”, alkalmazása egy tanulási folyamatban teljesedett ki. Mint ahogy a Gyakorlati életre nevelésben, a tanulók saját tapasztalás útján történő ismeretszerzése van a központban, úgy a pedagógusok is saját tapasztalataik alapján tervezték és változtatták a modulokat.

Az elkészült modulokat első és ötödik osztályban próbáltuk ki. A modulkipróbálások élményközpontú tanítása során sokféle kompetencia, készség, képesség fejleszthető játékos formában. A tanulókkal való együtt tervezés a felfedező tanulásban pozitívan hat a belső motiváció fejlődésére.

A történetmesélés az emberi kultúra egyik alappillére. Köztudott, hogy a mesék és játékoság révén a gyerekek észrevétlenül juttatnak intellektuális és érzelmi gazdagodáshoz, műveltség- és tudásgyarapodáshoz, kedvező irányú személyiségfejlődéshez. Az iskoláskort elérve azonban

ebben mind kevesebb részük van a gyerekeknek. Pedig a történetmesélésnek, a meséknek, a szerepjátékoknak nemcsak az óvodában van a helyük, s nemcsak a nyelvi-kommunikációs nevelésben alkalmazhatók. Egy új kísérleti nevelési-oktatási program keretén belül mindez megvalósulni látszik.

Az elkészült modulokban célként szerepelt az is, hogy az iskolák nyitottabbá váljanak a helyi intézmények, vállalkozások felé, és a gyerekek szűkebb-tágabb környezetüket jobban „belakhassák”, megismerhessék az iskola révén. A programokat első és ötödik osztályában délutánonként próbáltuk ki az elmúlt tanévben. Elkészültek a modulok 2. és 6. osztályra is, ezek kipróbálása még nem történt meg.

A bázisiskolai tudásmegosztás a következő lépés, melyben az érdeklődő iskolákkal megosztjuk tapasztalatainkat és lehetőséget biztosítunk számukra a nevelési-oktatási programba való betekintésre, az egyes modulok bemutató foglalkozásokon való hospitálására, műhelymunka és workshop keretében az ismeretek átadására.

2.15.3. Referenciaintézmény az integrációs pedagógia területén

Iskolánk életében folyamatosan jelen van az innováció, a folytonos megújulás igénye, a változás a kihívások mentén. A működésünk során számtalan kérdésre kell választ adnunk, és ezeknek a válaszoknak mindig a fejlődés irányába kell mutatni, mindig azt kutatjuk, hogyan lehetnénk még jobbak, eredményesebbek. A társadalmi környezet, a szülői igények is ennek a munkának a szükségességét mutatják. Fejlesztési céljaink szerteágazóak: a tanulók esélyegyenlőségének a javítása; a folytonos önálló intézményi innováció iránti igény; a pedagógusok értékelése; a folyamatosan csökkenő gyermeklétszámból adódó problémák megoldása; pedagógus megújulás, képzések, továbbképzések; tanulói attitűdváltozások. Nagyon sok pályázatban vettünk részt, ezek a pályázatok nagyban segítették a pedagógusok megújulási igényeit. A pályázatok révén sok szakmai továbbképzést tudtunk megvalósítani. Nagy hangsúlyt fektetünk az intézmény szervezeti fejlesztésére, a tanulónak nyújtandó lehetőségek szélesítésére. Ezek a pályázatok segítettek bennünket abban, hogy a szervezetfejlesztésben eljussunk a referenciaintézménnyé válás folyamatáig. A TÁMOP-3.1.7-es pályázat során jelentős humánerőforrás fejlesztésre és eszközrendszer bővítésre került sor. Előminősítési eljárásban egy referencia területen vettünk részt: Befogadó pedagógiai gyakorlat/integrációs pedagógiai program alkalmazásában mintaadó intézmény, referencia

hely. A pályázati támogatásból megtörtént a pedagógusok felkészítése, a referenciainstanzményi-működéshez szükséges dokumentumok kidolgozása. A minősítés sikerrel zárult, befogadó instanzményi gyakorlatunk érdeklődő instanzmények számára adaptálható.

3. ALAPFOKÚ MŰVÉSZETOKTATÁS

Az általános iskolás tanulók művészeti nevelésének, zenei/képzőművészeti képzésének több évtizedre visszanyúló hagyománya van iskolánkban.

3.2. Művészeti nevelő-oktató munka

3.2.1. Alapelveink

- megalapozni és fejleszteni a zenei/képzőművészeti műveltséget és kifejezőkészséget,
- a zene/képzőművészet sajátos eszközeinek segítségével nevelni és kibontakoztatni a személyiséget,
- felismerni, kibontakoztatni és gondozni a kiemelkedő képességű növendékek tehetségét, és felkészíteni őket a továbbtanulásra,
- képessé tegyük a tanulókat más amatőr együttesekben való részvételre,
- felkelteni a zenei/képzőművészeti élet eseményei iránti érdeklődést,
- cserekapcsolatokat építeni és ápolni;

3.2.2. Művészeti nevelésünk-oktatásunk általános célja és funkciója

A művészeti nevelés lehetővé teszi a zene/képzőművészet iránt érdeklődő, fogékony tanulók képességeinek fejlesztését, jártasságokat alakít ki bizonyos szakterületeken, és gyakoroltatja azokat. Az életkori sajátosságok figyelembevételével, a tanulók érdeklődésére, tehetségére építve alakítja készségeiket, gyarapítja ismereteiket, fejleszti a zenei/képzőművészeti műveltség megalapozásához szükséges kompetenciákat. Művészi értékeket ad át, törekszik az egyetemes kultúra és a nemzeti, népi hagyományok értékeinek megőrzésére, ezáltal gazdagítja az érzelmi életet, a szabadidő tartalmas felhasználására ösztönöz, teljesebbé teszi a személyiséget.

3.2.3. Művészeti nevelésünk-oktatásunk kiemelt célja

A művészeti nevelés eredményes működésének megőrzése és minőségének javítása érdekében egyre nagyobb figyelmet fordítunk a differenciált képességfejlesztésre és oktatásra. A személyiségfejlesztés és a teljesítménycentrikusság harmóniájára törekedve iskolánk tehetségpontként a tehetséggondozásnak és a felzárkóztatásnak egyaránt színtere. A pedagógus kötelessége, felelőssége, hogy tehetséget időben észre vegye és biztosítsa fejlesztését. Ez a

művészeti fejlesztőpedagógia a követelmények teljesítésével éri el a képesség- és személyiségfejlesztést.

Intézményünk

- a tehetséggondozás időszakát nem bizonyos életkorhoz köti, hanem teljes folyamatként kezeli, bár a 10 éves korig terjedő időszakot, mint előkészítő és alapozó szakaszt tartja a legfontosabbnak;
- biztosítja a megfelelő és szakszerű képzést;
- a zenei pályára, versenyekre, fesztiválokra készülő növendékek számára emelt óraszámban biztosítja a felkészülést;
- támogatja a szaktanárok kapcsolatfelvételét és kapcsolattartását a művészeti közép- és felsőfokú intézmények szakembereivel;
- lehetőséget teremt nemzetközi szereplésekre, szakmai utakra;
- fontos a növendékek zeneirodalmi, elméleti és hangszeres tudásának komplex kezelésére, a szellemi fejlődés, az intelligencia sokoldalú megközelítésére
- különös gondot fordít a *fúvószenekari* oktatásra, ezért csak fúvós- és ütős tanszakok működnek Téten;
- Rábacsécsényben a népzenenek vannak hagyományai, ezért ott a népzene műfaj az erősebb

3.2.4. A művészetoktatás fejlesztési követelményei, feladatai

A zeneoktatás legszélesebb körű feladata – az egyéni és a társas zenélésen keresztül – a kultúra iránti igény felkeltése, illetve ösztönzés a kulturális életbe való aktív részvételre. Növendégeink és tanáraink állandó résztvevői a környékbéli települések zenei életének (pl. hangversenyek, térzenék, nemzeti ünnepek megemlékezései, koszorúzás, általános iskolai műsorok, Mikulás nap az óvodában, anyák- és idősök napi műsorok, múzeumi megnyitó).

3.2.4.1. Zenei fejlesztési feladatok

- A zenei képességek fejlesztése (hallás, ritmusérzék, intonációs érzékenység, fogékonyság a dinamika és a hangszín különbségeire, zenei memória és fantázia, előadói és manuális készség, a zenei karakterek iránti érzékenység kialakítása).
- Egészséges hangerő és hangszín kiművelése.
- A zenei olvasás és írás készségeinek megalapozása és továbbfejlesztése.

- A technikai készség, az improvizációs készség és képesség, az alkotó magatartás kialakítása.
- Rendszerezett zenei ismeretek, általános zenei műveltség átadása.
- A zenei műszavak és jelentésük megismertetése.
- A zene logikájának, a harmóniai szerkezet és a forma összefüggéseinek megismertetése.
- A főbb zenei stílusok sajátosságainak, a zeneirodalom nagy korszakainak, népünk zenéjének, a zene történetének és a zeneirodalom nagy egyéniségeinek megismertetése.
- A kortárs zene befogadására nevelés.
- Az értékes zene megszerettetése, rendszeres hallgatása, a növendékek zenei ízlésének formálása.
- A tanulók életkorának megfelelő zenei tárgyú könyvek, ismeretterjesztő művek olvasására való ösztönzés.
- A társzművészetek iránti nyitottság kialakítása.
- A zenei élet eseményei iránti érdeklődés felkeltése, illetve részvétel a zenei életben.
- Tehetséggondozás.
- A zenei pályát választó növendékek felkészítése szakirányú továbbtanulásra.
- A növendékek rendszeres, céltudatos, igényes munkára, hatékony gyakorlásra nevelése.
- A tanulók aktív társas muzsikálásra nevelése.
- Közreműködés az egyéb intézmények kulturális rendezvényein.
- Az amatőr zenekarokban, kamaraegyüttesekben, kórusokban történő aktív részvételre való előkészítés, ösztönzés. Kiemelten a Téti Ifjúsági Zenekarban való részvételre, ezzel is elősegíteni Tét város zenei életének színesítését, a város jó hírének terjesztését, egy jól működő civil közösség alapjainak megteremtését.
- Cserekapcsolatok létesítése zeneoktatási intézményekkel.

3.2.4.2. A feladatok megvalósítását segítő eszközök, eljárások

- az életkornak megfelelő, személyiségjegyeket figyelembevevő, differenciált módszerek kiválasztása, alkalmazása;
- motiváció kialakítása;
- az értékelési rendszer folyamatos alakítása;
- tanulói, tanári, szülői közösségek együttműködése tábor, bál, hangversenyek, versenyek és más rendezvények alkalmával;

3.2.5. Személyiségfejlesztés, tehetséggondozás

A zenetanulás és a képzőművészeti tevékenység intenzíven fejleszt számos képességet, kölcsönhatása más tudományokra és művészetekre egyértelmű, így az itt tanultak hatással vannak a tanulók teljes iskolai munkáját, hatékonyan segítik azt. Az egyéni képzés különleges lehetőségeit kihasználva mód nyílik az individuális képességek maximális fejlesztésére és a továbbtanulásra való felkészítésre.

A tehetséggondozás feladata nem csupán az adott művészeti ághoz kapcsolódó technikai tudás elsajátítása, hanem az egészségesebb, harmonikusabb felnőtté válás elérése. A szorongásos, tanulásban akadályozott vagy sérült gyermekek zenei/képzőművészeti fejlesztése ugyanúgy feladatunk, mint a kiemelkedő tehetségek gondozása. A zene/képzőművészet ehhez kiváló eszköz a kezünkben.

A tehetséggondozó tevékenységünk

- A legtehetségesebbek zenei/képzőművészeti pályairányultságát és pályaválasztását a nevelőtestület figyelemmel kíséri és sikeres továbbhaladását elősegíti.
- A megyei, regionális és országos versenyeken, találkozókra minél nagyobb létszámban képviseltetjük iskolánkat, a tanulóinkat legjobb tudásunk szerint készítjük fel és hozzásegítjük őket a sikeres szerepléshez.
- Továbbképzéseken, meghallgatásokon mutatjuk be tehetségeinket, tanácsokat kérve az elismert szakemberektől.

3.2.6. A tanórán kívüli foglalkozások és szervezési elvei

3.2.6.1. Tanulmányi kirándulások, zenei táborok

A művészeti nevelésünk területén tanulmányi és egyéb kirándulásnak minősülnek az egyes csoportok kölcsönös látogatásai, cserehangversenyei, a zenei/képzőművészeti versenyeken való részvétel, a hangversenyek, az opera- és színházlátogatások, a zenei intézmények, kiállítások, stb. szervezett látogatásai.

A kirándulások és táborok költségeit úgy kell megállapítani, hogy azok a szülőket csak a legszükségesebb mértékben terheljék. Törekedni kell arra, hogy az állami gondozott tanulók anyagi ok miatt ne maradjanak távol a kirándulásokról, és a többgyermekes szülők anyagi megterhelése minél kevesebb legyen.

A nyári (ősz, téli, tavaszi) szünetben az iskola önállóan vagy egyéb szervezetekkel közösen zenei táborot szervezhet. A zenei táborozás főbb célkitűzései: a közösségi nevelés, a közös zenélés, a fúvószenekar fejlesztése, felkészítése. A tanulóknak a kirándulásokon és a táborokon való részvétele önkéntes.

3.2.6.2. Szakmai versenyek

A szakmai versenyek célja a kiemelkedő teljesítményekre való ösztönzés. A versenyek formái: területi, megyei, országos versenyek. Helyes, ha a versenyek hagyományosan, vagy alkalmanként egy-egy évfordulóhoz kapcsolódnak.

3.2.6.3. Zeneiskolai hangversenyek

A növendék- és bemutató hangversenyek (belépődíj nélkül), nyilvános hangversenyek (a téti Művelődési Házban vagy más helyiségben meghirdetett műsorral) rendezhetők. Az iskola tanévenként legalább három növendék hangversenyt szervez. Az intézmény által szervezett nyilvános hangversenyen való szerepléshez a szülői hozzájárulást megadottnak kell tekinteni.

3.2.6.4. Ünnepélyek, megemlékezések, hagyományápolás rendje és feladatai

A tanév végén tanévzáró ünnepélyt tartunk, melyen közreműködik szinte valamennyi zenét tanuló diákunk. További hagyományos megemlékezések, hangversenyek:

- A zene világnapja: október 1.
- Novemberben első növendékhangverseny
- Advent első vasárnapján adventi hangverseny (Téti Ifjúsági Fúvószenekarral közösen) a téti evangélikus templomban
- Advent negyedik vasárnapján karácsonyi hangverseny (Téti Ifjúsági Fúvószenekarral közösen) a téti Művelődési Házban
- Január utolsó szombatján (Téti Ifjúsági Fúvószenekarral közösen) zenész-bál
- Februárban vagy márciusban második növendékhangverseny
- Húsvét hétfőn (Téti Ifjúsági Fúvószenekarral közösen) koncert a téti Művelődési Házban
- A Művészetoktatás Napja: minden év áprilisának utolsó hete
- Májusban harmadik növendékhangverseny
- Tanévzáró hangverseny az összes növendékek részvételével júniusban

- További szereplés: az iskolai évnyitón, évzáróm, ballagáson, a Kisfaludy-napok megnyitóján

3.2.7. Közösségfejlesztés

A művészeti nevelésben résztvevő növendékek számára a szabadidő hasznos eltöltésére és szakmai továbbfejlődése céljából rendszeresen szervezünk hangversenyeket, melyek tanulóink aktív részvételével történnek. Iskolánkban fúvószenekar működik.

3.2.7.1. Közösségfejlesztés fúvószenekari foglalkozásokon

A főtárgyi órákra egyénileg járnak a tanulók. Fontos kialakítani zenélő közösségeket, ahol az együttműködés mellett egymást is jobban megismerik. A közös muzsikálás fejleszti az egymásra figyelmet, a toleranciát, az alkalmazkodó készséget, hiszen különböző szinten lévő tanulók csak akkor tudnak közös produkciót létrehozni, ha az ügyesebb segíti a gyengébbet, ugyanakkor a jobban teljesítő növendék húzóerőként is hat a fejlődni vágyó tanulóra. Kisebb csoportokban is érvényesül ez a hatás, de a zenekarokban még intenzívebben fejlődik a gyermekek közösségi tudata.

A hetenként ismétlődő próbák alatt a tanulók megismerik egymást, barátságok szövődnek, jobban kötődnek az iskolához, az együtteshez, a városhoz. A koncerteken átéli az együtt alkotás élményét.

A befelé forduló, gátlásos gyermeknek nagy lehetőség a közösségi, zenekari játék, hiszen így anélkül lehet a produkció résztvevője, hogy a figyelem kizárólag rá koncentrálódna. Az a gyerek, aki csak magának szeret zenélni, szorong, ha egyedül kell kiállni. Az egyéni szerepléseken alulteljesít. A közös szereplések során az egyéni felelősség érzete kevésbé súlyos teher, nagyobb a sikerélménye.

3.2.7.2. A tanszaki és növendékhangversenyek

A tanszaki és növendékhangversenyek lényeges részei a gyerekek közösségi életének. Szervezhetők közös koncert- és múzeumlátogatások, kirándulások, ahol iskolán kívül találkoznak egymással, szereznek újabb művészeti élményeket, tapasztalatokat a társművészetek és a zene/képzőművészet kapcsolatáról.

Az iskolai munka során, valamint az intézmény belső és külső rendezvényein az iskola dolgozóitól és növendékeitől elvárt a helyhez és alkalomhoz illő, megfelelő viselkedés és öltözködés.

Az egymás közötti kapcsolatokban kívánatos a toleráns, segítőkész, tiszteletteljes magatartás és problémamegoldásra törekvő kommunikáció.

3.2.8. Az alkalmassági és a tanulmányok alatti vizsgák rendje

3.2.8.1. Felvétel, beiratkozás rendje

Az alkalmassági meghallgatásokat általában június elején tartjuk, szeptember első hetében lehet még esetlegesen beiratkozni. A meghallgatás eredményéről értesítjük a tanulókat, illetve hozzátartozójukat (szülőket, gondviselőjüket). Ha egy tanszakra több jelentkező van, mint férőhely, a jelentkezőket az év végi meghallgatás eredménye és az alkati megfelelés alapján rangsoroljuk.

A főtárgy, a kötelező tárgy és a választható tárgy osztályba sorolása eltérhet egymástól.

A művészeti oktatásban résztvevő tanuló térítési-, vagy tandíjat fizet. A beiratkozás a „Nyilvántartási lap” kitöltésével és a szülői nyilatkozat alapján a tanév első félévére a térítési-, vagy tandíj befizetésével történik.

A művészetoktatásban való részvétel a térítési- vagy tandíj befizetésével történik.

3.2.8.2. Csoportbeosztás

A csoportba sorolásnál figyelembe kell venni a csoportok maximális létszámára vonatkozó rendelkezéseket. A törvényben megadott maximális létszámot túllépni csak fenntartói engedéllyel lehetséges.

Törekedni kell arra, hogy a tanulók képességeik szerint és más iskolai, vagy iskolán kívüli elfoglaltságukkal összhangban legyenek beosztva. Óraütközés esetén elsőbbséget élvez a közismereti iskolai tanítási óra, ezt követően a művészeti nevelés órái, majd az iskolán kívüli egyéb elfoglaltság.

Az a tanuló, akinek kérésére a választható tantárgyak óráinak látogatását az intézmény biztosította, köteles a tanórákat a főtárgy és a kötelező tárgy óráival azonos rend szerint látogatni.

A kötelező és választható tárgyak közül külön elbírálást és eljárást igényelnek a következők:

- szolfézs óra a zeneiskola 4. évfolyamáig kötelező;
- korrepetíciós óra minden évfolyamba kötelező;
- a fúvószenekari óra és a kórus választható, illetve kötelezően választható tárgyként jelentkezik; második évfolyamtól (ha gyermek felkészültsége lehetővé teszi) ajánljuk, és biztosítjuk a gyermekek számára.

3.2.9. A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzési és értékelési módja, és a szorgalom minősítése

3.2.9.1. A tanulmányi munka ellenőrzése, értékelése

Havi osztályozás

A tanulónak minden olyan tantárggyal összefüggő lényeges megnyilatkozását, teljesítményét, amelyre félévkor, ill. a tanév végén számszerű osztályzatot kap, tanulmányi eredménye és szorgalma alapján havonként érdemjeggyel kell értékelni. A tanév folyamán a tanulók munkáját ún. részjegyekkel, havonta egy alkalommal pedig átlagjegyekkel osztályozni kell. A részjegyeket célszerű egy-egy kisebb feladat elvégzésére serkentő cézzal adni, és nem feltétlenül törvényszerű, hogy a havi átlagjegy a részjegyek középarányosa legyen. A kettő közötti nagyarányú eltérés azonban nem kívánatos.

Az osztályzás a tantervi követelmények, valamint a tanuló gyakorlati és elméleti eredményeinek egybevetése alapján történik

- a főtárgy, előképző 2. évfolyam, hangszeres előkészítő, a szolfézs, a zeneelmélet és a zeneirodalom tárgyak esetén: jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1).
- előképző 1. évfolyam, zenekar, korrepetíció, kórus esetén: jól megfelelt, megfelelt, nem felelt meg bejegyzéssel történik.

Az érdemjegyekről a tanuló szülőjét az ellenőrző könyv útján tájékoztatni kell.

A félévi és tanév végi osztályozás

A tanulók munkáját félévkor és tanév végén osztályozni kell. A félévi, ill. tanév végi osztályzatnak a tanuló félévi, ill. egész tanévi munkáját, valamint a tanév végi beszámolón mutatott teljesítményét kell tükröznie.

A félévi osztályzatot a tanár állapítja meg a meghallgatás és havi érdemjegyek alapján.

A tanév végén főtárgyból bizottság előtt beszámolót kell tenni. A beszámolón az érdemjegyet a főtárgy tanár javaslata alapján a bizottság állapítja meg. A bizottság elnöke a munkaközösség-vezető, vagy megbízottja, tagjai az azonos, vagy rokon szakon tanító tanárok.

Az egész tanévi munkája alapján kell osztályozni azt a tanulót, aki betegség, vagy más indok miatt a beszámolón megjelenni nem tud és távolmaradásának okát hitelt érdemlően, írásos igazolással bizonyítja.

A fúvószenekar tantárgyból és kórusal tanév végén beszámoló nincs, az értékelést a végzett munka alapján a tanár állapítja meg.

Korrepetíciós órán félévente legalább 10 alkalommal kell felkészülten részt venni. Ennek megfelelően értékelése jól megfelelt, megfelelt, nem felelt meg bejegyzéssel történik.

A tanulmányi munka értékelésének szempontjai

5 jeles	A tantervi követelményeknek kifogástalanul eleget tesz. Ismeri, érti, tudja a tananyagot, mindezt alkalmazni is képes. A technikai és mechanizmusbeli követelményeket biztosan oldja meg és azokat zeneileg is kiválóan alkalmazza. Szóbeli feleletei és írásbeli munkái is teljes önállóságra vallanak.
4 jó	A tantervi követelményeknek megbízhatóan, csak kevés és jelentéktelen hibával tesz eleget. Hasonló az ötöshöz, de apró bizonytalanságai vannak. A tananyag alapvető részeit tökéletesen tudja, ismereteit a feladatok megoldásában is különösebb nehézség nélkül alkalmazza.
3 közepes	A tantervi követelményeknek pontatlanul, néhány hibával tesz eleget. A tanterv alapvető anyagát jól elsajátította, az alapvető mechanizmusbeli nehézségeket leküzdötte, a lényegesebb kérdések megoldásában némi nehézségek mellett elfogadható eredménnyel azokat alkalmazza. Munkáiban kisebb bizonytalanságot mutat, amelyet a tanár segítségével le tud küzdeni.
2 elégséges	A tantervi követelményeknek súlyos hiányossággal tesz csak eleget, de a továbbhaladáshoz szükséges ismeretekkel, jártassággal rendelkezik. Mechanizmusbeli hibái is hátráltatják a tantervi anyag biztos alkalmazását (hangokban, intonációban, stb.), még a tanár segítségével is. Elképzelései a művek zenei tartalmát illetően nagyon minimálisak, ritmushibákkal küzd és folyamatosan ellenőrzésre szorul.
1 elégtelen	A tantervi követelményeknek nevelői útmutatással sem tud eleget tenni. A minimumot sem tudja.

3.2.9.2. A szorgalom értékelése és szempontjai

A főtárgy és a szolfézs tanulásában tanúsított szorgalmat folyamatosan havonként értékelni kell. Erről a szülők az ellenőrző könyv útján kapnak tájékoztatást. A szorgalom minősítésére négy fokozatot kell használni: példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2).

Szorgalom	Példás	Jó	Változó	Hanyag
1. Tanulmányi munkája	céltudatos, törekvő, odaadó, igényes a tudás megszerzésére	figyelmes, törekvő	ingadozó	hanyag, lassító
2. Munkavégzése	kitartó, pontos, megbízható, lankadatlan	rendszeres, többnyire önálló	rendszeretlen hullámzó önállótlan	megbízhatatlan, gondatlan
3. Kötelességtudata	kifogástalan	megfelelő, néha ösztökélni kell	felkészültsége gyakran felületes	felkészültsége állandóan felületes
4. Tanórákon kívüli információk felhasználása	rendszeres, érdeklődő	előfordul, ösztönzésre dolgozik	ritkán nem	egyáltalán nem

A szorgalom minősítését félévkor betűvel és számmal az ellenőrző könyvbe és a főtárgyi naplóba, év végén a főtárgyi naplóba, a törzskönyvbe és a bizonyítványba kell bejegyezni, a megfelelő tárgy rovatánál.

3.2.10. Tanulmányok alatti vizsgák szabályai

3.2.10.1. Osztályozó vizsga

Amennyiben a tanuló a tanév során a tanítási órák több mint egyharmadát igazoltan mulasztotta, a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet.

3.2.10.2. Az összevont beszámoló

Rendkívüli előrehaladás esetén a szaktanár és a tanszakvezető együttes javaslata alapján az igazgató engedélyezheti, hogy a tanuló a tanév végén két, esetleg több osztály anyagából tegyen összevont beszámolót. A főtárgyi beszámoló anyagát kétharmad részben a magasabb osztály anyaga alapján kell az osztályzatot megállapítani.

Összevont beszámolót a tanév végi beszámolókkal egyidejűleg, vagy az igazgató által megadott időben lehet tartani. Az összevont beszámolót írásban kell kérni. A kérelmet legkésőbb május 10-ig lehet az igazgatóhoz benyújtani.

3.2.10.3. A felmentés

Ha a tanuló valamely kötelezően választandó tantárgy tanulása alól felmentést kapott, félévkor és tanév végén beszámolót köteles tenni. (A felmentést a szülő írásbeli kérelme alapján az intézményvezető bírálja el.)

3.2.10.4. A javítóvizsga

Kötelező tantárgyból a tanév végén kapott elégtelen osztályzat esetén a tanuló augusztus 15. és augusztus 31. között javítóvizsgát tehet. A javítóvizsga napját az intézményvezető jelöli ki és az iskola hirdetőtábláján teszi közzé. A javítóvizsga idejéről és a tudnivalókról a tanulók szüleit értesíteni kell. Ha a tanuló a javítóvizsgán nem jelenik meg, vagy azon nem felel meg, tanulmányait csak az osztály megismétlésével folytathatja.

A javítóvizsgát bizottság előtt kell megtartani, melynek elnöke az intézményvezető, vagy megbízottja, tagjai a kérdező tanár és még egy azonos, vagy rokon szakos tanár.

A javítóvizsga eredményét a főtárgy tanára vezeti be a törzskönyvbe és a bizonyítványba. A záradékot az intézményvezető és a főtárgy tanára írja alá. Az eredményhirdetés a bizonyítvány kiosztásával történik. A javítóvizsga nem nyilvános és nem ismételhető meg.

3.2.10.5. A pótló vizsga

Pótló vizsgát tehet az a tanuló, aki az osztályozó, alap- vagy záróvizsgáról neki fel nem róható okból távol marad, és ezt igazolja. A pótló vizsga időpontját intézményvezető jelöli ki az iskola számára megszervezhető legközelebbi időpontban.

3.2.10.6. A művészeti alapvizsga és záróvizsga

Az alapfokú, ill. továbbképző évfolyamot befejező tanulók művészeti alap-, ill. művészeti záróvizsgát tehetnek. A vizsgára írásban kell jelentkezni. A vizsga letétele nem kötelező, de elmaradása esetén a művészetoktatási tanulmányok magasabb évfolyamban nem folytathatóak. A vizsga intézményi keretek között szervezhető. A vizsgabizottság tagjai az adott tanszak vezetője, ill. a vizsgázó tanuló szaktanára.

A művészeti alap- és záróvizsgát a tanév végi vizsgák idején, azoktól elkülönítetten kell megszervezni. A vizsgáról jegyzőkönyvet kell készíteni, az osztályvizsga szabályai szerint.

A művészeti alapvizsga

- A továbbképző évfolyamokon való továbbtanulásra jogosít.
- Követelményeit és témaköreit a helyi tantervek tartalmazzák tanszakonként.

A művészeti záróvizsga

- Követelményeit és témaköreit a helyi tantervek tartalmazzák tanszakonként.

3.2.10.7. Előrehozott vizsga

Az alapfokú művészetoktatásban tanulók számára szervezhető előrehozott vizsga. Előrehozott művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga az egyes tantárgyra előírt iskolai tanulmányi követelmények teljesítése után, a tanulói jogviszony fennállása alatt, az iskolai tanulmányok teljes befejezése előtt szervezhető.

3.2.10.8. A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés

Mentesülhet az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen – egyéni versenyzőként – az adott tanévben döntőbe került.

Ha a tanuló már rendelkezik a zeneművészeti/képzőművészeti ág valamelyik tanszakán megszerzett művészeti alapvizsgával vagy záróvizsgával, akkor az adott tantárgyakból a vizsga alól felmentés adható.

3.2.10.9. A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése

A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán vizsga tantárgyanként külön-külön osztályzattal kell minősíteni.

Amennyiben az intézmény előrehozott művészeti alapvizsgát vagy záróvizsgát szervez, úgy annak eredményét a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán figyelembe kell venni.

A művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga eredményét a vizsga tantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a végső eredmény meghatározásában a főtárgyból kapott osztályzat a döntő.

Eredményes művészeti alapvizsgát, illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsga tantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette. Sikertelen a vizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott. Sikertelen vizsga esetén

a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

3.2.11. Felsőbb évfolyamba lépés

A művészetoktatás felsőbb évfolyamába az a tanuló léphet, aki a közvetlenül megelőző osztályt eredményesen befejezte, arról bizonyítványt kapott és tanulmányaiban nincs megszakítás.

A magasabb évfolyamba lépés feltételei

- Az előírt tanulmányi követelmények sikeres teljesítése.
- Az előképzősöknél az első osztályba lépésnél szöveges értékelés.
- Első osztálytól legalább elégséges érdemjegy.
- Egy elégtelen érdemjegy esetén a tanuló javítóvizsgát tehető

Felmentés vagy más ok miatt a tanuló évfolyamba sorolása szolfézs, ill. főtárgy esetében eltérhet egymástól. Ezt a bizonyítványban és a törzskönyvben is fel kell tüntetni. Ebben az esetben a felsőbb évfolyamba lépésnél a hangszeres (főtárgy) osztályát kell figyelembe venni.

A továbbképző évfolyamon az a tanuló folytathatja tanulmányait, aki sikeres alapvizsgát tett.

3.2.12. Tanulmányok folytatása ugyanazon az évfolyamon

Ha a tanuló önhibáján kívüli okok miatt nem tud eleget tenni a tantervi követelményeknek (huzamosabb betegség, tanév közben történő felvétel) az igazgató engedélyével évfolyamát folytathatja. Ugyanabban az évfolyamban tanulmányokat folytatni egy-egy tantárgyból is lehet. Ilyenkor a tanuló a többi tárgyból magasabb osztályba léphet.

3.2.13. Évfolyamok összevonása

Az igazgató engedélyével a művészetoktatás két vagy több évfolyamára megállapított tanulmányi követelményét egy tanévben vagy annál rövidebb idő alatt is teljesítheti a tanuló.

3.3. Helyi tanterv

3.3.1. Zeneművészeti ág

3.3.1.1. A helyi tanterv általános irányelvei

A művészetoktatási program a zeneművészeti ágon három pedagógiai szakasznak megfelelően (2 év előképző, 6 év alapfok, 4 év továbbképző) a tanulók általános életkori és egyéni

sajátosságainak figyelembevételével tartalmazza az egyes tanszakok tantervi irányelveit és a gyakorlati, elméleti tantárgyak arányát. Minden tanszaknak van főtárgya és kötelező melléktárgya (gyakorlati, elméleti), valamint lehet fakultatív melléktárgya (gyakorlati, elméleti) is.

A tanulók tehetségük és pályaorientációjuk alapján eltérő képzési időben részesülnek. Az emelt szintű oktatás időtartama 50-100%-kal emelhető, de nem haladhatja meg a heti 6 órát.

3.3.1.2. A zeneművészeti ág képzés struktúrája, óraterve, tantárgyai

A zeneművészeti ág képzési struktúrája

Tanszakok és tantárgyak

- **Klasszikus zene műfaj:**
 - *Fafűvós tanszak tantárgyai:* furulya, fuvola, klarinét, szaxofon
 - *Rézfűvós tanszak tantárgyai:* trombita, kürt, harsona–tenorkürt–baritonkürt, tuba
 - *Akkordikus tanszak tantárgya:* ütő
 - *Billentyűs tanszak tantárgya:* Rábacsécsényben zongora
 - *Zeneismeret tanszak tantárgya:* szolfézs, zenetörténet-zeneirodalom
 - *Kamarazene tanszak tantárgyai:* zenekar, Rábacsécsényben kórus
- **Népzene műfaj:**
 - *Pengetős tanszak tantárgya:* citera (Rábacsécsény)
- **Hangszeres tanszakok – egyéni képzés**
 - *Főtárgy:* hangszeres tantárgyak
 - *Kötelező tantárgy:* szolfézs*
 - *Kötelezően választható tantárgyak:* zenekar, zeneirodalom, kórus
 - *Választható tantárgyak:* zenekar, kórus
 - *Korrepetíció (zongorakíséret):* a hangszeres (kivéve zongora és citera) tanszakok tantárgyaihoz szorosan kapcsolódó kötelező kiegészítő foglalkozás.

***Ha a tanuló már teljesítette a kötelező tantárgy követelményeit (szolfézs alapfok 4. évfolyam), akkor helyette a kötelezően választható tantárgyak közül köteles egyet felvenni.**

Óraterv (átmeneti időszak)

Az „A” tagozatos óratervek magukba foglalják az előképző, az alapfokú és a továbbképző évfolyamokat. Az előképző évfolyamokat nem kötelező elvégezni.

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	(1)	(2)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Főtárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	(2)	(2)	2	2	2	2						
Kötelezően választható tantárgy							2	2	2	2	2	2
Választható tantárgy	(0-2)	(0-2)	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2
Összes óra	(4-6)	(4-6)	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A képzés évfolyamainak számai

(2)+6+4 évfolyam: furulya, fuvola, klarinét, szaxofon, trombita, kürt, harsona, tenorkürt-baritonkürt, tuba, ütő, zongora, citera

A tanítási órák időtartama

- *Főtárgy*: hangszeres tanszakok „A” tagozaton 2x30 perc (egyéni)
- *Kötelező tantárgy*: Szolfézs „A” tagozaton a 4. évfolyam végéig 2x45 perc (csoportos)
- *Kötelezően választható tantárgy*: 5–10. évfolyamig
- *Csoportos foglalkozás*: 2x45 perc (zenekar, kórus: minimum 9 fő)
- *Választható tantárgy*: Az előképző 1. évfolyamától a képzés teljes idejében 1 vagy 2 tantárgy.
- *Csoportos foglalkozás*: minimum 1x45 perc (zenekar, kórus: minimum 9 fő)

Korrepetíció (zongorakíséret): a hangszeres (kivéve zongora és citera) tanszakok tantárgyaihoz szorosan kapcsolódó kötelező kiegészítő foglalkozás.

A képzési ideje:

- „A” tagozaton minimum
 - Ek. 1-2, 1. évfolyamon 5 perc

- 2-3. évfolyamon 10 perc
- 4. évfolyamtól 15 perc
- „B” tagozaton minimum
 - évfolyamig 10 perc
 - 1-4. évfolyamon 15 perc
 - 4. évfolyamtól 20 perc

A „B” tagozaton főtárgy órák 2x45 perc, ami csak a második évfolyamtól választható. „B” tagozatra a növendéket az alapfok 2. évfolyamától kezdődően járhatnak.

3.3.2. Képző- és iparművészeti ág

3.3.2.1. Az alapfokú képző- és iparművészeti oktatás célrendszere és funkciói

Képzőművészeti oktatás a rábacsécsényi tagiskolában működik. Az alapfokú művészetoktatás célja, hogy hozzásegítse a tanulókat a külvilág tudatos érzékeléséhez, tanulmányozásához, valamint a belső látás és a képzelet finomításához, tudatosításához. A tanulók belső világának gazdagítása teszi lehetővé, hogy egész személyiségük használni és hasznosítani tudja az összegyűjtött és egyre tudatosabban szelektált vizuális információkat. Az élményszerű tapasztalások és képzetek teremtik meg az önmeghatározások és önkifejezések egyre differenciáltabb formáit.

Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység – nyitottság, igényesség, ízlés, erkölcsi fogékonyság – alakítására, a látás kiművelésére és tudatosítására. A követelmény és tantervi program bővíti a képi műveltséget, a képi emlékezetet és képzeletet. A tervező, konstruáló, anyagformáló, eszközhasználó, tárgykészítő és környezetalakító tevékenységek gyakorlata finomítja a kéz ügyességet, technikai érzékenységet, valamint erős érzelmi–motivációs bázist teremt, mely fejleszti a gondolatok, érzések, elképzelések, tapasztalatok vizuális eszközökkel való megjelenítésének képességét is.

A program keretében folyó vizuális nevelés alkalmat ad a képző- és iparművészeti tevékenységek iránt érdeklődő tanulók szellemi és gyakorlati képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző művészeti szakterületeken való jártasságok megszerzését. A képzés nagymértékben elősegíti a tanulók személyiségfejlődését és biztosítja a tehetséggondozás lehetőségét. Figyelembe veszi az életkori sajátosságokat; a tanulók érdeklődésére, a kézműves hagyományokra, valamint a klasszikus és kortárs képző-és iparművészeti, médiaművészeti

értékekre építve gyarapítja ismereteiket, s alakítja készségeiket. Az alapfokú és továbbképző évfolyamokon fejleszthetik vizuális műveltségüket, és különféle szakirányú területeken szerezhetnek jártasságot.

A vizuális művészeti oktatás megismerteti a tanulókkal az adott művészeti ág műfaji sajátosságait, a művészi kommunikáció megjelenítési módjait. A képzés célja az is, hogy a múlt értékeit megszerettesse és tovább éltesse, segítsen a hagyománytisztelet megteremtésében.

A képző- és iparművészeti ág sajátosságai

- tevékenységközpontúság – a tanulók a vizuális tananyagtartalmakat, feladatokat gyakorlati, tapasztalati módon, különböző tevékenységek által, komplex témákba ágyazottan dolgozzák fel, amelyben a cselekvésből származó tapasztalat adja a tanulás alapját;
- feladattudatosság – egy témával, témakörrel való hosszabb idejű elmélyült foglalkozás, mely elősegíti a tanulók türelmének, kitartásának fejlődését;
- alkotói magatartás – amelyben fontos szerepet kap a nyitottság, az egyéni látásmód, a lényegkiemelés, a problémaérzékenység és problémamegoldás képessége;
- komplexitás – amely átjárhatóságot biztosít a képző- és iparművészeti, a népművészeti és médiaművészeti területek között, illetve az egyéb művészeti ágak között;
- folyamatszerűség az egyes feladatok végig vitelében és a szervesen kapcsolódó, egymásra épülő feladatsorokban, projektekben;
- kreatív cselekvőképesség, melynek fontos részterülete a kísérletező kedv, bátorság, lényeglátás, szituativitás, döntésképeség, nézőpontváltás, sorrendmódosítás;
- interaktivitás és együttműködési készség, mely feltételezi a személyközi kapcsolatokat aktivitását, a kooperációt és innovációt,
- tanulók önkifejezési készségének kialakítása és mélyítése a személyre szabott feladatok, egyéni korrektúra megvalósulása révén,
- szociális érzékenység és empátia, az én- tudatosság, önszabályozás és önállóság fejlesztése.

3.3.2.2. A képzés struktúrája

Tanszakok és tantárgyak

- *Képzőművészeti tanszak (3. alapfokú évfolyamig)*
 - Főtárgy:
 - Vizuális alapozó gyakorlatok (előképző 1–2. évfolyama)
 - Grafika és festészet alapjai (1–3. alapfokú évfolyam)
 - Kötelező tantárgy:
 - Vizuális alkotó gyakorlat
 - Választható tantárgy:
 - *Vizuális alapozó gyakorlatok*
 - *Népművészet*
 - *Művészettörténet*
- *Tanszakok a 4. alapfokú évfolyamtól a továbbképző 10. évfolyamáig:*
 - Grafika és festészet tanszak – főtárgy:
 - Grafika és festészet műhelygyakorlat
 - Környezet- és kézműves kultúra tanszak – főtárgy:
 - Környezet- és kézműves kultúraműhely-gyakorlat
 - Kötelező tantárgy:
 - Vizuális alkotó gyakorlat
 - Választható tantárgyak:
 - *Népművészet*
 - *Művészettörténet*

A tantárgyak tartalma

Moduláris rendszer szerint *alapmodul* a vizuális alkotó gyakorlat, a grafika és festészet alapjai, *egyedi szakmai modul* a műhelygyakorlat.

A vizuális alkotó gyakorlat a képző-és iparművészeti ág, az ősi és kézműves tárgyformálás, a médiaművészet sokféle tevékenységének megismertetésére szolgál. Feladata a vizuális eszköztár bővítése, a művészi kifejezési formanyelv kialakítása, gazdagítása, változatos kreatív feladatsorokon keresztül.

A grafika és festészet alapjai tantárgy a képi kifejezés változatos módjainak elsajátítását és alkalmazását teremti meg. Előkészíti és megalapozza a művészi igényű szakmai munkát.

A műhelygyakorlat lehetővé teszi az ősi, a hagyományos és a kortárs képző- és iparművészeti, valamint médiaművészeti szakirányú tevékenységek elsajátítását. A tanuló a helyi lehetőségektől függően a műhelygyakorlatok közül érdeklődésének és képességének megfelelően választ.

Óraterv (átmeneti időszak)

Tantárgy	Évfolyamok									
	Alapfok						Továbbképző			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Főtárgy	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	2	2	2							
Kötelezően választható tantárgy				2	2	2	2	2	2	2
Választható tantárgy	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2
Összes óra	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6

A táblázat „Összes óra” rovatában az első szám az ajánlott heti minimális óraszámra, míg a második helyen szereplő szám a szakmai program optimális teljesítéséhez szükséges időre utal.

A vizuális alkotó gyakorlat és a műhelygyakorlatok órászáma 1–3 vagy 3–1 arányban átcsoportosítható.

A főtárgyak képzési ideje

3 alapfokú évfolyam: Grafika és festészet alapjai

3 alapfokú + 4 továbbképző évfolyam: Grafika és festészet műhelygyakorlat

A tanítási órák képzés ideje: 2 x 45 perc

3.3.2.3. A képző-és iparművészeti oktatás általános fejlesztési követelményei

Kiemelt kompetenciák a képző-és iparművészeti oktatás területén

A kiemelt kompetencia területek a vizuális művészeti alkotótevékenység által a személyiség fejlesztését, az önkifejezés kibontakoztatását segítik. Olyan tulajdonság-együttest alakítanak ki, amely lehetővé teszi a változó élethelyzetekhez való rugalmas alkalmazkodást, a probléma felismerést, a probléma megoldást.

Bemeneti kompetenciák: iskolai előképzettség nem szükséges, de az iskolában működő képzőművészeti szakkör tanulói különbözeti vizsga után magasabb évfolyamba is felvehető.

Szakmai kompetenciák

- A környezet által közvetített üzenetek befogadása
- A környezet által közvetített üzenetek értelmezése
- Tervezési készség
- Alkotói magatartás
- Kreativitás
- Vizuális gondolkodás
- Vizuális kifejezőkészség
- Eszközhasználati készség
- Anyaghasználati készség
- Komplex szemlélet
- Tudatos környezetformálás igénye
- Biztonságos munkavégzés képessége
- Az esztétikum iránti igény és befogadóképesség
- Problémaérzékenység
- Véleményformálási képesség

Személyes kompetenciák

- Nyitottság
- Fejlődőképesség
- Önállóság
- Önkifejezés
- Rugalmasság
- Érzékenység
- Kísérletező kedv
- Interaktivitás (személyközi kapcsolatok aktivitása, kooperáció)

Társas kompetenciák

- Motiválhatóság
- Empatikus készség
- Együttműködési készség
- Kezdeményezőkészség
- Segítőkészség

Módszerkompetenciák

- Figyelemösszpontosítás
- Gyakorlatias feladatértelmezés
- Ismeretek helyénvaló alkalmazása
- Következtetési képesség
- Kreativitás, ötletgazdagság
- Módszeres munkavégzés
- Nyitott hozzáállás
- Probléma felismerés, –megoldás
- Tervezési készség
- Új ötletek, megoldások kipróbálása
- A munkakörnyezet tisztántartása

4. MELLÉKLETEK

4.1. A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztő programja

A **NAT alkalmazása** a SNI tanulók iskolai nevelésében, oktatásában is alapidokumentum, a benne meghatározott kiemelt fejlesztési feladatok a SNI tanulók számára is érvényesek.

Az intézmény pedagógiai programjának és a helyi tantervének elkészítésekor figyelembe vettük:

- a köznevelési törvény, a NAT és a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról szóló 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet (továbbiakban: Irányelv) vonatkozó előírásait,
- a szülők elvárásait,
- és a tanulók sajátosságait.

Az „**Irányelv**” biztosítja, hogy:

- a fejlesztés megfelelő tartalmak közvetítése során valósuljon meg, segítse a minél teljesebb önállóság elérését és a társadalomba való mind teljesebb beilleszkedést;
- a követelmények igazodjanak a fejlődés lehetséges üteméhez;
- ha szükséges a fejlesztés terjedjen ki az iskoláskor előtti képességfejlődés területeire is;
- a rehabilitációs célú fejlesztő terápiák programjai váljanak az intézmény pedagógiai programjának tartalmi elemeivé;
- a tanulókat a nevelés-oktatás, fejlesztés ne terhelje túl.

Ennek érdekében **az Irányelv meghatározza:**

- a tartalmak kijelölésekor egyes területek módosítását;
- a sérült képességek rehabilitációs, habilitációs célú korrekciójának területeit;
- a nevelés, oktatás és fejlesztés a szokásosnál nagyobb mértékű kiterjesztésére vonatkozó javaslatokat.

A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, magatartási nehézségekkel, tanulási zavarokkal, illetve rész-képesség-zavarokkal küzdő gyerekek felzárkóztatására és fejlesztésére nagy hangsúlyt fektetünk.

Az egyéni képességek minél jobb kibontakoztatását, a gyengébben teljesítők felzárkóztatását az egyes szaktárgyakhoz kapcsolódó tanórán kívüli felzárkóztató, képességfejlesztő foglalkozásokkal segítjük

Fejlesztő programunk a játékoságon, a tapasztalatszerzésen, az életkori sajátosságokon, a pozitív érzelmeket keltő tevékenységeken alapul. A program megvalósítását fejlesztőpedagógus, gyógypedagógus, logopédus, iskolapszichológus látja el.

Tevékenységi területek, lehetőségek:

- Az alapkészségek mindennapos fejlesztése.
- Rugalmas, a tanulók szintjéhez igazodó követelményrendszerrel, a tananyag feldolgozásának speciális módszereivel, a tananyag szükség szerinti átrendezésével biztosítani a tantervi minimum teljesítését.
- Speciálisan kiscsoportos vagy egyéni felzárkóztató foglalkozások szervezése.
- Folyamatos korrekció, ellenőrzés, értékelés, önértékelés.

Tevékenységi formák

Tanórán belül törekszünk

- az egyéni képességekhez igazodó munkaformák,
- egyéni fejlesztés, értékelés,
- csoportos fejlesztés,
- tanórai differenciálás,
- kooperatív munkaformák alkalmazására.

Tanórán kívül működik

- napközitthon,
- tanulószoba,
- erdei iskola,
- múzeumlátogatás, könyvtárhasználat, színházlátogatás,
- tanulmányi kirándulások,

- egyéni, kiscsoportos rehabilitáció,
- fejlesztő foglalkozások,
- felzárkóztatás.

Az alapfokú oktatás megvalósítása mellett a sajátos nevelési igényű tanulók integrált oktatásának irányelvei, céljai, feladatai

Intézményünk feladatának tartja a tanulási zavaros (diszlexiás, diszgráfiás, diszkalkuliás) és magatartászavaros gyermekek integrációját. Feladatvállalásunk a következő alapokon nyugszik: az integráció gondolata a humánus alapértékek elfogadását jelenti és a fogyatékos fogalmának újragondolását feltételezi. Fontos annak felismerése és a tanulókkal való felismertetése is, hogy átmenetileg vagy tartósan bárki szorulhat speciális segítségre, hogy mindannyian "különbözőek vagyunk", s ez a sokszínűség nem negatívumot, hanem pozitívumokat jelent a közösségek és a társadalom számára.

Az integráció pozitív magatartásmintákat közvetít. A speciális szükségletű gyermeket reális önértékelésre, képességei maximális kibontakoztatására serkenti, a nem sérült gyermekek pedig megtanulják a hozzájuk való alkalmazkodást, a segítségnyújtást. Ez pedig hosszú távon az előítéletek enyhüléséhez, a "másság" értékeinek társadalmi méretű elismeréséhez vezethet. A sajátos nevelési igényű tanulóknak a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő integrált nevelése-oktatása valósul meg intézményünkben.

Az együttnevelés során fontos feladatunknak tekintjük az iskola pedagógusainak, a szülők és a tanulók közösségének felkészítését a sajátos nevelési igényű tanulók fogadására. Az együttnevelés megvalósításában, a különböző pedagógiai színtereken a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesül.

Fejlesztő-nevelő munkánkat a hagyományos pedagógiai elveken túl a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai fejlesztésének irányelvei determinálják.

Az iskolai képzés teljes időtartama alatt törekszünk arra, hogy a sajátos nevelési igényű tanulók személyisége minél harmonikusabban és teljesebben kibontakozzon, képesek legyenek a társadalom által elfogadott normák szerint, saját igényeiket megvalósítva kiegyensúlyozott, boldog életet élni.

A sajátos nevelési igényű tanulók képzése során a legfontosabb szempontok

- az értelmi, a testi és érzelmi fejlődés folyamatos pozitív változása,
- a sérült részképességek folyamatos fejlesztése,
- egyéni szükségletek,
társadalmi
beillesztés.

Mindehhez olyan iskolai légkört kell teremteni, amelyben mind a tanuló, mind a felnőtt jól érzi magát, ahol az emberi és társas kapcsolatok a kölcsönös tiszteleten alapulnak, ahol minden tanuló teljes értékű emberként élheti meg önmagát, a másságot is elfogadva.

A követelmények elsajátíttatása a beszéd, nyelvi és egyéb tanulási zavarok kompenzálása és megszüntetése érdekében végzett folyamatos korrekciós, rehabilitációs, intervenciós és sérülés-specifikus egyéni és **kiscsoportos terápiás programok segítségével** történik, részben saját szakembereink, részben utazó gyógypedagógusi hálózat segítségével.

Legnagyobb hangsúlyt az anyanyelv és irodalom, a matematika, a testnevelés és sport, a művészetek műveltségi területei kapnak.

Ennek érdekében a következő pedagógiai alapelvek megvalósítására törekszünk:

- a sérült személyiség fejlesztése gyógypedagógiai eszközökkel,
- a tanulók egyéni képességeinek, eltérő fejlődési ütemének figyelembe vétele az oktatás és nevelés folyamatában,
- egységes nevelési elvárásokkal a követelmények biztonságossá tétele,
- támasz és segítségnyújtás a tanulási folyamatokban, az emberi törekvésekben,
- a speciális nevelési szükségletek kielégítése a nevelés-oktatás minden területén.

Céljaink

- a sajátos nevelési igényű tanulók képességfejlesztése a hiányosan működő pszichés funkciók, sérült részképességek terápiás jellegű korrekciójával,
- a differenciált, szükségletekhez igazodó felzárkóztatás a rehabilitációs és rehabilitációs eljárásokkal,
- az általános műveltség megalapozása,
- az eredményes társadalmi beilleszkedés feltételeinek megteremtése az önálló életvezetési technikák elsajátításával, gyakorlásával, toleráns magatartás kialakítása a

személyiség gazdagításával, az általános emberi értékek és normák elfogadtatásával.

Az iskolánkban folyó nevelés-oktatás fő feladatai a sajátos nevelési igényű tanulók szempontjából

- az alapidokumentumok által szabályozott ismeretanyag elsajátíttatása az évfolyamok, osztályfokok, tantárgyi sajátosságok, egyéni különbségek figyelembevételével,
- a mentális képességek fejlesztése a megismerő funkciók egyénre szabott terápiás jellegű korrekciójával,
- az ismeretek tartalmának, mélységének mindenkori aktualizálása a tanulócsoport és az egyének kondícióinak megfelelően,
- a tanítás és nevelés szervezeti kereteinek szükség szerinti alakítása,
- a módszerek és tevékenységi formák optimális megválasztása a mindenkori pedagógiai tevékenység kívánalmainak megfelelően,
- a fejlesztési szakaszoknak megfelelő szűrő és diagnosztikus eljárások kidolgozása.

A pedagógiai célkitűzések, feladatok eszközei és eljárásai

Az oktatás-nevelés területén eszköznek tekintjük a tanítási órákat és a tanításon kívüli órákat, a fejlesztő foglalkozásokat a közös és a részletes követelmények érvényesítésére.

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelése, oktatása során szoros együttműködést megvalósítására törekszünk:

- a tanuló diagnózisát felállító szakértői bizottság,
- iskolánkban a tanuló fejlesztését végző, fejlesztésében közreműködő utazó gyógypedagógus,
- a pedagógusok munkáját segítő szakmai szolgáltatást nyújtó gyógypedagógus,
- az osztálytanítók,
- a napközis nevelők,
- a pedagógiai asszisztensek
- és a szülők között.

Az iskola gyógypedagógusai a szakértői bizottság diagnózisa és a maguk készített egyéni fejlesztése terv alapján végzik rehabilitációs-redukációs munkájukat. Segítséget nyújtanak

a diákok tanítóinak, tanárainak a diagnózis értelmezéséhez, a tanuláshoz szükséges segédeszközök, speciális fejlesztő programok kiválasztásához, javaslatot tesznek gyógypedagógiai módszerek alkalmazására. Figyelemmel kísérik a tanulók haladását. A szülők számára segítséget nyújtanak a diagnózis értelmezéséhez, konzultálnak a szülővel a fejlesztés eredményeiről, segítik a szülőt a probléma elfogadásában, a gyermekükkel szembeni reális elvárások kialakításában.

A tanító, a szaktanár a tananyag feldolgozásánál figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait. Szükség esetén a gyógypedagógussal együttműködve **egyéni tantárgyi fejlesztési tervet** készít, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít. Az oktatás során individuális módszereket, technikákat (differenciált foglalkoztatás, kooperatív csoport- és páros munka, fejlesztő programok, speciális tankönyvek, feladatlapok, eszközök) alkalmaz.

A közösségépítés során személyes példájával segíti a sajátos nevelési igényű gyermek osztályközösségbe való befogadását.

A kialakulatlan részképesség jellegének megfelelően érvényesíti a méltányos számonkérési, értékelési, ill. átmeneti felmentési lehetőségeket minden esetben a gyermek távlati érdekeinek figyelembevételével.

A sajátos nevelési igényű tanulók képzésének során a legfontosabb szempontok:

- az értelmi, a testi és érzelmi fejlődés folyamatos pozitív változása,
- a sérült részképességek folyamatos fejlesztése,
- egyéni szükségletek, társadalmi beillesztés.

Mindehhez olyan iskolai légkört kell teremteni, amelyben mind a tanuló, mind a felnőtt jól érzi magát, ahol az emberi és társas kapcsolatok a kölcsönös tiszteleten alapulnak, ahol minden tanuló teljes értékű emberként élheti meg önmagát, a másságot is elfogadva.

Minden tanulónknak szükségleteihez igazodva és a szakértői véleményben előírtaknak megfelelően biztosítjuk a rehabilitációs időkeretet. A pedagógiai célú habilitációs és

rehabilitációs foglalkozások fajtáit és óraszámát – az éves órakeret függvényében, a rászoruló tanulók szükségleteinek ismeretében – tanévenként munkatervben rögzítjük, a konkrét fejlesztési órarendeket is tanév elején állítjuk össze.

A habilitációs - rehabilitációs foglalkozások egyéni vagy csoportos formában is tarthatók.

- A foglalkozás a tanuló képességeinek, a fejletlen vagy sérült funkcióinak feltérképezésével indul.
- A fentiek ismeretében fejlesztési terv készül.
- A foglalkozások anyagának, tapasztalatainak feljegyzése folyamatosan történik.
- Lényeges elem az évenkénti pedagógiai diagnosztizálás, amelyet írásban rögzít a gyógypedagógus.
- Az intézmény minden **tanév végén (június 30-ig) jelzi** az illetékes Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság felé azoknak a tanulóknak az adatait, akinek a következő tanévben kötelező felülvizsgálatuk lesz.

A gyógypedagógus a rehabilitációs foglalkozásokról **munkanaplót** vezet, továbbá a rehabilitációs foglalkozásokat az **egyéni fejlődési lapon** is dokumentálja. Az Egyéni Fejlődési Lap nem egyenértékű a **Haladási Naplóval**. A Haladási Napló a rehabilitációs órák feldolgozott anyagát tartalmazza, napi/heti bontásban, félévi és év végi állapotrögzítéssel. Az **Egyéni Fejlődési Lap** a tanuló állapotában végbement nagyobb változásokat rögzíti, egy-egy terápiás periódus lezárását tartalmazza. Az **Egyéni Terápiás Terv** a tanév rendjéhez igazodó rehabilitációs munka főbb célkitűzéseit tartalmazza, a teljes tanévre; tehát minden új tanévben a gyógypedagógus új Egyéni Terápiás Tervet készít.

A fejlesztés szervezeti keretei

A tanulók habilitációs-rehabilitációs foglalkozásainak időbeosztását a gyógypedagógus az osztálytanítókkal, osztályfőnökökkel konzultálva határozza meg.

A fejlesztő foglalkozás lehet:

- *Egyéni rehabilitáció, foglalkozás:*

Lényeges, hogy a foglalkozások helye és ideje állandó legyen, így hozzájárulhatunk egy megfelelő napi ritmus kialakításához.

Formái: gyógypedagógiai fejlesztés, logopédia, egyéni tantárgyi korrepetálás, pszichológiai foglalkozások, terápiák.

- *Kiscsoportos fejlesztés:*

A csoportok megszervezésekor meghatározó szempont, hogy azonos vagy hasonló fejlettségi szinten álló tanulókból, illetve azonos vagy hasonló nehézségekkel küzdő tanulókból szervezzünk homogén csoportokat.

Formái: gyógypedagógiai fejlesztés, logopédia, tantárgyi korrepetálás, mozgásterápia, pszichológiai terápiák.

A tanórai és a tanórán kívüli fejlesztés kiemelt területei

Az **anyanyelvi** fejlesztésben különös hangsúlyt kap:

- a pontos diagnózis, a megfelelő fejlesztési szempontok és módszerek kiválasztása, a vizsgálatok szakszerű elvégzése,
- a testséma biztonságának kialakítása,
- a téri és idői relációk kialakítása praktikus és verbális szinten,
- a balról-jobbra való haladási irány rögzítése,
- a vizuomotoros koordináció gyakorlása,
- a látás, hallás, mozgás koordinált működtetése,
- a dyslexia prevenció keretében az előkészítő jellegű első osztályban a népi játékokon, gyermekverseken, népdalokon keresztül az egyenletes lüktetés kialakítása, ritmuskészség fejlesztése, a mozgás-beszéd koordinált működtetése,
- az auditív és vizuális diszkrimináció és emlékezet fejlesztése,
- az olvasás, az írás tanítása (szükség esetén újratanítása) hangoztató-elemző vagy dyslexia prevenció módszerrel,
- az olvasás, írás készségének folyamatos gondozása, fejlesztése a tanuló egész iskolai pályafutása alatt,
- a kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során,
- grafomotoros fejlesztés,
- a helyesejtés, a fonéma hallás fejlesztése,
- hang- és betűegyeztetési gyakorlatok,

- a verbális figyelem és emlékezet intenzív fejlesztése, memoriterek,
- könyvtárhasználat,
- számítógép, internet.

Minden részterületen hosszabb begyakorlási, érési időszakot biztosítunk. Az anyanyelvi fejlesztés a nevelés minden színterén központi szerepet kap.

A **matematika** fejlesztésében különös hangsúlyt kap:

- a testséma kialakítása,
- a téri relációk biztonsága,
- a relációk nyelvi megalapozása, a matematikai nyelv tudatosítása,
- a szerialitás erősítése,
- számfogalmak kialakítása és bővítése,
- az érzékelés, észlelés, a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a beszéd összehangolt, intenzív fejlesztése,
- segítő, kompenzáló eszközök használatának megengedése,
- az alpműveletek fogalmi kialakítása, képi, vizuális megerősítése, sokoldalú gyakorlásuk a már „birtokolt” számfogalmakkal építkező számkörökben,
- a matematikai nyelvi relációk tudatosítása, szöveges feladatok megoldása.

A matematika előkészítése a tanulmányi idő növelésével valósul meg.

A matematika tanítása a hagyományos matematika-tanítási módszerek felhasználása mellett az egyéni dyscalculia terápiából átvett elvek, eszközök és feladatlapok segítségével, apró lépésekben, a konkrét segédeszközökkel történő manipuláció idejét megnyújtva történik.

A **művészetek** területen kiemelt szerepet kap:

- az érzékelés, észlelés, a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a beszéd a téri orientáció,
- a mozgás-ritmus-beszéd koordináció,
- a grafomotoros fejlesztés,
- a szenzomotoros fejlesztés.

A **mozgásfejlesztés** során kiemelt szerepet kap:

- csecsemőkori ill. nagymozgások fejlesztése,
- rugalmasság fejlesztése,
- statikus, átmeneti és dinamikus egyensúly,
- testvonal átlépésének fejlesztése,
- végtagszétválasztás,
- ellentétes végtagmozgás fejlesztése,
- testséma, téri orientáció,
- ritmusfejlesztése,
- szerialitás,
- emlékezet,
- mozgásutánzás,
- finommotorika fejlesztésének előkészítése.

A személyiségfejlesztés során kiemelt szerepet kap:

- helyes önértékelés, az énkép erősítése,
- az önbizalom erősítése,
- a szociális kapcsolatrendszer kommunikációs eszköztárának növelése,
- a hibás-hiányos helyzetfelismerés kompenzálása,
- a tudatos önirányítás, önkontroll kifejlesztése,
- az empátia fokozása, a másság elfogadtatása,
- a kompenzáló és védekező mechanizmusok (extrém magatartás, beilleszkedési zavar, agresszió) csökkentése, illetve megszüntetése.

Az élő idegen nyelv tanítása során kiemelt szerepet kap:

- a játékosság,
- mondókák, énekek, népi játékok tanítása,
- az adott nyelvet beszélő népek hagyományainak megismerése.

Az élő idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel, történik negyedik osztálytól. A számonkérés során vagy a szóbeliség, vagy az írásbeliség kerül előtérbe.

Tanulói jogviszony, átjárhatóság az SNI gyermekek esetében

A beiratkozás módja, folyamata

Iskolánk nyitott minden tankötelezettségi korát elért, integráltan nevelhető sajátos nevelési igényű (tanulási, magatartási, részképesség, iskolai teljesítmény fejlődési zavara és/vagy figyelemzavar) tanuló befogadására, akiket hozzánk irányít:

- a Beszédvizsgáló Országos Szakértői és Rehabilitációs Bizottság,
- a Mozgásvizsgáló Országos Szakértői és Rehabilitációs Bizottság,
- a Hallásvizsgáló Országos Szakértői és Rehabilitációs Bizottság,
- a tanulási képességet vizsgáló szakértői bizottságok.

Széleskörű tájékoztatást adunk a fejlesztési lehetőségekről, szükség esetén segítő tanácsokkal látjuk el a szülőket, akiknek ismertetjük programunkat, napirendünket. Egyeztetjük nevelési elvárásainkat és elveinket.

A beiratkozás folyamatos, de tanév közben csak a már működő osztályok struktúráját, létszámát, a biztosítható fejlesztési órák keretét szem előtt tartva tudunk tanulókat fogadni.

A beiratkozás szakértői bizottság kijelölése alapján mindenkor a szülő kérésére történik.

Pszichés fejlődés zavar miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanulók iskolai fejlesztésének elvei

A részképesség zavar tüneteit mutató tanulók sajátos nevelési igényeinek kielégítése gyógypedagógiai tanár, terapeuta, elsősorban logopédus közreműködésével valósul meg.

A részképesség zavarok jellegének megfelelően a tanulók iskolai oktatásában érvényesítjük a számonkérési, értékelési, esetleg – indokolt esetben, a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság javaslata alapján – az egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és minősítés alóli mentesítés lehetőségét.

Iskolai nevelésük, oktatásuk során kiemelt feladataként kezeljük:

- az egészséges énkép és önbizalom kialakítását,
- a kudarcűrő-képesség növelését,
- az önállóságra nevelést.

Diszlexia, diszgráfia esetében kiemelt fejlesztési célok, feladatok

Iskolás korban az olvasás- és írászavarok javításának feladata kialakítani a tanulóban az intellektusának és mindenkor osztályfokának megfelelő értő olvasás-írás készséget, fejleszteni kifejező készségét, segíteni az olvasás, írás eszközzé válását az ismeretek megszerzésében.

A tanulóknál az olvasás, írás tanítása (szükség esetén újratanítása) lassított tempójú, nyújtott ütemű, hangoztató-elemző, szótagoló, a homogén gátlás elvét figyelembe vevő, valamint a vizuális és auditív észlelésre alapozó módszerrel történik.

Nagy hangsúlyt fektetünk az aktív szókincs, a beszédképesség, a szövegértés, a testséma, téri tájékozódás, a vizuomotoros koordináció fejlesztésére.

Diszkalkulia esetében kiemelt fejlesztési célok, feladatok

A matematika tanítása során nagy hangsúlyt fektetünk az érzékelés-észlelés, a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a beszéd összehangolt, intenzív fejlesztésére, a matematikai nyelv tudatosítására, a szerialitás erősítésére, a testséma, a téri relációk biztonságára (lásd helyi tanterv).

A számolási zavarokkal küzdő gyermekek esetében a tananyag elsajátítása során lassabb haladási tempót, hosszabb bevésési szakaszt, és több gyakorlási lehetőséget biztosítunk.

A szám- és műveletfogalmak kialakításakor, a számolási készség fejlesztése során a manipuláció előtérbe helyezése, a megfigyelés és a megértés érdekében segítő-kompenzáló matematikai eszközök (kis tárgyak, korongok-korongképek, számolótáblák, egyéb segítő szimbólumok, ujjak) használata megengedett. Törekszünk arra, hogy a fokozott mennyiségű gyakorlás során a gyermekek megtalálják és megtanulják alkalmazni az egyéni sajátosságokhoz igazított, megjegyzést segítő technikákat, eljárásokat.

Hiperkinetikus zavarok, aktivitászavarok, figyelemzavar esetében kiemelt fejlesztési célok, feladatok

A tanuló nevelése-fejlesztése-tanítása során nagyon fontos a szoros kapcsolat a tanító, a gyógypedagógus és a szülői ház között. A tanuló képességeinek, terhelhetőségének és

érdeklődésének megismerésével a pedagógus ki tudja alakítani az egyénre szabott követelményrendszert, mind a gyermek viselkedését, mind tantárgyi tananyagot illetően.

A gyakoroltatás, a számonkérés során a feladatok összeállításánál figyelembe vesszük a tanuló gyengébb monotonia-tűrését, fáradékonyságát. Pszichés funkcióinak fejlődését gyakori pozitív visszajelzésekkel segítjük.

A beszéd fogyatékos, beszéd- és nyelvi fejlődésben akadályozott tanulók iskolai fejlesztésének alapelvei, célja és kiemelt feladatai

A beszéd fogyatékos tanulók fejlesztésében meghatározó a sokoldalú perzepciós fejlesztés, melynek során a kinezteziás, a hallási, a látási, a beszédmozgási benyomások egymást erősítve fejlődnek.

Az anyanyelvi tárgyak tanítása során igyekszünk sok mondókát, gyermekverset tanítani, mozgással, ritmizálással kísérve.

Az enyhe és a közép súlyos értelmi fogyatékos tanulók iskolai fejlesztésének alapelvei, célja és kiemelt feladatai

Szakmai alapidokumentumunknak megfelelően vállaljuk az enyhe értelmi fogyatékos tanulók integrált oktatását is. Fejlesztésük, oktatásuk a fogyatékoság típusának megfelelő szakos gyógypedagógus bevonásával történik.

A nevelésükhöz biztosított feltételek:

- a fogyatékoság típusának és súlyosságának megfelelő gyógypedagógiai tanár/terapeuta foglalkoztatása,
- speciális tanterv, tankönyv és más segédletek,
- a szakértői és rehabilitációs bizottság által meghatározott szakmai szolgáltatások biztosítása,
- egyénre szabott haladási tempó és követelményrendszer kialakítása a szakértői véleménynek megfelelően,
- hosszabb időkeret biztosítása egy-egy tanév tananyagának elsajátíttatására.

A nagyothalló tanulók iskolai fejlesztésének alapelvei, célja és kiemelt feladatai

A nagyothalló tanulók gyógypedagógiai rehabilitációja, reedukációja logopédus, szurdopedagógus bevonásával történik. Az iskolai fejlesztés kiemelt feladata a beszédhallás fejlesztése, beszéd észlelés és megértés, szókincs fejlesztése, beszéd érthetőségének fejlesztése.

Fontos, hogy a nagyothalló gyermek padjának elhelyezése az osztályteremben olyan módon történjen, hogy a frontális munka során a pedagógushoz minél közelebb legyen, azaz elől üljön.

A pedagógus győződjön meg róla, hogy a nagyothalló tanuló megértette a csoportnak szóló utasítást, ha kell ismétlje meg a gyermek számára. Differenciált foglalkoztatás, csoportos és páros munka során is segítse a gyermek munkáját, üljön mellé, álljon mellette. Mindig közelről, szemkontaktust felvéve, érhetően, helyesen artikulálva beszéljen hozzá.

A mozgáskorlátozott tanulók fejlesztésének alapelvei, célja és kiemelt feladatai

A mozgáskorlátozott tanuló nevelésének, oktatásának, mozgásfejlesztésének alapelve, hogy a sérülésből adódó hátrányos következményeket segítsen csökkenteni vagy ellensúlyozni.

A képességek tervszerű fejlesztésnek az egyéni fejlődési sajátosságokhoz szabottan kell történnie annak érdekében, hogy a gyermekek mozgáskorlátozottként is meg tudják állni a helyüket a környezetükben, a társadalomban.

Mindig szem előtt kell tartani az önállóságra nevelés elvét, az iskolában - a tanuló állapotának megfelelően - biztosítani kell az akadálymentes közlekedést, a megfelelő mozgás- és életteret, illetve az ehhez szükséges eszközöket (pl. lejtő, kapaszkodó).

A mozgássérült tanulók integrált oktatása során törekszünk:

- egészséges énkép és önbizalom kialakítására,
- a kudarcűrő képességük növelésére,
- önállóságra nevelésükre.

A mozgáskorlátozott tanuló iskolai tanulásának nehézségeit leginkább a mozgásszervi károsodás következtében kialakult kommunikációs zavarok és a mozgásteljesítményt

igénylő feladatok kivitelezése jelentik. Mindkettő befolyásolja az olvasás, írás, beszéd elsajátítását is, ezért kiemelt fejlesztési feladatként kell kezelni.

A mozgáskorlátozott tanuló egyedi, speciális megsegítést igényel. Ennek során figyelembe kell venni kommunikációjának formáját, szintjét, a gyermek érzelmi állapotát, értelmi képességeit és fizikai adottságait is.

A speciális módszerek, terápiák és technikák alkalmazása és a technikai jellegű segédeszközök igénybevétele segíti

- a mozgásbiztonságot,
- a mozgásreflexek célszerűségét és gyorsaságát,
- az író, rajzoló és eszközhasználó mozgást, a hallásra, beszédészlelésre támaszkodó tevékenységeket.

SNI esetében folyamatos továbbhaladás, egyéni fejlesztési terv, biztosítjuk a tantárgyi felmentéseket, könnyítéseket.

Amennyiben a tanuló nem érte el a következő osztályfokba lépéshez szükséges szintet és első osztályos, akkor az első osztályban töltött tanulmánya előkészítő jellegűnek számíthat. Részére biztosított, hogy két év alatt végezze el az első osztályt. *A szülővel való konzultáció* során mindig feltárjuk a gyermek további fejlődésének véleményünk szerinti leghatékonyabb útját.

A szülő – írásban benyújtott kérelme alapján – közös döntéssel biztosítjuk az osztályismétlés lehetőségét is.

Az értékelés alóli felmentés lehetőségét a hatályos köznevelési értelmében biztosítjuk.

Az SNI tanuló tantárgyi teljesítményének értékelése

Alapvető cél a tanulók önértékelésének fejlesztése, kritikus gondolkodásuk kialakítása, egymás munkájának elismerése, a hibák kíméletes, javító szándékkal történő megfogalmazása. A tévedések megbeszélése, kijavítása közösen történik. A hibák elfogadása, a tanulási folyamat részeként való kezelése a biztonság érzését nyújtja, mentesíti a gyerekeket a szorongástól.

A teljesíthető tevékenység biztosítja az örömteli, kudarc nélküli tanulás lehetőségét. Ugyanakkor az elért teljesítmény értékelésekor nem hagyható figyelmen kívül az adott gyermek aktuális teljesítőképessége, az, hogy saját lehetőségeit mennyire használta ki a munka, a feladat elvégzése érdekében.

Elvünk, hogy az értékelés

- ne minősítsen, hanem fejlődési állapotról számoljon be,
- számba tudja venni, hogy a tanuló az előző szintjéhez, önmagához mérten mennyit fejlődött,
- tartalmazza, hogy a tanuló a saját lehetőségeit mennyire aknáztta ki.

Az értékelési szempontok összetettek, egy-egy tantárgyra, illetve a tanuló egész személyiségének fejlődésére koncentrálnak.

A szöveges értékelés:

- fejlesztőközpontú, megerősítő, korrigáló,
- összhangban van a NAT-tal, a pedagógiai programmal, a helyi tantervvel,
- rendszeres és folyamatos,
- személyre szóló, ösztönző, közérthető,
- tartalmazza a továbblépés útját is,
- vegye figyelembe az életkori sajátosságokat.

Az iskolai beszámoltatások formái, rendje, korlátai, az SNI tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya

A tantárgyi számonkérések során a sajátos nevelési igényű tanulóink beszámoltatásának formáit és módjait részképesség zavaraihoz igazítjuk. Az olvasási-írási nehézségekkel küzdő gyermekek számára biztosítjuk az írásbeli dolgozatok szóbeli feleletekkel történő kiváltását, illetve e gyermekeink számára célzottan több megszólalási lehetőséget adunk nemcsak a számonkérés, hanem a gyakorlás során is.

Az írásbeli beszámoltatás során hosszabb időt biztosítunk egy-egy dolgozat elkészítésére, valamint indokolt esetben a pedagógus olvassa fel a feladatlap utasításait (pl. környezetismeret, nyelvtan, matematika) számukra. A részképesség zavarokkal küzdő, s

emiatt görcsös, szorongó tanulóknak lehetőséget nyújtunk az egyéni helyzetben, nem az osztályközösség előtt történő számonkérésekre is.

A számolási nehézségekkel küzdő tanítványaink a speciális segédeszközöket (korongok, pálcikák, számtábla) a dolgozatok során is használhatják

Az iskolai számonkérések során a témazáró dolgozatok mellett minél nagyobb számban tesszük lehetővé gyermekeinknek, hogy tudásukról röpdolgozatok, szóbeli feleletek (egy-egy lecke anyagából) formájában is számot adjanak.

A magatartás és szorgalom értékelésének és minősítésének rendszere az SNI tanulók esetében

Az értékelésnél figyelembe vesszük az elsődlegesen, ill. másodlagosan kialakult magatartási, szocializációs problémákat. A tanulók számára apró lépésekre lebontva teljesíthető szabályokat állítunk fel az adott csoport fejlettségi szintjének megfelelően.

A szorgalom értékelésénél figyelembe vesszük a tanuló önmagához képest nyújtott teljesítményét, a tanuláshoz való viszonyát, a foglalkozásokon tanúsított aktivitását, önkéntes feladatvállalásait és azok teljesítését.

A közösségfejlesztés fontos feladatai a sajátos nevelési igényű gyermekek sikeres integrálása szempontjából

- A kiscsoportok együttműködésének megszervezése, személyiségformáló hatásának (önzetlenség, barátság, segítségnyújtás, lelkiismeretesség, áldozatkészség) hasznosítása, továbbfejlesztése.
- Az alkalmazkodás, beilleszkedés, a társakkal történő együttműködés, a közösségben vállalható szerep megtalálásának segítése, a kollektivitás fejlesztése.
- A tanulók társas, rokonszenvi, közösségi kapcsolatainak alakítása, továbbfejlesztése.
- Az önbizalom, önnevelés igényének felkeltése, a kezdeményezőképeség fejlesztése.
- A magányos gyermekek bevonása a közös tevékenységekbe, beilleszkedésük segítése.

A beilleszkedési, magatartási nehézségek enyhítését szolgáló pedagógiai tevékenységek

- Szoros kapcsolat kialakítására törekszünk a beiskolázási körzetünkben lévő óvodákkal, hogy az onnan beiskolázásra kerülő gyermekek kialakulóban lévő személyiségét megismerhessük, és a magatartási, beilleszkedési zavarokra utaló jelek alapján megfelelő, fejlesztő módon fordulhassanak pedagógusaink feléjük.
- Rendszeresen kapcsolatot tartunk a Gyermejkölési Szolgálattal annak érdekében, hogy a családban generálódó beilleszkedési- és magatartási zavarok csökkentését, megelőzését a szolgálat életvezetési tanácsokkal segíthesse.
- A napközisotthoni, illetve a tanulószobai nevelés során a tanulók elsajátíthatják az olyan magatartási formákat, melyek a szabadidő hasznos eltöltését, a közösségi kapcsolatok normalizálását segítik.

Az iskolánkba integrált tanulók tanulási zavarához gyakran társul beilleszkedési és magatartási zavar. Ennek lehet elsődlegesen organikus oka, mint például az idegrendszer gátló és serkentő hatásai egyensúlyának megbomlása miatt létrejövő hiperaktivitás esetében. Sokszor azonban a magatartási és beilleszkedési zavar másodlagosan keletkezik, a részképesség-gyengeségek talaján létrejövő tanulási zavarokra épülve. Gyakran tapasztaljuk, hogy a gyermek problémáinak gyökerét nem ismerik fel időben, sorozatos kudarcok érik az iskolában, s emiatt gyakran otthon is, s végül valóban nem képes sehová sem beilleszkedni, ami súlyos esetben devianciához vezethet. Kiemelkedően fontos a szerepe a korai felismerésnek és segítségnyújtásnak, hogy ez az előbb felvázolt rossz kör, ez az önbeteljesítő jóslat ne lépjen működésbe. Iskolánk szakemberei ezért a magatartászavaros gyermek korai felfedezését és szakemberhez irányítását is fontos feladatuknak tartják.

4.2. A kerettantervek alapján készített tantárgyi helyi tantervek

4.2.1. Általános iskola

- 4.2.1.1. 1-4. évfolyam tantárgyi helyi tantervei
- 4.2.1.2. 5-8. évfolyam tantárgyi helyi tantervei
- 4.2.1.3. Enyhén értelmi fogyatékos tanulók tantárgyi helyi tantervei
- 4.2.1.4. Középsúlyosan értelmi fogyatékos tanulók tantárgyi helyi tantervei

4.2.2. Alapfokú művészetoktatás

- 4.2.2.1. Zeneművészeti ág tantárgyi helyi tantervei
- 4.2.2.2. Képzőművészeti ág tantárgyi helyi tantervei

4.3. Pedagógiai Program kiegészítése-KAP 2021.

A Komplex Alapprogram a Kisfaludy Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Téli Székhelyintézményében a 3–4. évfolyamon, a Győrszemerei Tagiskolájában (továbbiakban: Győrszemere) a 2.; 4. és az 5. évfolyamon, a Mórachidai Tagiskolájában (továbbiakban: Mórachida) a 3–4. évfolyamon, a Rábacsécsényi Tagiskolájában (továbbiakban: Rábacsécsény) a 2. évfolyamon vezetjük be.

4.3.1. Alapelvek, célok, feladatok

4.3.1.1. Célok:

- A végzettség nélküli iskolaelhagyásra vonatkozó országos és intézményi stratégia prevenciós célú beavatkozásainak megalapozása;
- A lemorzsolódás megelőzése, tanulást támogató pedagógiai módszerek alkalmazása.
- Az iskolai nevelés-oktatás az esélyegyenlőség szempontjait figyelembe véve hozzájáruljon a tanulók személyiségének, képességeinek és készségeinek kibontakoztatásához. Segítse a szellemi, testi fejlődésüket és az egészséges életmód kialakulását. Biztosítsa a továbbtanuláshoz szükséges alapvető készségeket, az önművelés képességét.
- Transzverzális készségek fejlesztése (kritikus gondolkodás, kreativitás, kezdeményezőkészség, problémamegoldó gondolkodás, kockázatelemzés, döntéshozatal és az érzelmek kezelése).
- Tanulástámogató módszertan (tanítási stratégia) alkalmazása, melynek központi eleme a heterogén tanulócsoportokban folyó differenciált fejlesztés (Differenciált Fejlesztés Heterogén Tanulócsoportokban, DFHT), segítségével képessé válnak a tanulók az önálló és a társas tanulásra, egyszóval: az eredményes tanulásra.

4.3.1.2. Alapelvek:

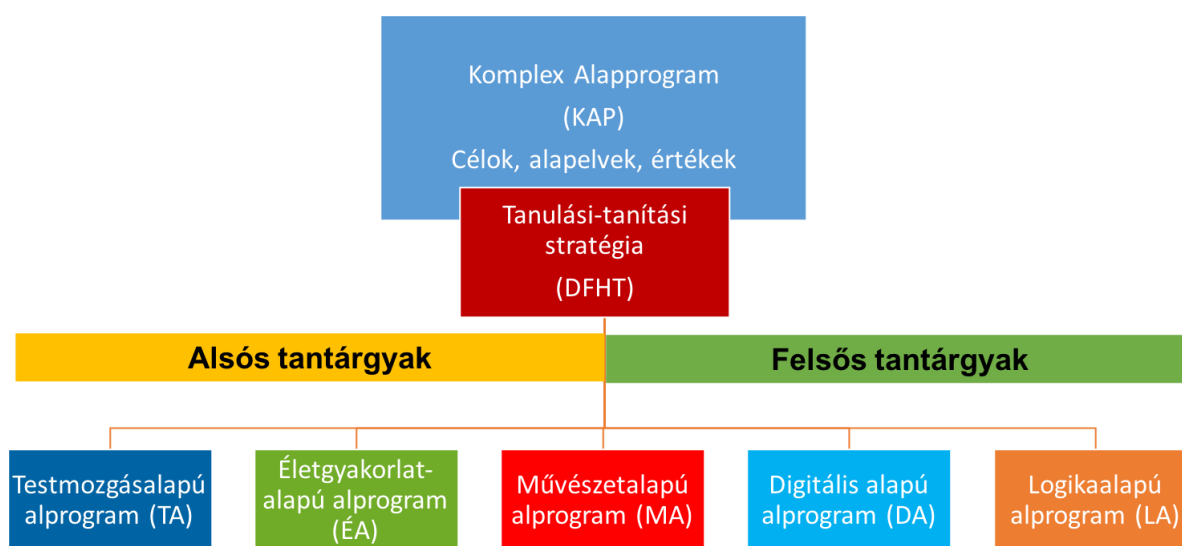
A Komplex Alapprogram megvalósítása során kiemelt jelentőségű, hogy az a koherenciát biztosító, a célokkal egybevágható alapelvekre épüljön, ezzel megalapozva az alprogramok egységes rendszerét.

A program legfontosabb alapelvei:

1) adaptivitás; 2) komplexitás; 3) közösségiség; 4) tanulástámogatás; 5) méltányosság

Komplex Alapprogram

- egységes rendszerbe ötvözi a pedagógiai gyakorlatban eddig használt differenciált fejlesztést támogató módszereket;
- alkalmazza a tanulók iskolai helyzetét, státuszát megváltoztató és ezzel a tanulási motivációt növelő Komplex Instrukciós Programot;
- különös hangsúlyt fordít a tanulók alapvető képességeinek, készségeinek kialakítására az alprogramok segítségével.

A Komplex Alapprogram jelszava: **Tanulni élmény!**, amely magával hozza az élményalapú tanulást. Programunk eleme a tanulók aktív tanórai részvételének támogatása, mely a pozitív élményeken keresztül valósul meg. Ennek mozgatórugója az interaktív, a tanulók bevonásán alapuló kreatív feladatmegoldás, az együtt tanulás élménye

4.3.2. Feladatok, eljárások, eszközök, módszerek

4.3.2.1. Fejlesztési feladatok:

Fejlesztjük az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges motívumokat (önfejlesztő elképzelések) és tanulási képességeket (stratégákat és módszereket).

- A tanulási stratégiák, módszerek és technikák megtanítása minden tanulónak.
- A mérés, mint a képességfejlesztés alapeleme. Nem az elsajátított ismeretanyag mennyiségének, hanem a kompetenciák szintjének meghatározását szolgálják.
- Differenciált nehézségű feladatokkal, testre szabott egyéni és csoportos foglalkoztatással lehetőséget adunk az egyéni haladási ütem kialakítására.
- A tehetséges gyermekeket valós szükségleteik szerint segítjük a saját önfejlesztő

stratégiájának kialakításában és megvalósításában.

- Demokratikus alapokon álló, integratív tanár – diák viszonyt alakítunk ki. A tanítási órák légköre, hangulata oldott, a tanulók sikerorientált beállítódással dolgoznak, a pedagógus csak facilitáló szorongásszintet tart fenn.
- Növeljük tanulóink önbizalmát és önértékelését, építsük a pozitív énképét, erősítsük, a belső kontrolllos beállítódását fokozzuk a felelősségvállalást, az önállóságot!
- Tudatosan neveljünk „én” erős, jó komfortérzésű fiatalokat.
- A szocializáció folyamatainak tudatos irányítása, elősegítése.
- Az egyéni munkakultúra kialakítása, a kötelességekhez való pozitív viszonyulás (attitűd) kiépítése.

4.3.2.2. Kiemelt fejlesztési feladataink

- énkép, önismeret,
- hon-és népismeret,
- európai azonosságtudat,
- egyetemes kultúra,
- aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés, közösségnevelés,
- gazdasági nevelés,
- környezettudatosság, fenntarthatóság,
- művészeti nevelés,
- művészeti eszközökkel történő nevelés,
- a tanulás tanítása,
- testi és lelki egészség,
- felkészülés a felnőtt szerepekre, család szerepe,
- testmozgás fejlesztése minden színterén az oktatásnak.

4.3.2.3. További feladatok:

A modern személyközpontú, interaktív, tapasztalati tanulásra alapozó tanulásszervezési eljárások, módszerek, pedagógiai kultúra általánossá tétele.

- A tanulás tervezésében, szervezésében és irányításában a **tevékenység-központú tanítási gyakorlatot** honosítjuk meg, mely életszerű helyzetek teremtésével alkalmat nyújt konkrét élmények és tapasztalatok gyűjtésére.
- Növeljük a **tanulók aktív részvételét** igénylő ismeretszerzési módok arányát (megfigyelés, kísérlet, új információs és kommunikációs technikákat alkalmazó anyaggyűjtés, modellezés, szerepjáték, drámapedagógia stb.).
- Differenciált foglalkoztatással, az egyéni haladási ütemhez igazított fejlesztő terheléssel.
- Alkalmazzuk a DFHT módszerét.
- Komplex órákon alkalmazzuk a Dalton-terv reformpedagógiai koncepcióit (Győrszemere)
- Alkalmazzuk a kooperatív tanulási-tanítási technikákat és módszereket.
- A különböző kommunikációs technikák és konfliktuskezelési stratégiák elsajátíttatása.
- Az alprogramokkal illetve gazdagító, dúsító feladatokkal, programokkal és valódi problémák megoldásával alkalmazkodunk a különböző tanulói képességekhez.
- A szociális, életviteli és környezeti kompetencia fejlesztése a nevelési célrendszer központi eleme; a konstruktív életvezetésre történő felkészítés feltétele.
- Önszabályozási stratégiák, autentikus, életszerű helyzetek kialakítása, amelyek során szerzett kompetenciákat a későbbiekben alkalmazniuk kell.
- A mérési, ellenőrzési, értékelési és minőségbiztosítási rendszerben meghatározott rend szerint funkciójuknak megfelelően elvégezzük a diagnosztikus, a formatív és szummatív méréseket.
- Emberléptékű következetes követelés.
- Fejlesztő hatású visszacsatolás, mérés-értékelés.
- Érdemjegy, pontszám és százalékok nélkül, szóban és írásban is visszajelzést kap a tanuló, ami kiemeli erősségeit és annyi problémával szembesíti, amennyit a közeljövőben reálisan képes megoldani.

4.3.2.4. Komplex Alapprogramban megjelenő eszközök:

A program szakmai anyagai:

- Nevelési- oktatási program - KAK
- Tanítási stratégia - DFHT
- Alprogrami koncepciók:
 - Digitális alapú (DA)
 - Életgyakorlat-alapú (ÉA)
 - Logikaalapú (LA)
 - Művészetalapú (MA)
 - Testmozgásalapú (TA)
- Alprogrami eszköztár és feladatbank
- Tanítói- tanári kézikönyvek
- Óraillusztrációk, példák
- Foglalkozástervek
- Tankockák
- Dalton-penzumok (Győrszemere)

4.3.2.5. További tanulást segítő eszközök:

- Az intelligencia és kreativitás - fejlesztő egyéni programok.
- A komplex személyiségépítés teljes eszközrendszere.
- Az ismeretek és összefüggések tanulói felfedezése, a szemléltetés, cselekvés, az aktivizáló módszerek alkalmazása jellemzi a tanulási – tanítási folyamatokat.
- A pozitív motivációs eszközei, a jutalmazás és büntetés módszereinek mértéktartó (nem szélsőséges) alkalmazása.
- Személyes példamutatással neveljük gyermekeinket a változatos kommunikációs technikák alkalmazására, toleranciára, a másság elfogadására, empátiára, az emberi jogok tiszteletben tartása, a konfliktusok kezelésére.
- Önértékelés, önkontroll, önfejlesztő stratégia alkalmazása. Pozitív tartalmú szociális kapcsolatok építése.
- A kulturált és egészséges életvitel kialakítása.
- A hagyományos és digitális ismerethordozók sokaságából kiválasztva az adott

életkorban célszerű módszerek és eszközök; egyéni és csoportos aktivitásra serkentő munkaformák alkalmazása.

4.3.2.6. Tanulásszervezés, alkalmazott módszerek

➤ **Tanulásszervezés folyamatában az alábbi elvek érvényesülnek:**

- a rend és fegyelem fenntartása
- tanuló szabadságának biztosítása
- tanulói viselkedés szabályozása
- pozitív tanulási légkör biztosítása
- csoportfolyamatok elősegítése
- A Dalton-terv alapelvei (szabadság, együttműködés, időbeosztás, felelősségvállalás)

➤ **Alkalmazott módszerek:**

A tanítás – tanulási folyamatban a **DFHT tanítási-tanulási stratégiát** alkalmazzuk, mint a Komplex Alapprogram hangsúlyos elemét. A kötelező tanítási órák 20%-ban a DFHT-t (differenciált fejlesztés heterogéntanulócsoportban) szükséges alkalmazni. A DFHT koncepció (Győrszemere): a tanórák 20%-át érinti (10% KIP és 10% tantárgyi és/vagy tantárgyközi Dalton-penzum).

➤ **A DFHT célja:**

- A tudásban és szocializáltságban heterogén tanulói csoportok fejlesztése.
- A tanulói viselkedés pozitív befolyásolása.
- Az alulmotiváltság mérséklése.
- A kognitív, affektív, szociális képességek fejlesztése.
- A tanulók közötti együttműködés elősegítése.

➤ **DFHT koncepciója, módszerei:**

Egyénre szabott differenciálás

- egyedül végzett munka
- rétegmunka
- teljesen egyénre szabott munka

Párban folyó munka

- páros munka
- tanuló párok munkája

Csoportban végzett munka

- A kooperatív munka, kooperatív tanulás, kollaboratív munka
- KIP

Alapmódszerek:

- tanári magyarázat (frontális tanítás): beszélgetés, kérdezve kifejtés, előadás, szemléltetés
- munkáltatás (egyéni, de nem önálló): variációs módszer, házi feladat
- individuális (egyéni és önálló tanulás): egyéni feladatok.

Motiváló módszerek:

- páros munka
- csoportmunka
- játék
- szerepjáték (drámapedagógia)
- vita
- kutató-felfedező módszer
- kooperatív módszerek
- projekt módszer
- szituációs játékok

4.3.3. A Komplex Alapprogram sajátosságai

A Komplex Alapprogram alprogramjai:

Iskolánk KAP-ban **résztvevő** tanulói olyan alprogrami tartalmakban vesznek részt, amilyenre az őket tanító pedagógusok felkészültek. Ezek az alprogrami tartalmak megjelennek a délelőtti tanításban, a törzsanyag átadásakor, kiemelten a „Komplex órákra” fókuszálva, de a délutáni időszakban a „Te órád” keretében szintén erre épülnek a foglalkozások.

4.3.3.1. A testmozgásalapú alprogram (TA):

Az alprogram az iskolai testmozgásprogramok három területén kívánja bővíteni, sajátélményszerzést biztosító tanulási környezetben a pedagógusok módszertani repertoárjátés szemléletét:

- testnevelés óra
- mozgásos tanulás osztálytermi környezetben
- szabadidős mozgástevékenységek

A TA a testmozgás iskolai környezetben előforduló minden formájára támaszkodva, tanulástámogató eszközeivel vesz részt a tanulói komplex személyiségfejlesztésben.

Az aktív, kreatív, felelősségteljes magatartást kialakító oktatási módszerek alkalmazásával teszi az alprogram a testmozgáson alapuló tevékenységeket a közösségi célok és az egyéni felelősség életgyakorlatává.

Cél még az egészségtudatos, jövőorientált életmód kialakítása.

Az alprogram tartalma:

Fejlődés- és élményközpontú oktatás megvalósítását támogató módszerek és kereszttantervi tartalmak implementációjának támogatása testnevelés órai környezetben, a differenciálásra építve.

Mozgásos tanulást támogató módszerek és tartalmak tanulási folyamatba történő integrálása osztálytermi környezetben.

Önkéntességre és befogadásra épülő informális és nonformális tanulás testmozgás-alapú támogatása iskolai környezetben.

4.3.3.2. Az életgyakorlat-alapú alprogram (ÉA):

Az Életgyakorlat-alapú alprogram egy olyan pedagógiai rendszert mutat be, amely hozzájárul az egyén és természeti, társadalmi környezete kölcsönhatásának tudatos és felelősalakításához.

Az életgyakorlat koncepció egyrészt figyelembe veszi a tanulók szükségleteit, és ennek függvényében eltérő tanulási-tanítási egységeket tartalmaz.

Minden egységen belül alternatív, a tanulók képességeihez, érdeklődéséhez, tempójához igazítható tanítási eszközöket, munkaformákat ajánl.

Az alprogram célja, hogy az életben hasznosítható ismereteket, tapasztalatokat szerezzon a gyermek, amely sikeres életvezetési kompetenciákkal vértelzi fel.

Cél továbbá, hogy megalapozza a vitakultúrát, kritikus gondolkodást és az önálló felelősségvállalást.

Célunk még az életformák sokszínűségének tisztelete, a családi közösségek megbecsülése, az egészséges énkép kialakítása.

A célrendszerben hangsúlyos, hogy az egyén és környezete között dinamikus viszony van, így az életgyakorlat témái komplexek és minden szinten - a rendszerszemléletnek megfelelően - kidolgozásra kerülnek.

Az alprogram tartalma:

- egészséges életmód, életvezetés
- környezettudatosság (fenntarthatóság)
- állampolgári felelősség (közösségi szerepek)
- életút-támogató pályaorientáció
- család, párválasztás
- érzelmi intelligencia (szociális készségfejlesztés).

4.3.3.3. A művészetalapú alprogram (MA):

Az alprogram a művészeti nevelést célzó tanórák, a művészeteket pedagógiai eszközként felhasználó osztálytermi tanulás és a szabadidős művészeti tevékenységek terén nevelő/oktató pedagógusok metodológiai fejlesztésén keresztül hat a végzettség nélküli iskolaelhagyás mérséklésének irányába.

A művészettel nevelés sok és sokféle lehetőséget teremt a tanulástámogatás megvalósítására.

Az alprogram célja művészeteket célként/eszközként használó tanórák, szabadidős foglalkozások biztosítása a tanulók számára.

Indirekt célok:

- Személyiség- és társas készségek fejlesztése a művészeti tevékenység révén
- Tanulási motiváció, tanulás iránti attitűd alakítása
- Indirekt (kognitív képességeket célzó) tanulásfejlesztés művészeti keretek között
- (Inter)diszciplináris ismeretátadás művészeteken alapuló, résztvevő központú gyakorlatokon keresztül
- Pályaorientáció: művészpályára irányítás, illetve pályaorientáció művészetek révén.

A művészeti tevékenységbe ágyazott fejlesztés keretében lehetőség van a tanuló egyéni sajtságaihoz alkalmazkodó, esélyegyenlőséget biztosító pedagógiai módszerek alkalmazására, ezáltal az adaptivitás biztosítására.

Az alprogram tartalma:

A művészeti tantárgyak és a mozgásra irányuló testnevelés tantárgy a készségtárgyak körébe sorolhatók, s ez arra is lehetőséget ad, hogy hasonló tartalmi elemek szerint épüljenek fel alprogramjaik is.

Fejlődés- és élményközpontú oktatás megvalósítását támogató módszerek és kereszttantervi tartalmak megvalósításának támogatása a művészeti nevelést szolgáló tanórai környezetben, a differenciálásra épülve.

Művészetekre épülő tanulást támogató módszerek és tartalmak tanulási folyamatba történő integrálása osztálytermi környezetben.

Önkéntességre és befogadásra épülő informális és nonformális tanulás művészet-alapú támogatása iskolai környezetben.

4.3.3.4. A logikaalapú alprogram (LA):

A Logikaalapú alprogram a tanulók gondolkodásának fejlesztését támogató módszerek és stratégiák megismertetésével szeretné növelni a pedagógusok módszertani repertoárját az iskolai élet területein.

Az alprogram feladata megismertetni a pedagógusokat olyan logikai alapú játékokkal, (legyen az sakk, táblás, papír-ceruza, szituációs és egyéb játék), melyeket a pedagógus fel tud használni mind az általános képességfejlesztéshez, mind a közismereti tantárgyi órákhoz.

Az alprogram keretén belül olyan szemléletváltás elindítását célozzuk meg, amelynek segítségével a tanítási és a tanulási folyamat egyaránt élményszerűvé, motiválóvá és egyben fejlesztő hatásúvá tehető.

Az alprogram célja, a gyerekek egyik legfőbb tevékenységére, a játékra és a játékosságra építve, hogy a gyerekek a tanulást ne érezzék fájdalmas, fáradságos folyamatnak.

A tanulás és a tudás megszerzése legyen örömforrás – ezzel a tanulók motivációja növelhető. Az oktatásban a különböző logikai játékok és technikák alkalmazása nem öncélúan történik, hanem a tanterv és a tananyag megfelelő részébe való integrálással, szorosan kapcsolódva a megtanulandókhoz és a tanulók életkori sajátosságaihoz.

A játék lehetőséget nyújt a differenciálásra, és a gondolkodási képességeken túl a szociális képességek fejlődése is várható.

Az alprogram tartalma:

- A problémamegoldó gondolkodás fejlesztési lehetőségei a gyakorlatban – stratégiák és algoritmusok.
- A vizualitás szerepe a gondolkodás fejlesztésében.
- Játék alapú megközelítések:
- Térsemlélet, sík- és térbeli tájékozódási képesség fejlesztése
- Dienes játékok és a matematikai gondolkodás fejlesztése
- Sakk játék alapjainak elsajátítása és beépítése az iskolai tanulásba
- Táblás játékok, társasjátékok, papír-ceruza játékok alkalmazása

- Játékstrukturált megközelítések:
- Kártyajátékok – lapot kérünk!, logiccards, set, stb.
- Logikai játékok, logisztorik
- Barkochba és egyéb csoportos szituációs játékok
- Kreativitást és reflektivitást fejlesztő játékok.

4.3.3.5. A digitális alapú alprogram (DA):

A Digitális alapú alprogram az IKT-műveltség elemeit keresztntantervi, transzverzális megközelítésben értelmezi, és a digitális pedagógiai kultúra komplex, intézményi szintű fejlesztését tekinti feladatának.

Az IKT-műveltség tekintetében a technológiai, a kognitív és a szociális aspektust tekintjük irányadónak.

Az alprogram kidolgozásával a pedagógusok módszertani kultúraváltását segítjük elő, olyan korszerű digitális megoldásokkal, melyek hozzájárulnak az elektronikus tanulási környezet kialakításához, felgyorsítva az intézmények digitális átállását, mely lehetővé teszi, hogy a digitális eszközök alkalmazásával a tanulás élményszerűvé váljon.

Az **alprogram célja**, hogy kialakítsa a pedagógusokban az oktatásba integrált IT-eszközöket értő és kritikus módon alkalmazó „digitális állampolgár” habitust, melynek révén az összetett problémák megoldása a technológia segítségét is igénybe veszi.

Szeretnénk elérni azt is, hogy a tanulás és a tudás megszerzése legyen örömforrás a digitális alkalmazások használatával, ezzel növelve a tanulók motivációját, kognitív képességeik színvonalát, tanulás módszertani repertoárjukat, pályaorientáció szempontjából releváns ismereteiket, (inter)diszciplináris ismereteik körét, és mindent egybevetve: a tanulók személyiségformálásához is hozzájáruljon.

Az alprogram tartalma:

Az alprogram az alábbi tartalmi pontokból építkezik:

- Játékalapú megközelítések
- Technológiai műveltség, felelősségteljes eszközhasználat
- IKT-műveltség
- Hálózati részvétel és együttműködés, problémamegoldás, kommunikáció és eszközhasználat
- Digitális írástudás
- IKT alapú óratervezés
- Személyes tanulási környezet menedzselése

4.3.3.6. Komplex óra

Komplex órák bevezetése – a program komplexitását a kognitív, affektív, szociális képességek együttes fejlesztése jelenti. A kötelező és szabadon tervezhető tanórákat fedi le, amelyekben a tudástartalom (a tananyag kereszttantervi része) kb. 10%-át hordozzák. A

„Komplex órák” tekintetében a tudástartalmak kereszttantervi kapcsolatai mellett a DFHT tanítási-tanulási stratégia, valamint az alprogrami kapcsolódások jelennek meg. Ez utóbbi órák esetében a tantárgyakon átívelő transzverzális készségek fejlesztése is megvalósítható.

Tartalmi fejlesztési pontok:

- legalább 1 alprogrami (max. 3 alprogrami) kapcsolat megjelenik benne
- kapcsolódik az adott tantárgy adott évfolyamának tanmenetéhez, és a tanítói/tanári kézikönyvben megjelenített órához

4.3.3.7. Ráhangolódás

A ráhangolódás biztosítja, hogy a tanulók lelkesen, motiváltan kezdjék el a napot az iskolában, és érzelmi biztonságban érezzék magukat az osztályközösségben. Heti 1-3 alkalommal javasolja a Komplex Alapprogram 20-25 perces foglalkozás keretén belül. A tanulási környezetet célszerű átalakítani úgy, hogy a tanulók körben ülhessenek székeken vagy szőnyegen, így megkönnyítve a kommunikáció feltételeit.

A foglalkozás felépítése ajánlottan a következő:

- Üdvözlés
- Beszélgetés
- Közös tevékenység/játék
- Zárás

4.3.3.8. „Te órád”

„Te órád” - a diák érdeklődéséhez, igényéhez, saját választásához igazítható, amely órákon az osztálykeret nem feltétlenül kell, hogy érvényesüljön. Az óra kiválasztását a pedagógus segíti.

4.3.3.9. Házi feladat

A házi feladatok adása teljesen a pedagógus döntési körébe tartozik. A program javaslatát szem előtt tartjuk, hogy lehetőleg ne adjunk házi feladatot. A pedagógusnak úgy kell mindennapokban terveznie és megvalósítania az órát, hogy legyen elegendő idő a szükséges gyakorlásra és az új ismeretek rögzítésére az órák keretén belül. A pedagógusnak módosítania kell tervezési

szokásain: legyen a tanórákon annyi gyakorlás és ismétlés, hogy lehetőleg ne legyen szükség otthoni tanulásra.

4.3.3.10.Értékelés

Az értékelés az iskola nevelőtestülete által elfogadott értékelési rendszer szerint folyik. Nincs ötös fokozatú skálán történő értékelés a reggeli ráhangolódáson, a délutáni alprogrami foglalkozásokon, illetve azokon az órákon, amelyeken a DFHT módszert használják a pedagógusok.

A Komplex Alapprogram értékelési rendszerében egyaránt jelen van4.

- a helyzetfeltáró (diagnosztikus értékelés)
- a minősítő (szummatív értékelés)
- a fejlesztő (formatív értékelés)
- tanulási-eredmény alapú értékelés (Gyórszemere)

Fontos szerepe van a helyzetfeltáró (diagnosztikus) értékelésnek. Ennek eredménye feltárja a pedagógus előtt a tanuló előzetes tudását, amire építheti további munkáját. Ez határozza meg az oktatási tartalmat és a módszereket. A diagnosztikus értékelést nem csak a tanév elején javasoljuk, ajánlott a tanév közben is felmérni, mennyit fejlődött a tanuló tudása. A tanév közben végzett diagnosztikus értékelés eredménye alapján a pedagógus dönthet arról, hogy változtat-e tanítási stratégiáján. A tanév végi diagnosztikus értékelésnél a pedagógus arról kap visszajelzést, milyen szinten sikerült a tananyagot megtanítani, a tanuló pedig arról, hogy mennyire sajátította el a követelményeket.

A minősítő (szummatív) értékelés egy tanulási szakasz lezárásakor, például egy témazáró dolgozat írásakor jelenik meg. Azt minősíti, hogy a tanuló mennyire sajátította el a tananyagot. A minősítő értékelés igen gyakori a hazai iskolákban.

A Komplex Alapprogramban kiemelt szerepe van a személyre szabott, differenciált, fejlesztő (formatív) értékelésnek. Ennek célja nem a minősítés, hanem a tanulás támogatása. A pedagógus, miután felmérte a tanuló tudását, és segített a tanulónak a tanulási cél kitűzésében, támpontokat ad a megteendő lépésekről. Majd nyomon követi a tanuló egyéni haladását, és személyre szabottan segíti a tanulási folyamatot. A fejlesztő értékelés alkalmazásánál a pedagógus a gyermek önmagához mért fejlődését veszi figyelembe. Folyamatos visszajelzést ad a tanulónak erősségeiről és hiányosságairól, megbeszéli vele a tanulási célokat, az értékelési szempontokat, a teendőket, és a teendők határidejét. A tanuló egyéni haladásáról és erőfeszítéseiről visszajelzést ad. A pedagógus visszajelzésének mindenképpen tartalmaznia kell a tanuló részéről sikeresen megoldott problémákat, a további fejlesztést igénylő területeket és a teendőket.

Az értékelésnek fontos része legyen

- az önértékelés
- a társak értékelése.

Legyen szubjektív, kvalitatív és szöveges.

Figyelembe kell venni az eltérő kiindulási nyelvi szinteket.

4.3.4. A pedagógusok helyi intézményi feladatainak áttekintése, illesztése a komplex alapprogramhoz

A pedagógusok feladata kiegészül a DFHT órák megszervezésével, a kapcsolódó dokumentumok (óraillusztrációk) elkészítésével. A választott alprogramokhoz kapcsolódó foglalkozások megszervezése, megtartása, foglalkozás illusztrációk készítése. Az elkészült óraillusztrációk, foglalkozás illusztrációk, tapasztalatok megosztása a kollégákkal. Programhoz kapcsolódó további oktatási segédanyagok, szemléltető és mérőeszközök kidolgozása, közreadása. Belső továbbképzések, előadások, bemutató órák szervezése, megtartása.

4.3.5. A szülők és a tanulók tájékoztatása

A szülőket és a tanulókat a programról, annak tartalmáról, megvalósításáról iskola életéről, az iskola igazgatója, és az osztályfőnökök tájékoztatják szóban.

4.3.6. Az iskolában folyó munka időkeretének meghatározása

A Komplex Alapprogram a tanulók kötelező óraszámának a meghatározása tekintetében nem tér el a törvényben szabályozottaktól. Az iskolában folyó munka továbbra is két markánsan elkülönülő egységre oszlik:

4.3.6.1. Délutáni időkeretben megvalósuló tanórák során

A Komplex Alapprogram által tervezett alprogrami foglalkozások a Te órád keretében a délutáni időszakra húzódnak, amik vagy osztály keretben, vagy más csoportok formájában szerveződnek.

4.3.6.2. Délelőtti időkeretben megvalósuló tanórák során

- A tanítási órák 20%-ában kívánatos a Komplex Alapprogram tanítási-tanulási stratégiájának, a DFHT tanítási-tanulási stratégiának az alkalmazása (differenciált egyéni munka, a rétegmunka, a pármunka, a kooperatív módszerek, a csoportmunka, a drámajáték és a projektmunka).
- A kötelező és szabadon választható időkeret része a „Komplex órák”, a keresztantervi tartalmak kb. 10%-ának feldolgozása történik ilyen módon.

4.3.6.3. Időkeretek:

Az egyes évfolyamok kötelező órszámait alapján számított, a **DFHT-módszertant alkalmazó órák arányait** alsó tagozaton az alábbi táblázatok mutatják be:

KKÁI és AMI székhelyintézmény, Tét

Óraterv a helyi tantervhez 3-4. évfolyam				
Tantárgyak	3. évfolyam (NAT 2012)		4. évfolyam (NAT 2012)	
	éves óraszám	DFHT órák	éves óraszám	DFHT órák
Magyar nyelv és irodalom	252	51	270	54
Idegen nyelvek	72	14	108	22
Matematika	144	29	144	29
Hittan	36	7	36	7
Környezetismeret	36	8	54	11
Ének-zene	72	15	72	15
Vizuális kultúra	72	15	72	15
Életvitel és gyakorlat	36	7	36	7
Testnevelés és sport	180	36	180	36

KKÁI és AMI Győrszemerei Tagiskolája

Óraterv a helyi tantervhez 2-4-5. évfolyam						
Tantárgyak	2. évf. (NAT 2020)		4. évf. (NAT 2012)		5. évf. (NAT 2020)	
	éves óraszám	DFHT órák	éves óraszám	DFHT órák	éves óraszám	DFHT órák
Magyar nyelv	108	22	90	18	90	18
Irodalom	180	36	180	36	90	18
Német nyelv	-	-	108	22	108	22
Matematika	180	36	144	29	144	29
Etika/ hit- és erkölcsstan	36	7	36	7	36	7
Történelem	-	-	-	-	72	14
Környezetismeret	-	-	54	11	-	-
Természettudomány	-	-	-	-	72	14

Ének-zene	72	14	72	14	72	14
Vizuális kultúra	72	14	72	14	36	7
Technika és tervezés/ Életvitel és gyakorlat	36	7	36	7	36	7
Digitális kultúra	-	-	-	-	36	7
testnevelés/ Testnevelés és sport	180	36	180	36	180	36

KKÁI és AMI Mórachidai Tagiskolája

Óraterv a helyi tantervhez 3-4. évfolyam				
Tantárgyak	3. évfolyam (NAT 2012.)		4. évfolyam (NAT 2012.)	
	éves óraszám	DFHT órák	éves óraszám	DFHT órák
Magyar nyelv és irodalom	288	57	270	54
Idegen nyelvek	-	-	108	22
Matematika	180	36	144	29
Etika/Hit-és erkölcstan	36	7	36	7
Környezetismeret	36	7	54	11
Ének-zene	72	15	72	15
Vizuális kultúra	72	15	72	15
Életvitel és gyakorlat	36	7	36	7
Testnevelés és sport	180	36	180	36

KKÁI és AMI Rábacsécsényi Tagiskolája

Tantárgyak	2. évfolyam (NAT 2020)	
	éves óraszám	<i>DFHT</i> órák
Magyar nyelv és irodalom	252	51
Idegen nyelvek	36	7
Matematika	180	36
Hittan	36	7
Ének-zene	72	15
Vizuális kultúra	72	15
Életvitel és gyakorlat	36	7
Testnevelés és sport	180	36

4.3.7. Jelölések az osztálynaplókban

A digitálisnaplóban a központilag kialakult jelölések szolgálnak a program megvalósításának jelölésére:

DFHT –	DFHT–val megvalósított tanóra
TA –	testmozgásalapú alprogram
ÉA –	életgyakorlat-alapú alprogram
DA –	digitális alapú alprogram
MA –	művészetalapú alprogram
TÓ –	„Te órád”
RÁ –	ráhangelődés

b) Az életgyakorlat-alapú alprogram (ÉA):

Az Életgyakorlat-alapú alprogram egy olyan pedagógiai rendszert mutat be, amely hozzájárul az egyén és természeti, társadalmi környezete kölcsönhatásának tudatos és felelősségteljesítéséhez.

Az életgyakorlat koncepció egyrészt figyelembe veszi a tanulók szükségleteit, és ennek függvényében eltérő tanulási-tanítási egységeket tartalmaz.

Minden egységen belül alternatív, a tanulók képességeihez, érdeklődéséhez, tempójához igazítható tanítási eszközöket, munkaformákat ajánl.

Az alprogram célja, hogy az életben hasznosítható ismereteket, tapasztalatokat szerezzon a gyermek, amely sikeres életvezetési kompetenciákkal vértékezi fel.

Cél továbbá, hogy megalapozza a vitakultúrát, kritikus gondolkodást és az önálló felelősségvállalást.

Célunk még az életformák sokszínűségének tisztelete, a családi közösségek megbecsülése, az egészséges énkép kialakítása.

A célrendszerben hangsúlyos, hogy az egyén és környezete között dinamikus viszony van, így az életgyakorlat témái komplexek és minden szinten - a rendszerszemléletnek megfelelően - kidolgozásra kerülnek.

c) Az alprogram tartalma:

- 4.3.7.6. egészséges életmód, életvezetés
- 4.3.7.7. környezettudatosság (fenntarthatóság)
- 4.3.7.8. állampolgári felelősség (közösségi szerepek)
- 4.3.7.9. életút-támogató pályaorientáció
- 4.3.7.10. család, párválasztás
- 4.3.7.11. érzelmi intelligencia (szociális készségfejlesztés).

d) A művészetalapú alprogram (MA):

Az alprogram a művészeti nevelést célzó tanórák, a művészeteket pedagógiai eszközként felhasználó osztálytermi tanulás és a szabadidős művészeti tevékenységek terén nevelő/oktató pedagógusok metodológiai fejlesztésén keresztül hat a végzettség nélküli iskolaelhagyás mérséklésének irányába.

A művészettel nevelés sok és sokféle lehetőséget teremt a tanulástámogatás megvalósítására.

Az alprogram célja művészeteket célként/eszközként használó tanórák, szabadidős foglalkozások biztosítása a tanulók számára.

e) Indirekt célok:

- Személyiség- és társas készségek fejlesztése a művészeti tevékenység révén
- Tanulási motiváció, tanulás iránti attitűd alakítása
- Indirekt (kognitív képességeket célzó) tanulásfejlesztés művészeti keretek között

- (Inter)diszciplináris ismeretátadás művészeteken alapuló, résztvevő központú gyakorlatokon keresztül
- Pályaorientáció: művészpályára irányítás, illetve pályaorientáció művészetek révén.

A művészeti tevékenységbe ágyazott fejlesztés keretében lehetőség van a tanuló egyéni sajtságaihoz alkalmazkodó, esélyegyenlőséget biztosító pedagógiai módszerek alkalmazására, ezáltal az adaptivitás biztosítására.

f) Az alprogram tartalma:

A művészeti tantárgyak és a mozgásra irányuló testnevelés tantárgy a készségtárgyak körébe sorolhatók, s ez arra is lehetőséget ad, hogy hasonló tartalmi elemek szerint épüljenek fel alprogramjaik is.

Fejlődés- és élményközpontú oktatás megvalósítását támogató módszerek és kereszttantervi tartalmak megvalósításának támogatása a művészeti nevelést szolgáló tanórai környezetben, a differenciálásra épülve.

Művészetekre épülő tanulást támogató módszerek és tartalmak tanulási folyamatba történő integrálása osztálytermi környezetben.

Önkéntességre és befogadásra épülő informális és nonformális tanulás művészet-alapú támogatása iskolai környezetben.

g) A logikaalapú alprogram (LA):

A Logikaalapú alprogram a tanulók gondolkodásának fejlesztését támogató módszerek és stratégiák megismertetésével szeretné növelni a pedagógusok módszertani repertoárját az iskolai élet területein.

Az alprogram feladata megismertetni a pedagógusokat olyan logikai alapú játékokkal, (legyen az sakk, táblás, papír-ceruza, szituációs és egyéb játék), melyeket a pedagógus fel tud használni mind az általános képességfejlesztéshez, mind a közismereti tantárgyi órákhoz.

Az alprogram keretén belül olyan szemléletváltás elindítását célozzuk meg, amelynek segítségével a tanítási és a tanulási folyamat egyaránt élményszerűvé, motiválóvá és egyben fejlesztő hatásúvá tehető.

Az alprogram célja, a gyerekek egyik legfőbb tevékenységére, a játékra és a játékosságra építve, hogy a gyerekek a tanulást ne érezzék fájdalmas, fáradságos folyamatnak.

A tanulás és a tudás megszerzése legyen örömforrás – ezzel a tanulók motivációja növelhető. Az oktatásban a különböző logikai játékok és technikák alkalmazása nem öncélúan történik, hanem a tanterv és a tananyag megfelelő részébe való integrálással, szorosan kapcsolódva a megtanulandókhoz és a tanulók életkori sajátosságaihoz.

A játék lehetőséget nyújt a differenciálásra, és a gondolkodási képességeken túl a szociális képességek fejlődése is várható.

h) Az alprogram tartalma:

- A problémamegoldó gondolkodás fejlesztési lehetőségei a gyakorlatban – stratégiák és algoritmusok.
- A vizualitás szerepe a gondolkodás fejlesztésében.
- Játék alapú megközelítések:
- Térszemlélet, sík- és térbeli tájékozódási képesség fejlesztése
- Dienes játékok és a matematikai gondolkodás fejlesztése
- Sakk játék alapjainak elsajátítása és beépítése az iskolai tanulásba
- Táblás játékok, társasjátékok, papír-ceruza játékok alkalmazása
- Játékstrukturált megközelítések:
- Kártyajátékok – lapot kérünk!, logiccards, set, stb.
- Logikai játékok, logisztorik
- Barkochba és egyéb csoportos szituációs játékok
- Kreativitást és reflektivitást fejlesztő játékok.

i) A digitális alapú alprogram (DA):

A Digitális alapú alprogram az IKT-műveltség elemeit keresztntantervi, transzverzális megközelítésben értelmezi, és a digitális pedagógiai kultúra komplex, intézményi szintű fejlesztését tekinti feladatának.

Az IKT-műveltség tekintetében a technológiai, a kognitív és a szociális aspektust tekintjük irányadónak.

Az alprogram kidolgozásával a pedagógusok módszertani kultúraváltását segítjük elő, olyan korszerű digitális megoldásokkal, melyek hozzájárulnak az elektronikus tanulási környezet kialakításához, felgyorsítva az intézmények digitális átállását, mely lehetővé teszi, hogy a digitális eszközök alkalmazásával a tanulás élményszerűvé váljon.

Az **alprogram célja**, hogy kialakítsa a pedagógusokban az oktatásba integrált IT-eszközöket értő és kritikus módon alkalmazó „digitális állampolgár” habitust, melynek révén az összetett problémák megoldása a technológia segítségét is igénybe veszi.

Szeretnénk elérni azt is, hogy a tanulás és a tudás megszerzése legyen örömforrás a digitális alkalmazások használatával, ezzel növelve a tanulók motivációját, kognitív képességeik színvonalát, tanulás módszertani repertoárjukat, pályaaorientáció szempontjából releváns ismereteiket, (inter)diszciplináris ismereteik körét, és mindent egybevetve: a tanulók személyiségformálásához is hozzájáruljon.

j) Az alprogram tartalma:

Az alprogram az alábbi tartalmi pontokból építkezik:

- Játékalapú megközelítések
- Technológiai műveltség, felelősségteljes eszközhasználat
- IKT-műveltség

- Hálózati részvétel és együttműködés, problémamegoldás, kommunikáció és eszközhasználat
- Digitális írástudás
- IKT alapú óratervezés
- Személyes tanulási környezet menedzselése

4.4. Komplex óra

Komplex órák bevezetése – a program komplexitását a kognitív, affektív, szociális képességek együttes fejlesztése jelenti. A kötelező és szabadon tervezhető tanórákat fedi le, amelyekben a tudástartalom (a tananyag kereszttantervi része) kb. 10%-át hordozzák. A

„Komplex órák” tekintetében a tudástartalmak kereszttantervi kapcsolatai mellett a DFHT tanítási-tanulási stratégia, valamint az alprogrami kapcsolódások jelennek meg. Ez utóbbi órák esetében a tantárgyakon átívelő transzverzális készségek fejlesztése is megvalósítható.

Tartalmi fejlesztési pontok:

- 4.4.3. legalább 1 alprogrami (max. 3 alprogrami) kapcsolat megjelenik benne
- 4.4.4. kapcsolódik az adott tantárgy adott évfolyamának tanmenetéhez, és a tanítói/tanári kézikönyvben megjelenített órához

4.5. Ráhangolódás

A ráhangolódás biztosítja, hogy a tanulók lelkesen, motiváltan kezdjék el a napot az iskolában, és érzelmi biztonságban érezzék magukat az osztályközösségben. Heti 1-3 alkalommal javasolja a Komplex Alapprogram 20-25 perces foglalkozás keretén belül. A tanulási környezetet célszerű átalakítani úgy, hogy a tanulók körben ülhessenek székeken vagy szőnyegen, így megkönnyítve a kommunikáció feltételeit.

A foglalkozás felépítése ajánlottan a következő:

- 4.5.3. Üdvözlés

4.5.4. Beszélgetés

4.5.5. Közös tevékenység/játék

4.5.6. Zárás

4.6. „Te órád”

„Te órád” - a diák érdeklődéséhez, igényéhez, saját választásához igazítható, amely órákon az osztálykeret nem feltétlenül kell, hogy érvényesüljön. Az óra kiválasztását a pedagógus segíti.

4.7. Házi feladat

A házi feladatok adása teljesen a pedagógus döntési körébe tartozik. A program javaslatát szem előtt tartjuk, hogy lehetőleg ne adjunk házi feladatot. A pedagógusnak úgy kell a mindennapokban terveznie és megvalósítania az óráit, hogy legyen elegendő idő a szükséges gyakorlásra és az új ismeretek rögzítésére az órák keretén belül. A pedagógusnak módosítania kell tervezési szokásain: legyen a tanórákon annyi gyakorlás és ismétlés, hogy lehetőleg ne legyen szükség otthoni tanulásra.

4.8. Értékelés

Az értékelés az iskola nevelőtestülete által elfogadott értékelési rendszer szerint folyik. Nincs ötös fokozatú skálán történő értékelés a reggeli ráhangolódáson, a délutáni alprogrami foglalkozásokon, illetve azokon az órákon, amelyeken a DFHT módszert használják a pedagógusok.

A Komplex Alapprogram értékelési rendszerében egyaránt jelen van

- 4.8.3. a helyzetfeltáró (diagnosztikus értékelés)
- 4.8.4. a minősítő (szummatív értékelés)
- 4.8.5. a fejlesztő (formatív értékelés).

Fontos szerepe van a helyzetfeltáró (diagnosztikus) értékelésnek. Ennek eredménye feltárja a pedagógus előtt a tanuló előzetes tudását, amire építheti további munkáját. Ez határozza meg az oktatási tartalmat és a módszereket. A diagnosztikus értékelést nem csak a tanév elején javasoljuk, ajánlott a tanév közben is felmérni, mennyit fejlődött a tanuló tudása. A tanév közben végzett diagnosztikus értékelés eredménye alapján a pedagógus dönthet arról, hogy változtat-e tanítási stratégiáján. A tanév végi diagnosztikus értékelésnél a pedagógus arról kap visszajelzést, milyen szinten sikerült a tananyagot megtanítani, a tanuló pedig arról, hogy mennyire sajátította el a követelményeket.

A minősítő (szummatív) értékelés egy tanulási szakasz lezárásakor, például egy témazáró dolgozat írásakor jelenik meg. Azt minősíti, hogy a tanuló mennyire sajátította el a tananyagot. A minősítő értékelés igen gyakori a hazai iskolákban.

A Komplex Alapprogramban kiemelt szerepe van a személyre szabott, differenciált, fejlesztő (formatív) értékelésnek. Ennek célja nem a minősítés, hanem a tanulás támogatása. A pedagógus, miután felmérte a tanuló tudását, és segített a tanulónak a tanulási cél kitűzésében, támpontokat ad a megteendő lépésekről. Majd nyomon követi a tanuló egyéni haladását, és személyre szabottan segíti a tanulási folyamatot. A fejlesztő értékelés alkalmazásánál a pedagógus a gyermek önmagához mért fejlődését veszi figyelembe. Folyamatos visszajelzést ad a tanulónak erősségeiről és hiányosságairól, megbeszéli vele a tanulási célokat, az értékelési szempontokat, a teendőket, és a teendők határidejét. A tanuló

egyéni haladásáról és erőfeszítéseiről visszajelzést ad. A pedagógus visszajelzésének mindenképpen tartalmaznia kell a tanuló részéről sikeresen megoldott problémákat, a további fejlesztést igénylő területeket és a teendőket.

Az értékelésnek fontos része legyen

4.8.5.6. az önértékelés

4.8.5.7. a társak értékelése.

Legyen szubjektív, kvalitatív és szöveges.

Figyelembe kell venni az eltérő kiindulási nyelvi szinteket.

5. A szülők és a tanulók tájékoztatása

A szülőket és a tanulókat a programról, annak tartalmáról, megvalósításáról iskola életéről, az iskola igazgatója, és az osztályfőnökök tájékoztatják szóban.

6. Az iskolában folyó munka időkeretének

A Komplex Alapprogram a tanulók kötelező óraszámának a meghatározása tekintetében nem tér el a törvényben szabályozottaktól. Az iskolában folyó munka továbbra is két markánsan elkülönülő egységre oszlik:

k) a délutáni időkeretben megvalósuló tanórák során

A Komplex Alapprogram által tervezett alprogrami foglalkozások a Te órát keretében a délutáni időszakra húzódnak, amik vagy osztály keretben, vagy más csoportok formájában szerveződnek.

l) délelőtti időkeretben megvalósuló tanórák során

- A tanítási órák 20%-ában kívánatos a Komplex Alapprogram tanítási-tanulási stratégiájának, a DFHT tanítási-tanulási stratégiának az alkalmazása (differenciált egyéni munka, a rétegmunka, a pármunka, a kooperatív módszerek, a csoportmunka, a drámajáték és a projektmunka).
- A kötelező és szabadon választható időkeret része a „Komplex órák”, a kereszttantervi tartalmak kb. 10%-ának feldolgozása történik ilyen módon.

m) Időkeretek:

Az egyes évfolyamok kötelező óraszámai alapján számított, a **DFHT-módszertant** **alkal-mazó órák arányait** alsó tagozaton az alábbi táblázat mutatja be:

Óraterv a helyi tantervhez				
1-4. évfolyam				
Tantárgyak	3. évf.		4. évf.	
	éves óraszám	<i>DFHT</i> órák	éves óraszám	<i>DFHT</i> órák
Magyar nyelv és irodalom	25 2	51	270	5 4
Idegen nyelvek	72	14	108	21
Matematika	14 4	29	144	2 9
Hittan	72	15	72	1 5
Környezetismeret	36	8	54	11
Ének-zene	72	15	72	1 5
Vizuális kultúra	72	15	72	1 5
Életvitel és gyakorlat	36	7	36	7
Testnevelés és sport	18 0	36	180	3 6

Óratervezet a helyi tantervhez				
3-4. évfolyam				
Tantárgyak	3. évf.		4. évf.	
	éves óraszám	DFHT órák	éves óraszám	DFHT órák
Magyar nyelv és irodalom	28 8	57	270	5 4
Idegen nyelvek	-	-	108	22
Matematika	18 0	36	144	2 9
Etika/Hit- és erkölcstan	36	7	36	7
Környezetismeret	36	7	54	11
Ének-zene	72	15	72	1 5
Vizuális kultúra	72	15	72	1 5
Életvitel és gyakorlat	36	7	36	7
Testnevelés és sport	18 0	36	180	3 6

7. Jelölések az osztálynaplókban

A digitálisnaplóban a központi­lag kialakult jelölések szolgál­nak a program megvalósításának jelölésére:

DFHT – DFHT–val megvalósított tanóra

TA – testmozgásalapú alprogram

ÉA – életgyakorlat-alapú alprogram

DA – digitális alapú alprogram

MA – művészetalapú alprogram

TÓ – „Te órád”

RÁ – ráhangolódás